6/769/26.01.2017

COMPANIA NATIONALA DE ADMINISTRARE A INFRASTRUCTURII RUTIERE S.A.
Bdul Dinicu Golescu 38, sector 1, Bucuresti, Romania, 010873
Tel.: (+4 021) 264 32 00 Fax: (+4 021) 312.09.84
Email: office@andnet.ro
CUI 16054368; J40/552/15.01.2004; Capital social 16.377.920 RON
Operator de date cu caracter personal nr.16562

ABEF: 11A/804/25.01.2017

DE ACORD
Cu prezentarea in CA
DIRECTOR GENERAL,
Ing. STEFAN IONITA

29 IAN. 2017

C.N.A.I.R. - S.A.
1

AVIZAT,
DIRECTOR GENERAL ADJUNCT,
DIRECTIA GENERALA ECONOMICA SI FINANCIARA
EC. IONUT MASALA

AVIZAT,
DIRECTOR DIRECTIA JURIDICA
CONS. JUR. FILIPESCU ANDREI

Informare privind Raportul de inspectie economico-financiara inregistrat sub nr 5103/09.12.2016 si dispozitia obligatorie nr. 233269/13.12.2016 inregistrate la CNAIR SA cu nr. 92/83478/14.12.2016

Va informam ca Ministerul Finantelor Publice, Directia Generala de Inspectie Economico-Financiara a emis Dispozitia obligatorie nr 233269/13.12.2016 (anexa 9 file) si Raportul de inspectie economico-financiara nr. 5103/09.12.2016 (anexa 59 file), comunicate CNAIR SA cu actul nr. 92/83478/14.12.2016.

Mentionam ca se va formula plangere prealabila cu privire la Raportul de inspectie si Dispozitia obligatorie mai sus mentionate.

SEF SERVICIUL BILANT
EC. DANIELA GARAIMAN

Ministerul Finanţelor Publice
Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară

B-dul Mircea Vodă nr. 44
Sector 3, Bucureşti
Tel : +021 335 20 22
Fax : +021 319 97 76

Nr. de înregistrare: 233269
Data: 13.12.2016

DISPOZIŢIE OBLIGATORIE

1. Date de identificare ale operatorului economic

Denumirea operatorului economic: Compania Naţională de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România – S.A. (actual - Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A. - C.N.A.I.R. S.A.), denumită în continuare Compania, înmatriculată la Registrul Comerţului sub nr. J40/552/2004, cod de identificare fiscală 16054368, înregistrată ca plătitoare de taxă pe valoare adaugată de la înfiinţare.

Domiciliul fiscal: B-dul Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, Bucureşti.

2. Date privind inspecţia economico-financiară

Ca urmare a inspecţiei economico-financiare desfăşurată cu intermitenţe, în perioada 25.09.2013, 14.10-18.10.2013, 21.10-25.10.2013, 28.10-31.10.2013, 04.11-08.11.2013, 11.11-15.11.2013, 18.11.2013, 20.11-22.11.2013, 25.11-29.11.2013, 03.12-05.12.2013, 03.02-05.02.2014 11.02.-13.02.2014, 17.02-19.02.2014 și 10.11.2016, de către Rădulescu Lucia, Smîrcea Claudia, Pușcașu Marian, Mihăilă Elena, Borlea Bogdan și Gâţă Cătălin, consilieri superiori în cadrul Ministerului Finanţelor Publice - Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară, posesori ai legitimaţiilor de inspecţie economico-financiară nr. 14, nr. 19, nr. 6, nr. 4, nr. 38 și nr. 10, în baza Ordinelor de serviciu nr. 187/17.09.2013 și nr. 189/24.09.2013, a fost întocmit Raportul de inspecţie economico-financiară înregistrat sub nr. 5103/09.12.2016. Începând cu data de 06.01.2014, doamna Mihăilă Elena nu a mai făcut parte din echipa de control, urmare încetării raporturilor de serviciu cu Ministerul Finanţelor Publice.

În baza art. 21 alin. (5) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011 privind organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 107/2012 cu modificările ulterioare şi art. 28 alin. (4) din Normele metodologice privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012, dispunem următoarele măsuri:

3. Măsuri dispuse şi duse la îndeplinire în timpul inspecţiei economico-financiare

Nu s-au dispus măsuri în timpul controlului

4. Alte măsuri dispuse

4.1 Prezentarea deficienţei: Diminuarea patrimoniului Companiei, pentru perioada 2011-2015 (perioadă aflată în cadrul termenului de prescripţie), cu sumele acordate fără bază legală, cu nerespectarea prevederilor legale, ale CCM, ale CIM şi a deciziilor Directorului general, sume reprezentând salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, precum și a celorlalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate.

Motivul de fapt:

Echipa de control a constatat nerespectarea de către Companie a prevederilor:

2/69

- art. 95 CCM aferent anului 2012, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Bucureşti sub nr. 78 din data de 28.04.2011, conform cărora:

"Persoanele nominalizate prin decizia directorului general să facă parte din fiecare unitate de implementare a proiectelor, pot beneficia de la data intrării în vigoare a prezentului CCM de o majorare a salariului de bază cu până la 75% cu încadrarea în fondul de salarii gestionat de Companie pentru acordarea acestei majorări salariale, proporţional cu timpul efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect, indiferent de numărul de proiecte în care este implicat, fără a depăşi durata maximă a timpului de lucru prevăzută de normele legale în vigoare."

- Deciziilor Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă,

în sensul că:

- Compania a acordat majorarea salariului de bază cu până la 75%, fără a întocmi documente justificative, respectiv rapoarte privind îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru fiecare activitate pentru care au fost acordate majorări ale salariului de bază cu până la 75%, din care să rezulte faptul că beneficiarii au lucrat efectiv, precum şi timpul efectiv lucrat;

- Compania a acordat, pentru perioada 2011-2015 (perioada de prescripţie, la sumele aferente majorării salariului de bază cu până la 75% sporuri pentru muncă suplimentară, respectiv pentru: munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, inclusiv sâmbăta şi/sau duminica pentru lucrări urgente; munca prestată în zilele de sărbători legale stabilite prin lege, depăşind durata maximă a timpului de lucru de 40 de ore pe săptămână;

Prin actul constitutiv şi Regulamentul de organizare și funcționare al Companiei s-a prevăzut că o parte din veniturile proprii ale Companiei sunt folosite, în principal, pentru acoperirea cheltuielilor de funcţionare şi rambursări de credite, plăţi de dobânzi şi de comisioane. Plafonul maxim al acestor cheltuieli de funcționare, care cuprind și cheltuielile cu salariile, au fost prevăzute și avizate de Consiliul de Administrație, respectiv de Adunarea Generală a Acționarilor prin bugetul de venituri și cheltuieli care a fost aprobat prin Hotărâre a Guvernului. Astfel, acordarea de salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75% a fost efectuată din veniturile proprii ale Companiei, care sunt formate din taxele încasate pentru rovigneta, trecere pod și utilizarea de către agenții economici ai infrastructurii rutiere administrate de Companie. Totodată, cea mai mare parte a acestor venituri proprii nu reprezintă efortul propriu al Companiei, ci sunt realizate prin intermediari, încasarea acestor taxe făcându-se prin diferiți agenți economici contra unui comision.

Temeiul de drept:

Au fost încălcate prevederile:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv;

- art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 242/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii;

- art. 6 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economic, în vigoare în exercițiul financiar 2012;

- art. 95, 106, 110 și 113 din CCM;

- actele adiționale la CIM-uri referitoare la acordarea sporurilor conform art. 95 din CCM, condiționate de încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli;

3/69

- Deciziile Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă.

Persoanele răspunzătoare sunt:

- membrii Adunării Generale a Acționarilor şi ai Consiliului de Administrație;
- conducerea executivă a Companiei;
- persoanele din cadrul cadrul compartimentului salarizare responsabili de: planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat; urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii; întocmirea rapoartelor privind analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC;
- salariaţii din cadrul structurii de control intern/managerial, respectiv controlul financiar preventiv cu atribuţii în acest sens, cât şi cei din cadrul structurii de control financiar de gestiune.

Având în vedere cele prezentate mai sus, în vederea reîntregirii patrimoniului Companiei, diminuat ca urmare a acordării de majorări salariale cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, precum și a celorlalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, se dispune următoarea măsură:

MĂSURA nr. 1: Compania va identifica, pentru perioada 2011-2015 (perioada aferentă termenului de prescripție), sumele acordate fără bază legală, cu nerespectarea prevederilor legale, ale CCM, ale CIM şi a deciziilor Directorului general, sume reprezentând salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75% precum și celelalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, şi le va recupera de la persoanele responsabile, în vederea reîntregirii patrimoniului.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație; Director general

Termen: 90 zile

4.2. Prezentarea deficienţei: Prejudicierea bugetului de stat cu suma de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate de echipa de control până la data de 21.10.2016.

Motivul de fapt:

Nerespectarea de către Companie a prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, în sensul că nu a demarat şi nu a derulat o procedură de negociere cu firma Bechtel Internaţional Inc., fapt care a condus la încheierea unui contract și înscrierea în contractul încheiat cu această firmă a unor clauze păguboase pentru statul român, concretizate în prejudicii majore asupra bugetului de stat.

Înscrierea în Contractul de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş a sumelor reprezentând:

- avans cu încălcarea prevederilor legale;
- cheltuieli de mobilizare fără a fi prevăzute în devizul general;
- cheltuieli indirecte de capital, cu încălcarea prevederilor legale și fără a fi prevăzute în devizul general,

a condus la prejudicii majore asupra bugetului de stat.

La data încheierii Acordului de modificare la contract, respectiv 23.02.2006, suma de 40.000.000 euro plătită de Beneficiar cu titlu de avans în anul 2004 nu a fost recuperată de la Antreprenor, conform prevederilor legale (art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice). Avansul nerecuperat în sumă de 40.000.000 euro, prin

acest Acord de modificare, a fost reclasificat și transformat în cheltuieli de mobilizare, valoarea acestora ajungând la suma fixă de 70.000.000 euro, în condițiile în care Contractul inițial prevedea o sumă globală de 30.000.000 euro pentru activități anterioare începerii lucrărilor de construcții.

Potrivit prevederilor legale, Compania avea obligația recuperării sumelor plătite ca avans Antreprenorului, cu perceperea majorărilor de întârziere, calculate pentru perioada de când s-au acordat și până s-au recuperat, în cazul în care sumele reprezentând plăți în avans nu erau justificate prin lucrări executate până la sfârșitul anului. Compania nu a recuperat avansul de 40.000.000 euro și nu a calculat majorări de întârziere aferente acestuia.

Prin nerecuperarea de către Companie a avansului acordat, a fost prejudiciat Bugetul de stat cu suma totală de 156.829.120 euro, din care 40.000.000 euro avans acordat și nerecuperat și 116.829.120 euro reprezentând majorări de întârziere calculate conform art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 de la data acordării și până la data de 21.10.2016.

Majorarea cheltuielilor de mobilizare prin reclasificarea și transformarea avansului de 40.000.000 euro s-a efectuat în condițiile în care valoarea inițială a cheltuielilor de mobilizare de 30.000.000 euro era prevăzută și achitată pentru întregul contract, fiind destinată inițierii activităților administrative anterioare începerii lucrărilor de construcții, acestea fiind începute din anul 2004.

Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;
- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale,

fapt care a condus la un prejudiciu asupra bugetului de stat în sumă de 156.829.120 euro.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării contractului și directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Temeiul de drept:

- art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice;
- art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice;
- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, se dispune:

Măsura nr. 2:

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro

5/69

(echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.
Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație
Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

4.3. Prezentarea deficienței: Prejudicierea bugetului de stat cu suma de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate de echipa de control până la data de 21.10.2016.

Motivul de fapt:

Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine lucrările de construcție pentru șase Secțiuni, respectiv Secțiunile 1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b din Contract, fără ca vreuna dintre părți să aibă vreo pretenție împotriva celeilalte care să rezulte din această eliminare, deși Beneficiarul trebuia să aibă în vedere următoarele:

- valoarea inițială pentru mobilizare (30.000.000 euro) a fost achitată anterior începerii lucrărilor, ca sumă globală, pentru toate cele 8 Secțiuni ale Autostrăzii;
- în anul 2006 prin primul Acord de modificare a contractului a fost majorată nelegal valoarea mobilizării cu suma de 40.000.000 euro, reprezentând o creștere cu 133% față de valoarea inițială, în condițiile în care lucrările de construcție fuseseră începute doar pe 2 Secțiuni din cele 8, respectiv Secțiunile 2b și 3c (25% din Secțiunile prevăzute în contract)

Față de cele prezentate mai sus, Compania (Beneficiarul) avea obligația să solicite returnarea sumelor acordate cu titlu de mobilizare pentru secțiunile care au fost eliminate (1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b) prin cel de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv suma de 22.500.000 euro (30.000.000 – 30.000.000 : 8 x 2)

Nesolicitarea și nerecuperarea de către Companie (Beneficiar) a sumei de 22.500.000 euro, reprezentând cheltuieli de mobilizare pentru lucrări de construcție aferente Secțiunilor care au fost eliminate din Contract, reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Pentru prejudiciul de 22.500.000 euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data aprobării prin Hotărârea Guvenului nr. 943/2011 a celui de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv 28.09.2011 și până la data de 21.10.2016, în sumă de 17.187.750 euro.

Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine, începând cu luna iulie 2011, plata sumei de 1.000.000 euro/lună reprezentând Cheltuieli indirecte de capital. Suma totală plătită Antreprenorului în perioada iunie 2004 – iunie 2011 a fost în valoare de 84.000.000 euro, în condițiile în care acest tip de cheltuială, respectiv „Costuri indirecte de capital, definite ca și costuri făcute de un Antreprenor străin care sunt suportate ca o funcție de sprijinire a activităților de construire", nu a fost prevăzută în Devizul general (indicatorii tehnico economici ai obiectivului de investiții), iar lucrările de construcție nu au fost începute decât pe două (2b și 3c) din cele 8 Secțiuni ale Contractului.

Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și o fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la încheierea, aprobarea și plata către Antreprenor a sumei de 84.000.000 euro, reprezentând „Costuri indirecte de capital", sumă care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 115.000.000 euro, din care 6.001.507 euro pentru lucrări efectuate, iar restul de 108.998.493 euro au

vizat pretențiile Antreprenorului pentru pierderi și daune, în condițiile în care Beneficiarul nu a recunoscut că vreuna dintre aceste sume era datorată, dar a fost plătită în considerarea renunțărilor și promisiunilor reciproce prevăzute în acest al doilea acord de modificare, care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de Stat. Pentru prejudiciul de 115.000.000 euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii ratelor aferente acestei sume și până la data de 21.10.2016, în valoare de 73.250.698 euro.

Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;
- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale cuprinse în al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş,

ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 221.500.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii până la data de 21.10.2016, în valoare de 90.438.448 euro.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Temeiul de drept:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, se dispun:

Măsura nr. 3:

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

Măsura nr. 4:

Conducerea Companiei va calcula accesoriile aferente sumei de 84.000.000 euro de la data achitării și până la data plății acestora, va recupera de la persoanele responsabile contravaloarea acestora și o va vira în lei, la cursul din data viramentului, către Bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

4.4. Prezentarea deficienţei: Prejudicierea bugetului de stat cu suma de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 19.924.320 euro

(echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate de echipa de control până la data de 21.10.2016.

Motivul de fapt:

În negocierile privind termenii convenției de încetare prin acordul părților a Contractului, Compania (Beneficiarul) nu a formulat pretenții cu privire la sumele plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (8 secțiuni – 415 Km), deși era îndreptățit să solicite returnarea sumelor aferente celor șase Secțiuni eliminate din Contract prin al doilea acord de modificare (valoarea acestei omisiuni din partea Beneficiarului, precum și implicațiile economico-financiare asupra Bugetului de stat au fost prezentate de echipa de control în constatările aferente celui de al Doilea Acord de Modificare a Contractului);

În Acordul de tranzacționare și încetare se precizează la punctul H că: „Antreprenorul a început mobilizarea după semnarea celui de-al Doilea Acord de Modificare, în anticiparea începerii Lucrărilor conform Programului de Executare a Lucrărilor", afirmație total eronată având în vedere faptul că activitatea de mobilizare a fost desfășurată de Antreprenor înaintea începerii lucrărilor de construcție, respectiv în anii 2004 și 2005 și doar pentru secțiunile 2b și 3c;

Nici în Acordul de tranzacționare și încetare Compania (Beneficiarul) nu a luat în considerare recuperarea sumelor plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (inclusiv avansul de 40.000.000 euro „transformat" în cheltuieli de mobilizare), având în vedere că era îndreptățit să solicite returnarea sumelor plătite pentru cele șase secțiuni eliminate prin cel de-al Doilea Acord de Modificare a Contractului, respectiv suma de 62.500.000 euro;

Negocierea defectuoasă a termenilor și clauzelor Acordului de tranzacționare și încetare, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 37.200.000 euro, în condițiile în care Compania (Beneficiarul) nu a solicitat returnarea de către Antreprenor a sumelor plătite cu titlu de mobilizare pentru cele șase secțiuni eliminate;

În cazul în care Compania (Beneficiarul) ar fi fost întreprins acest demers, atunci Antreprenorul ar fi avut de plătit Companiei (Beneficiarului) aproximativ 25.300.000 euro (62.500.000 – 37.200.000) pentru tranzacționarea și încetarea contractului;

Având în vedere cele de mai sus, plata sumei de 37.200.000 euro reprezentând Suma Agreată a Pretențiilor Antreprenorului pentru tranzacționarea și încetarea contractului reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Compania nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de negociere în vederea încetării pe cale amiabilă a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de renegociere ale celor două părți și mandatul acordat acestora;
- cerințele Companiei la încetarea contractului;
- cerințele Bechtel Internațional Inc. în cadrul procesului de negociere;
- rezultatele negocierilor efectuate pentru încetarea pe cale amiabilă a contractului,

ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 37.200.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plății până la data de 21.10.2016, în valoare de 19.924.320 euro.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Temeiul de drept:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, se dispune:

Măsura nr. 5:

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

5. Obligaţii bugetare şi financiare stabilite suplimentar

Prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 525.891.888 euro (echivalentul a 2.368.932.598,68 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 298.700.000 euro (echivalentul a 1.345.524.020 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 227.191.888 euro (echivalentul a 1.023.408.578,68 lei) reprezentând accesorii calculate de echipa de control până la data de 21.10.2016, astfel:

Nr. crt	Creanța bugetară		din care:				Observații
			principal		accesorii calculate până la data de 21.10.2016		
	euro	echivalent lei curs din data de 21.10.2016 1euro=4,5046lei	euro	echivalent lei curs din data de 21.10.2016 1euro=4,5046lei	euro	echivalent lei curs din data de 21.10.2016 1euro=4,5046lei	
1	156.829.120	706.452.453,95	40.000.000	180.184.000,00	116.829.120	526.268.453,95	
2	311.938.448	1.405.157.932,86	221.500.000	997.768.900,00	90.438.448	407.389.032,86	Pentru suma de 84.000.000 euro a fost dispusă în sarcina Companiei calculul accesoriilor.
3	57.124.320	257.322.211,87	37.200.000	167.571.120,00	19.924.320	89.751.091,87	
Total	525.891.888	2.368.932.598,68	298.700.000	1.345.524.020,00	227.191.888	1.023.408.578,68	

6. Data comunicării

Data comunicării "Dispoziţiei obligatorii privind măsurile stabilite de inspecţia economico-financiară" reprezintă data semnării de primire, în condiţiile art. 29 alin. (2) lit. a) şi b) din Normele metodologice privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012.

7. Termen de plată

Conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012.

8. Informare privind modul de ducere la îndeplinire a măsurilor

În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (12) din Normele metodologice privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012, conducătorul operatorului economic are obligaţia de a informa organul de inspecţie economico-financiară asupra modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse, în termenele prevăzute de la data comunicării prezentei dispoziţii obligatorii.

9. **Dispoziţii finale**

La prezenta Dispoziţie obligatorie se anexează Raportul de inspecţie economico-financiară înregistrat sub nr. 5103/09.12.2016 care, împreună cu anexele, conţine 734 file.

În conformitate cu prevederile art. 23 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 107/2012 şi cu art. 33 alin. (1) şi (3) din Normele metodologice privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 101/2012, împotriva prezentei dispoziţii obligatorii se poate face plângere prealabilă, care se depune în termenele prevăzute la art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările şi completările ulterioare, de la comunicare, sub sancţiunea decăderii.

Neducerea la îndeplinire a obligaţiei prevăzute de art. 24 alin. (1) lit. f) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 107/2012, se sancţionează contravenţional potrivit art. 25 alin. (2) lit. a) din acelaşi act normativ.

Prezenta dispoziţie constituie titlu de creanţă.

Aprobat, Director General Valerica SECOŞAN	Avizat, p. Şef serviciu Răzvan IVAN	Întocmit, Echipa de inspecţie economico-financiară Lucia RĂDULESCU - consilier superior Claudia SMÎRCEA - consilier superior Marian PUŞCAŞU - consilier superior Bogdan BORLEA - consilier superior Cătălin GÂŢĂ - consilier superior

10/69

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
DIRECȚIA GENERALĂ DE INSPECȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ

Nr. 5103
Data: 09.12.2016

APROBAT,
DIRECTOR GENERAL,
Valerica SECOȘAN

RAPORT DE INSPECȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ
încheiat la data de 09.12.2016

CAP. 1 DATE PRIVIND INSPECŢIA ECONOMICO-FINANCIARĂ

Subsemnaţii Rădulescu Lucia și Smîrcea Claudia, consilieri superiori în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, Direcţia Generală de Inspecție Economico-Financiară, având legitimaţiile de inspecţie economico-financiară nr. 14 şi nr. 19, în baza Ordinului de serviciu nr. 187/17.09.2013 **(anexa nr. 1)**; Pușcașu Marian, Mihăilă Elena, Borlea Bogdan și Gâță Cătălin, consilieri superiori în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, Direcţia Generală de Inspecție Economico-Financiară, având legitimaţiile de inspecţie economico-financiară nr. 6, nr. 4, nr. 38 și nr. 10, în baza Ordinului de serviciu nr. 189/24.09.2013 **(anexa nr. 2)**, prin care a fost suplimentată echipa de control desemnată prin Ordinul de serviciu nr. 187/17.09.2013, am efectuat o acţiune de inspecţie economico-financiară la Compania Naţională de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România – S.A. (Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A. - C.N.A.I.R. S.A.), denumită în continuare Compania. Începând cu data de 06.01.2014, doamna Mihăilă Elena nu a mai făcut parte din echipa de control, urmare încetării raporturilor de serviciu cu Ministerul Finanțelor Publice.

Inspecţia economico-financiară a fost efectuată în conformitate cu prevederile Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011 privind organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 107/2012 cu modificările ulterioare și ale Hotărârii Guvernului nr. 101/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea inspecţiei economico-financiare.

Avizul de inspecţie economico-financiară nu a fost necesar să fie întocmit şi comunicat Companiei deoarece controlul s-a desfăşurat la solicitarile Curţii de Conturi a României - Departamentul III transmise cu adresa nr. III/40323/28.05.2013 și adresa nr. III/40564/ 06.09.2013, situaţie în care sunt incidente prevederile art. 14 alin. (6) lit. b din O.U.G. 94/2011 potrivit căruia emiterea avizului de inspecţie economico-financiară nu este necesară *„în cazul unor acţiuni îndeplinite ca urmare a solicitării unor autorităţi, potrivit legii"* .

Prezenta inspecţie economico-financiară a început în data de 25.09.2013 şi a fost înregistrată în Registrul unic de control seria A nr. 0858511 la poziţia numărul 178 din data de 25.09.2013.

Perioada supusă verificării a fost exercițiul financiar 2012, pentru primul obiectiv, respectiv perioada 2004-2013 pentru cel de-al doilea obiectiv.

Inspecţia economico-financiară s-a desfăşurat în perioada 25.09.2013, 14.10-18.10.2013, 21.10-25.10.2013, 28.10-31.10.2013, 04.11-08.11.2013, 11.11-15.11.2013, 18.11.2013, 20.11-22.11.2013, 25.11-29.11.2013, 03.12-05.12.2013, 03.02-05.02.2014 11.02.-13.02.2014, 17.02-19.02.2014 și 10.11.2016 la sediul Companiei din B-dul Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, Bucureşti.

Prin adresa Direcţiei Generale de Inspecţie Economico-Financiară nr. 230417/ 05.03.2014 **(anexa nr. 3)**, înregistrată la Companie sub nr. 92/13918/11.03.2014 acţiunea de

11/69

control a fost suspendată începând cu data de 05.03.2014, fiind reluată conform adresei nr. 232956/10.11.2016 înregistrată la Companie sub nr. 92/71927/10.11.2016, începând cu data de 10.11.2016 **(anexa nr. 4).**

Obiectivele acţiunii de inspecţie economico-financiară au fost:

- verificare privind identificarea cheltuielilor efectuate în anul 2012 fără respectarea prevederilor legale, conform adresei Curții de Conturi a României nr. III/ 40323/28.05.2013;
- verificarea concordanței sumelor acordate de la bugetul de stat pentru finanțarea obiectivului de investiţii - „Autostrada Braşov – Cluj – Borş" cu sumele utilizate de Companie cu aceasta destinaţie pe toată perioada de derulare a contractului, conform adresei Curţii de Conturi a României nr.III/40564/06.09.2013.

CAP. 2 DATE PRIVIND COMPANIA

2.1. Date de identificare ale Companiei

Compania s-a înfiinţat prin reorganizarea Regiei Autonome "Administraţia Naţională a Drumurilor din Romania", conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2003 privind înfiinţarea Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A. prin reorganizarea Regiei Autonome "Administraţia Naţională a Drumurilor din România", cu modificările şi completările ulterioare.

În Monitorul Oficial nr. 758 din 28 septembrie 2016 a fost publicată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 55/14.09.2016 privind reorganizarea Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A. şi înfiinţarea Companiei Naţionale de Investiţii Rutiere - S.A., precum şi modificarea şi completarea unor acte normative, prin care Compania a fost reorganizată și și-a schimbat denumirea în Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere S.A.

Compania este societate comercială pe acţiuni, persoană juridică română, de interes strategic naţional, cu capital integral de stat, acţionar unic fiind statul român prin Ministerul Transporturilor.

Compania este înmatriculată la Registrul Comerţului sub nr. J40/552/2004 şi are codul de identificare fiscală 16054368, fiind înregistrată ca plătitoare de taxă pe valoare adaugată de la înfiinţare.

2.2. Capitalul social şi acţiunile

Capitalul social al Companiei a fost, la data înfiinţării, de 16.370.220 lei şi s-a constituit prin preluarea patrimoniului Regiei Autonome "Administrația Națională a Drumurilor din România" în baza situației financiare anuale şi a patrimoniului, întocmite la data de 31.12.2002.

Capitalul social iniţial a fost în întregime subscris şi integral varsat de Statul Român, în calitate de acţionar unic, la data constituirii Companiei.

Capitalul social al Companiei este de 16.377.920 lei, împărţit în 1.637.792 acţiuni nominative, fiecare acţiune având valoarea nominală de 10 lei, acestea fiind deţinute în totalitate de Statul Român, care îşi exercită drepturile şi obligaţiile prin Ministerul Transporturilor, așa cum rezultă din Certificatul constatator nr. 1830575/26.10.2016, eliberat de Oficiul Registrul Comerţului de pe lângă Tribunalul Bucureşti **(anexa nr. 5).**

2.3. Date generale privind programele şi strategiile sectorului de activitate

Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, potrivit Statutului aprobat prin O.U.G. nr. 84/2003, cu modificările şi completările ulterioare, Compania exercită următoarele funcţii:

- de strategie, prin care se elaborează, în conformitate cu politica economică a Guvernului, normele Uniunii Europene şi tendinţele pe plan mondial, strategia de dezvoltare în domeniile sale de activitate şi se proiectează mecanismele financiare necesare;

- de reglementare, prin care se asigură, în conformitate cu strategia guvernului, realizarea cadrului juridic şi elaborarea reglementarilor specifice activităţilor din domeniile sale de activitate;

- de administrare, prin care se asigură administrarea proprietăţii publice şi private a statului, precum şi gestionarea fondurilor şi serviciilor pentru care statul este responsabil, în domeniul său de activitate;

- de reprezentare, prin care se asigură în numele statului sau al Guvernului, reprezentare pe plan intern şi extern, în domeniul său de activitate şi în limitele stabilite prin actele normative în vigoare;

- de autoritate de stat, prin care se asigură implementarea, urmărirea şi controlul aplicării şi respectării reglementărilor în domeniile sale de activitate.

2.4. Titluri de participare la alte societăţi

Compania participă cu aport la capitalul social al următoarelor societăţi:

- Consit S.A. (J40/6411/1993) - 3.500 lei (3,89%);
- Plastidrum S.R.L. (J40/6701/1996) - 692.660 lei (10%);
- Sorocam S.R.L. (J40/7611/1991) - 132.300 lei (24,97 %).

2.5. Obiectul de activitate

Compania are ca principal obiect de activitate „Reglementarea şi eficientizarea activităţilor economice" - cod CAEN 8413.

Până la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/14.09.2016 activitatea Companiei s-a desfășurat în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 84/2003, cu modificările și completările ulterioare și desfăşura activităţi de interes public naţional, care, în principal, erau următoarele:

- proiectarea, construirea, modernizarea, reabilitarea, repararea, administrarea, întreţinerea şi exploatarea autostrăzilor şi drumurilor naţionale în scopul desfăşurării traficului rutier în condiţii de siguranţă a circulaţiei;

- implementarea programelor de dezvoltare unitară a reţelei de drumuri publice în concordanţă cu strategia Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii, cu cerinţele economiei naţionale şi cu cele de apărare;

- încasarea în punctele de frontieră şi în alte puncte, a obligaţiilor datorate de către utilizatori pentru folosirea autostrăzilor şi drumurilor naţionale;

- activităţi comerciale industriale şi alte activităţi necesare îndeplinirii obiectului său de activitate.

De la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/14.09.2016 Compania are ca obiect principal de activitate:

a) întreţinerea, repararea, administrarea şi exploatarea autostrăzilor, drumurilor expres, drumurilor naţionale, variantelor ocolitoare, precum şi a altor elemente de infrastructură rutieră definite conform legii, în scopul desfăşurării traficului rutier în condiţii de siguranţă a circulaţiei;

b) codurile aferente lit. a) sunt: cod CAEN 4523 - construcţii de autostrăzi, drumuri, aerodromuri şi baze sportive; cod CAEN 4525 - alte lucrări speciale de construcţii; cod CAEN 4521 - construcţii de clădiri şi lucrări de geniu; cod CAEN 4511 - demolarea construcţiilor, terasamente şi organizare de şantiere; cod CAEN 4512 - lucrări de foraj şi sondaj pentru construcţii; cod CAEN 4522 - lucrări de învelitori, şarpante şi terase la construcţii; cod CAEN 7420 - activităţi de arhitectură, inginerie şi servicii de consultanţă tehnică legate de acestea;

c) întreţinerea, repararea, administrarea şi exploatarea autostrăzilor, drumurilor expres, drumurilor naţionale, variantelor ocolitoare, precum şi a altor elemente de infrastructură rutieră definite conform legii, în scopul desfăşurării traficului rutier în condiţii de siguranţă a circulaţiei, în regie proprie. Pentru aceste categorii de lucrări C.N.A.I.R. va organiza evidenţă contabilă distinctă în condiţiile legii;

d) executarea lucrărilor prevăzute la lit. c), pentru care există pieţe concurenţiale, poate avea loc în situaţii excepţionale, cu caracter de urgenţă, atunci când este necesară asigurarea

implementării unui proiect pe baza unei analize de necesitate, sau în situaţia în care, pe baza unui studiu de rentabilitate, rezultă că pentru statul român este mai eficientă executarea acestor lucrări în regie proprie;

e) activităţi comerciale, industriale, precum şi alte activităţi necesare îndeplinirii obiectului său de activitate. Pentru categoriile de activităţi economice va organiza evidenţă contabilă distinctă în condiţiile legii;

f) realizarea activităţilor economice prevăzute la lit. e), pentru care există piaţă concurenţială, poate avea loc în situaţii excepţionale, cu caracter de urgenţă, atunci când este necesară asigurarea unei activităţi pe baza unei analize de necesitate, sau în situaţia în care, pe baza unui studiu de rentabilitate, rezultă că pentru statul român este mai eficientă executarea acestor activităţi în regie proprie;

g) încasarea în punctele de frontieră şi în alte puncte a obligaţiilor datorate de către utilizatori pentru folosirea autostrăzilor şi drumurilor naţionale; codul aferent acestei activităţi este CAEN 7513 - controlul activităţilor economice."

2.6. Conturi bancare

Conturile Companiei sunt prezentate în **anexa nr. 6**.

2.7. Evidenţa documentelor cu regim special

În conformitate cu prevederile O.M.F.P. nr. 2226/2006 privind utilizarea unor formulare financiar-contabile de către persoanele prevăzute la art. 1 din Legea contabilităţii nr. 82/1991, republicată, cu privire la modul de numerotare a facturilor, directorul general al Companiei a emis Decizia nr. 100 din data de 21.01.2013, care stabileşte regimul de numerotare a facturilor emise de Companie, pe tipuri de operaţiuni.

Pentru exercițiul financiar 2016, în conformitate cu prevederile O.M.F.P. nr. 2634/2015 privind documentele financiar-contabile, directorul general al Companiei a emis Decizia nr. 1267/ 31.12.2015, care stabileşte regimul de numerotare a facturilor emise de Companie, pe tipuri de operaţiuni.

În decizii se precizează că Departamentul Administrativ din Centrală, desemnează persoanele responsabile cu gestionarea numerelor aferente formularelor de facturi emise.

2.8. Organizarea şi funcţionarea Companiei

Conform organigramelor aprobate de Consiliul de Administraţie, Compania a funcţionat după următoarea structură:

- la nivel central: Compania Naţională de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România-S.A.(C.N.A.I.R. S.A.);
- la nivel teritorial/regional: 7 subunităţi denumite direcţii regionale de drumuri şi poduri (Bucureşti, Craiova, Timişoara, Cluj, Braşov, Iaşi, Constanţa);
- un centru de studii şi cercetare, fără personalitate juridică (CESTRIN).

2.9. Persoanele care au asigurat conducerea şi reprezentarea Companiei

Compania este condusă de Adunarea generală a acţionarilor şi este administrată de Consiliul de administraţie.

Urmare solicitării nr. 92/77453/14.11.2013, departamentul Resurse Umane a pus la dispoziţia echipei de control „Situaţia conducerii Companiei în perioada septembrie 2003 – 14.11.2013, cu menţiunea că, în anii 2012 şi 2013, prin Ordin al ministrului transporturilor şi infrastructurii au fost desemnate persoane din cadrul Companiei care au preluat temporar atribuţiile directorului general aşa cum rezultă din **anexa nr. 7.**

Pe perioada desfăşurării inspecţiei economico-financiare, conducerea executivă a Companiei a fost asigurată de domnul Neaga Narcis Ştefan - Director general (22.08.2013 – 08.12.2015) și domnul Cătălin Homor Director general interimar (08.12.2015 - prezent); și dl. Maşala Ionuţ Laurenţiu - Director General Adjunct Economic care este împuternicit de către directorul general să coordoneze şi să semneze toate documentele aferente desfăşurării prezentei acţiuni de inspecţie economico-financiară **(anexa nr. 8)**.

14/69

2.10. Modul de îndeplinire a măsurilor dispuse prin actele de inspecţie anterioare

Anterior prezentei inspecţii economico-financiare, o echipă de control din cadrul Ministerului Finanţelor Publice, Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară a efectuat o acţiune de inspecţie economico-financiară la Companie la solicitarea Curţii de Conturi a României, având ca obiectiv "verificarea cheltuielilor având în vedere respectarea principiului contabilităţii pe bază de angajamente în perioada 2008-2012, conform adreselor Curţii de Conturi a României nr. 40322/28.05.2013". La finalizarea controlului au fost încheiate Procesul-verbal nr. 5081/03.10.2016, Raportul de inspecţie economico-financiară nr. 5082/04.10.2016 şi Dispoziţia obligatorie nr. 232551/04.10.2016 prin a fost dispusă în sarcina conducerii Companiei măsura recuperării sumei de 4.861.167,98 lei, reprezentând penalităţi de întârziere achitate către SC SPEDITION UMB SRL aferente Contractului nr. 111/930/06.07.2009, de la persoanele responsabile, în vederea reîntregirii patrimoniului Companiei. Prin adresa nr. 92/77675/05.12.2016, înregistrată la Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară sub nr. 233177/05.12.2016, Compania a informat despre demersurile întreprinse pentru ducerea la îndeplinire a măsurii dispuse.

CAP. 3 OBIECTIVE ŞI CONSTATĂRI

Obiectivele acţiunii de inspecţie economico-financiară au fost:

- verificare privind identificarea cheltuielilor efectuate în anul 2012 fără respectarea prevederilor legale, conform adresei Curţii de Conturi a României nr. III/ 40323/28.05.2013;
- verificarea concordantei sumelor acordate de la bugetul de stat pentru finanţarea obiectivului de investiţii - „Autostrada Braşov - Cluj - Borş" cu sumele utilizate de Compania cu aceasta destinaţie pe toată perioada de derulare a contractului, conform adresei Curţii de conturi a României nr.III/40564/ 06.09.2013.

3.1. Verificare privind identificarea cheltuielilor cu personalul efectuate în anul 2012 fără respectarea prevederilor legale, conform adresei Curţii de Conturi a României nr. III/40323/ 28.05.2013.

3.1.1. Referitor la Raportul de control încheiat de Curtea de Conturi a României în data de 26.04.2013.

În perioada 14.01-26.04.2013 Curtea de Conturi a României a efectuat la Compania controlul modului de realizare a veniturilor din activitatea de administrare, gestionare şi exploatare a infrastructurii rutiere de autostrăzi şi drumuri naţionale. Rezultatele controlului au fost consemnate în Raportul de control încheiat în data de 26.04.2013. În raport la pct. 2.1. „Efectuarea de cheltuieli de personal fără bază legală" (pag 55-60) sunt consemnate abaterile de la legalitate şi regularitate constatate, care se referă în principal la:

- depăşirea cheltuielilor de personal în anul 2012 cu suma de 13.307,97 mii lei, aşa cum rezultă din execuţia preliminară a bugetului de venituri şi cheltuieli;
- plata sumei de 190.918 lei reprezentând premii acordate salariaţilor C.N.A.D.N.R. S.A. pe anul 2012, în baza art. 110 din Contractul colectiv de muncă nr. 78/28.04.2011, prelungit prin Procesul-verbal nr. 92/28365/03.05.2012 al comisiei paritare formată din reprezentanţii Companiei şi ai Sindicatului Drumarilor "Elie Radu". În condiţiile depăşirii în luna decembrie 2012 a prevederilor bugetare aferente cheltuielilor de personal, Compania a efectuat plata nelegală a premiilor pe luna decembrie, în cuantum de 32.658 lei. Totodată se consemnează faptul că Deciziile directorului general al Companiei în baza cărora s-au acordat premiile, nu au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu pentru certificarea încadrării în limitele bugetare;
- din suma de 627.195 lei reprezentând sporuri acordate pentru ore suplimentare efectuate în cursul anului 2012, suma de 184.355 lei a fost acordată nelegal;

15/69

- valoarea plăţilor nelegale efectuate din fondul de salarii aferent anului 2012 a fost de 217.013 lei.

Auditorii publici externi au recomandat conducerii Companiei să ia măsuri privind stabilirea întinderii prejudiciului cauzat Companiei prin plata nelegală a unor drepturi salariale aferente anului 2012 estimate la valoarea de 217.013 lei, recuperarea acestora şi virarea la bugetul statului a impozitului pe profit aferent în cuantumul estimat de 34.722 lei.

Urmare Raportului de control încheiat în data de 26.04.2013 a fost emisă Decizia nr. III/12/24.05.2013, prin care au fost dispuse 16 măsuri pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă şi sau fiscală controlată, iar pentru stabilirea întinderii prejudiciului şi recuperarea acestuia a dispus următoarele măsuri:

17.1. stabilirea întinderii prejudiciului cauzat Companiei prin plata nelegală a unor drepturi salariale aferente anului 2012 estimate în valoare de 217.013,00 lei şi recuperarea acestora, potrivit legii.Termen de realizare: 30 august 2013

17.2. corectarea situaţiilor financiare aferente anului 2012 cu influenţele ce rezultă din recuperarea prejudiciului cauzat entităţii prin efectuarea plăţilor nelegale reprezentând drepturi salariale aferente anului 2012 (recalcularea corespunzătoare a profitului impozabil şi a impozitului pe profit) şi virarea la bugetul de stat a sumelor aferente influenţelor ce rezultă ca urmare a recalculării impozitului pe profit. Termen de realizare: 30 august 2013

Împotriva acesteia, Compania a depus la Curtea de Conturi a României Contestaţia nr. 4870/N.V./17.06.2013. Prin Încheierea nr. III/59/08.07.2013, Curtea de Conturi a României a respins Contestaţia formulată de Companie.

Compania a depus la Tribunalul Bucureşti, Secţia de Contencios Administrativ şi Fiscal sub nr. 50.701/26.07.2013 contestaţie împotriva Deciziei nr. III/12/24.05.2013 emisă de Curtea de Conturi a României.

În data de 09.08.2013, directorul general al Companiei a emis Decizia nr. 1144 prin care se stabileşte Planul de măsuri în vederea punerii în executare a recomandărilor formulate în cadrul Decizia nr. III/12/24.05.2013. În această decizie la măsura 17.1 şi 17.2 se consemnează că a fost formulată sesizare a instanţei de contencios administrativ.

În data de 06.09.2013 cu adresa nr. 59.145, Compania a solicitat Curţii de Conturi a României decalarea termenelor de îndeplinire a măsurilor din Decizia nr. III/12/24.05.2013, termenul solicitat pentru măsurile 17.1 şi 17.2 fiind de 31.12.2013.

Prin adresa nr. III/40.551/11.09.2013 Curtea de Conturi a României a comunicat acordul său pentru prelungirea termenului de realizare a măsurilor dispuse prin Decizia nr. III/12/24.05.2013.

3.1.2. Referitor la Contractul Colectiv de Muncă anterior celui aplicabil în anul 2012

Anterior Contractului Colectiv de Muncă (CCM) nr. 78/2011 la nivelul Companiei a fost în vigoare Contractul Colectiv de Muncă înregistrat la Direcţia de Muncă şi Protecţie Socială din cadrul Ministerului Muncii Familiei şi Egalităţii de Şanse sub nr. 610/31.01.2008. Conform prevederilor art. 3, acesta a fost încheiat pe o perioadă de 1 an şi a produs efecte de la data înregistrării acestuia.

La capitolul VI – Salarizarea şi alte drepturi salariale, art. 94 – Dispoziţii generale au fost prevăzute, în principal, următoarele:

(3) Salariul cuprinde salariul de bază, indemnizaţiile, sporurile, precum şi alte drepturi salariale acordate conform prezentului CCM.

(4) Sporurile prevăzute în prezentul CCM se aplică la salariul de bază şi indemnizaţia de conducere.

La art. 95 – Stabilirea salariilor de bază, au fost prevăzute următoarele:

(1) Salariile de bază se stabilesc obligatoriu prin negocieri individuale în funcţie de structura organizatorică şi cu respectarea limitelor minime şi maxime corespunzătoare nivelelor funcţiilor şi meseriilor prevăzute în grila de salarizare.

16/69

(2) **Personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similare va beneficia de o majorare de 75% la salariul de bază negociat conform grilei din CCM pentru perioada cât gestionează aceste fonduri, cu respectarea legislaţiei în vigoare.**

La art. 97 – Indemnizaţiile de conducere, au fost prevăzute următoarele:

(1) Indemnizaţiile de conducere, diferenţiate în raport cu răspunderea funcţiei, sunt cele stabilite în grila de salarizare.

Contractul colectiv de muncă nr. 610/2008 a fost completat prin încheierea a 12 acte adiţionale, respectiv:

Actul Adiţional nr. 1/04.03.2008, nr. 2/05.05.2008, nr. 3/19.06.2008 şi nr. 4/07.10.2008 au adus modificări ale articolelor 9, 19, 32, 107, 112, 122 şi anexelor nr. 1, nr. 5, nr. 7.

Actul Adiţional nr. 5/30.01.2009, înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr. 434/30.01.2009 a modificat prevederile :

- art. 3 alin. 2: Prezentul CCM se încheie până la data de 01.06.2009 şi produce efecte de la data înregistrării acestuia.
- art. 95 alin. 2 a fost completat astfel: **Salariile majorate cu 75% se vor acorda începând cu data de 01.04.2009 numai în baza regulamentului de acordare, Anexa la CCM şi în conformitate cu Legea nr. 490/2004 şi O.U.G. nr. 1/2006. Regulamentul de acordare a salariilor majorate cu 75% va cuprinde criterii de performanţă în baza cărora acestea vor fi acordate.**

Actul adiţional nr. 6/31.03.2009, înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr. 1533/01.04.2009 a introdus anexa nr. 13 privind **Regulamentul de acordare a majorărilor salariale personalului de specialitate al C.N.A.D.N.R. S.A. care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe, contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similar. Art. 95 se completează astfel: Numărul şi structura posturilor ocupate de personalul care are atribuţii în gestionarea asistenţeă financiare din împrumuturi externe va fi stabilită în Consiliul de Administraţie al C.N.A.D.N.R. S.A. din luna aprilie 2009 şi va deveni Anexa nr. 14 a CCM.**

Actul adiţional nr. 7/11/12.05.2009 înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr. 2476/01.06.2009, a produs în principal următoarele modificări:

- a modificat art. 3 alin. 2 astfel: CCM nr. 610/31.01.2008 încheiat la nivelul Companiei se prelungeşte până la data de 31.01.2010;
- au fost modificate prevederile art. 6, 9, 13, 25, 29, 32, 45, 58.
- au fost modificate prevederile art. 95 alin. (2) astfel: **Personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similare va beneficia de o majorare de 75% la salariul de bază negociat conform grilei din CCM pentru perioada cât gestionează aceste fonduri, cu respectarea Regulamentul de acordare a majorărilor salariale personalului de specialitate al C.N.A.D.N.R. S.A. care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe, contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similar – Anexa nr. 13 la CCM şi a legislaţiei în vigoare.**

Actul adiţional nr. 8/23.06.2009, neînregistrat la D.M.P.S.M.B, a modificat prevederile art. 95 alin. 2 după cum urmează: **Personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similare va beneficia de o majorare de 75% la salariul de bază negociat conform grilei din CCM pentru perioada cât gestionează aceste fonduri, cu respectarea Regulamentul de acordare a majorărilor salariale personalului de specialitate al C.N.A.D.N.R. S.A. care**

are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe, contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similar – Anexa nr. 13 la CCM, doar în condiţiile existenţei unei legi specifice aplicabile.

Actul adiţional nr. 9/10.07.2009, înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr.3184/14.07.2009, aduce modificări art.32 şi art. 134.

Actul adiţional nr. 10 înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr.237/25.01.2010, prelungeşte durata de valabilitate a CCM nr. 610/31.01.2008 până la data de 30.04.2010.

Actul adiţional nr. 11/22.04.2010 înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr. 1824/30.04.2010 a produs în principal următoarele modificări:

- CCM nr. 610/2008 a fost prelungit până la data de 01.02.2011;
- a fost introdus un nou articol privind conflictul de interese;
- a introdus o nouă anexă cuprinzând Regulamentul de organizare şi desfăşurare a testării profesionale în C.N.A.D.N.R. S.A.
- a modificat art. 95 – **Stabilirea salariilor de bază prin eliminarea alin. 2 din forma iniţială privind majorarea de 75% a salariului de bază pentru personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similar.**

Actul adiţional nr. 12/22.04.2010 înregistrat la D.M.P.S.M.B sub nr. 1965/18.05.2010 a adus modificări grilei de salarizare.

3.1.3. Referitor la Contractul Colectiv de Muncă aplicabil în anul 2012

În anul 2012 a fost în vigoare Contractul Colectiv de Muncă încheiat între Angajator - Compania şi salariaţi, reprezentaţi de organizaţiile sindicale legal constituite şi reprezentative la nivelul Companiei respectiv Sindicatul Drumarilor Elie Radu şi Sindicatul Prietenia, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Bucureşti sub nr. 78 din data de 28.04.2011, modificat în data de 24.09.2012 prin Actul adiţional nr. 1. În CCM se prevede că se încheie pe o perioadă de 1 an şi produce efecte de la data înregistrării acestuia, iar valabilitatea acestuia se prelungeşte până la încheierea unui nou contract dar nu mai mult de 12 luni, dacă nici una dintre părţi nu denunţă contractul cu 30 de zile înainte de expirarea perioadei pentru care a fost încheiat. Acesta prevede la capitolul VI Salarizarea şi alte drepturi salariale acordate personalului **(Anexa nr. 9-extras CCM 78/2011)** următoarele:

✓ La art. 94 alin. (3) din acest capitol: salariul cuprinde salariul de bază, indemnizaţiile, sporurile, precum şi alte adaosuri. Sporurile acordate se aplică la salariul de bază şi indemnizaţia de conducere.

✓ Conform art. 95, salariile de bază se stabilesc obligatoriu prin negocieri individuale în funcţie de structura organizatorică şi cu respectarea limitelor minime şi maxime corespunzătoare nivelurilor funcţiilor şi meseriilor prevăzute în grila de salarizare.

Cu aprobarea Directorului General, în cadrul Companiei se pot constitui unităţi de implementare (personal tehnic, economic, juridic, diriginţi de şantier etc.) a proiectelor finanţate din fonduri comunitare nerambursabile, din împrumuturi externe rambursabile şi proiecte de investiţii finanţate de la bugetul de stat şi venituri proprii.

Persoanele nominalizate prin decizia directorului general să facă parte din fiecare unitate de implementare a proiectelor, pot beneficia de la data intrării în vigoare a prezentului CCM de o majorare a salariului de bază cu până la 75% cu încadrarea în fondul de salarii gestionat de Companie pentru acordarea acestei majorări salariale, **proporţional cu timpul efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect**, indiferent de numărul de proiecte în care este implicat, **fără a depăşi durata maximă a timpului de lucru prevăzută de normele legale în vigoare. De drepturile salariale majorate cu până la 75% poate beneficia şi personalul de specialitate cu atribuţii în**

18/69

derularea unor proiecte de investiţii majore (autostrăzi, drumuri expres, centuri ocolitoare, reabilitări drumuri naţionale) finanţate din alte surse.

Din explicaţiile verbale solicitate conducerii Companiei a rezultat că introducerea în CCM a art. 95 s-a efectuat având în vedere răspunsul formulat de Ministerul Finanţelor Publice cu adresa nr. 20/168/225.05.2009. Direcţia Generală Juridică şi Resurse Umane din cadrul Ministerului Transporturilor a transmis Companiei în data de 25.05.2009 sub nr. 20/1682 răspunsul formulat de Ministerul Finanţelor Publice la observaţiile formulate asupra proiectului de Hotărâre de Guvern privind aplicarea Legii nr. 490/2004 privind stimularea financiară a personalului care gestionează fonduri comunitare **(anexa nr. 10).** În răspunsul formulat se precizează: "(...) În ceea ce priveşte adăugarea unei prevederi prin care hotărârea de Guvern să se aplice şi personalului contractual din cadrul Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România şi al Companiei Naţionale de Căi Ferate CFR S.A. care are atribuţii specifice domeniului gestionării fondurilor comunitare, subliniem că OUG nr. 35/2009 are ca sferă de acoperire numai funcţionarii publici şi funcţionarii contractuali bugetari. Personalul contractual din CNADNR şi CFR nu intră în această categorie şi, prin urmare, prevederile OUG nr. 35/2009 şi ale proiectului de HG nu i se aplică. Aceasta nu înseamnă că personalul care gestionează fonduri comunitare din cele două companii nu poate beneficia de o majorare salarială, însă această măsură este de competenţa organelor de conducere ale celor două companii (...). Prin urmare, nu cunoaştem niciun motiv pentru care majorarea salarială sus-menţionată să fie anulată ca urmare a aprobării OUG nr. 35/2009 ".

Conform prevederilor art. 106 din CCM sporurile care se acordă la salariul de bază plus indemnizaţia de conducere sunt următoarele:

✓ Spor pentru vechime în muncă, corespunzător timpului efectiv lucrat în program normal de lucru, astfel:

- între 3 şi 5 ani 12%;
- între 5 şi 10ani 14%;
- între 10 şi 15 ani 18%;
- între 15 şi 20 ani 21%;
- între 20 şi 30 ani 25%;
- peste 30 ani 30%.

✓ Spor pentru condiţii grele şi periculoase de muncă, în cotă de 21%, pentru personalul care lucrează în condiţii :

- de efort fizic ridicat;
- la temperaturi ridicate sau scăzute;
- în mediu umed, cu viituri de apă;
- condiţii de izolare;
- zgomot intens şi/sau vibraţii;
- alte condiţii de mediu deosebite sau nedorite;
- lucrul la altitudine;
- utilizarea unor substanţe explozive.

✓ Spor pentru condiţii nocive în cotă de 10%, pentru personalul care lucrează în condiţiile respective, în baza buletinelor de determinări de noxe profesionale eliberate de laboratoarele abilitate, potrivit legii, care să ateste depăşirea valorilor limită de expunere profesională la locurile de muncă încadrate în condiţii deosebite sau documente care să ateste simpla prezenţă a unor agenţi chimici foarte periculoşi sau agenţi biologici care nu au prevăzută limită admisibilă;

✓ Spor pentru muncă suplimentară, se plăteşte salariatului în cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termen de 60 zile după efectuarea acestora, cuantumul acestuia fiind:

19/69

- 100% din salariul de bază pentru munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, inclusiv sâmbăta şi/sau duminica pentru lucrări urgente;
- 200% din salariul de bază pentru munca prestată în zilele de sâmbătă şi sau duminică, doar în cazul unor lucrări urgente;
- 150% din salariul de bază pentru munca prestată în zilele de sărbători legale stabilite prin lege.

✓ Spor pentru muncă de noapte, pentru salariaţii care efectuează cel puţin 3 ore de muncă de noapte. Aceştia beneficiază fie de program de lucru redus cu o oră faţă de durata normală a zilei de muncă, fără ca aceasta să ducă la scăderea salariului de bază, fie de un spor de 25% din salariul de bază pentru fiecare oră de muncă de noapte prestată;

✓ Spor pentru lucru în sistem tură în cotă de 10%, pentru personalul care lucrează în sistem ture;

✓ Spor pentru salariaţii care efectuează audit intern şi control fnanciar preventiv, în cotă de 25% la C.N.A.D.N.R. S.A. central, de 20% la central DRDP 1-7 şi CESTRIN şi 10% la SDN-uri;

✓ Spor pentru cumul de funcţii în cotă de 5% - 30% din salariul de bază al funcţiei cumulate inclusiv indemnizaţia de conducere, acordat salariaţilor care preiau, prin decizie emisă de angajator, sarcinile altui salariat al cărui Contract individual de muncă (CIM) este suspendat pentru o perioadă mai mare de 30 de zile. Cumulul de funcţii se acordă pentru o perioadă de maxim 90 de zile calendaristice;

✓ Spor pentru salariaţii care au titlu ştiinţific de doctor şi îşi îndeplinesc sarcinile de serviciu în domeniul în care au obţinut acest titlu, în cotă de 15% din salariul e bază;

✓ Spor de activitate neîntreruptă în companie de 10%.

Conform prevederilor art. 110 din CCM în afara salariului de bază şi a sporurilor cuvenite conform CIM **salariaţii companiei pot fi recompensaţi cu premii** prin Decizia Directorului general, **cu încadrarea în fondul de salarii prevăzut în B.V.C.**

Conform prevederilor art. 113 din CCM, din fondul de salarii planificat pot fi acordate şi alte sume, respectiv:

✓ Salariaţii care se pensionează primesc în luna anterioară celei consemnate în cererea de pensionare până la 10 salarii de bază avute în luna acordării ajutorului în funcţie de vechimea în companie;

✓ În cazul pierderii totale a capacităţii de muncă în urma unui accident de muncă, compania compensează pe timp de un an diferenţa dintre pensia de invaliditate şi câştigul net realizat în ultima lună lucrată;

✓ În cazul decesului salariatului în accident de muncă familia salariatului primeste un ajutor egal cu 10 salarii avute.

Contractul Colectiv de Muncă nr. 78/2011 a fost modificat şi completat prin Actul adiţional nr. 1 care modifică art. 118 prin introducerea unui nou aliniat care reglementează acordarea tichetelor cadou cu ocazia sărbătorii de Crăciun.

Analizând modul în care s-a consemnat în cele două Contracte Colective de Muncă salarizarea şi alte drepturi salariale acordate personalului, echipa de inspecţie constată următoarele:

- **În condiţiile în care Regulamentul de acordare a majorărilor salariale personalului de specialitate al Companiei care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe, contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, precum şi a altor credite sau împrumuturi similar constituia anexă la CCM nr. 610/2008, acest <u>regulament a fost exclus din CCM nr. 78/2011</u>;**
- **Articolul 95 a fost redactat riguros şi explicit în CCM nr. 610/2008 spre deosebire de CCM nr. 78/2011. Astfel la art. 95 alin. (2) din CCM nr. 610/2008 se prevede că: "Personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile**

precum şi a altor credite sau împrumuturi similare va beneficia de o majorare de 75% la salariul de bază negociat conform grilei din CCM pentru perioada cât gestionează aceste fonduri, cu respectarea legislaţiei în vigoare.", în timp ce art. 95 alin. (2) din CCM nr. 78/2011 nu prevede la ce salariu se aplică majorarea şi nici ce legislaţie se aplică. Articolul 95 alin. 2 din CCM nr. 610/2008 aşa cum a fost modificat prin Actul adiţional nr. 8/23.06.2009, prevede: "Personalul de specialitate care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similare va beneficia de o majorare de 75% la salariul de bază negociat conform grilei din CCM pentru perioada cât gestionează aceste fonduri, cu respectarea Regulamentul de acordare a majorărilor salariale personalului de specialitate al Companiei care are atribuţii în gestionarea asistenţei financiare din împrumuturi externe, contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile precum şi a altor credite sau împrumuturi similar – Anexa nr. 13 la CCM, doar în condiţiile existenţei unei legi specific aplicabile."

Conform explicaţiilor verbale date de conducerea Companiei o lege specifică stimulării personalului din companii naţionale nu a fost aprobată. Aceste condiţii de acordare a majorării salariului impuse de CCM nr. 610/2008, au fost excluse din CCM în anul 2011.

3.1.4. Cheltuielile de personal efectuate în anul 2012

În Raportul intermediar încheiat în data de 22.04.2013 de Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară, au fost înscrise constatări privind cheltuielile de personal efectuate în anul 2012, pe baza situaţiei preliminate a execuţiei bugetului de venituri şi cheltuieli şi a documentelor privind salarizarea personalului aferente lunilor ianuarie, iunie şi decembrie conform Contractului colectiv de muncă.

În prezenta acţiune de control nu au fost supuse verificării aspectele constatate de Curtea de Conturi a României în Raportul de Control încheiat în ata de 26.04.2013 referitor la premiile şi sporul pentru ore suplimentare acordate personalului în anul 2012, iar aspectele consemnate în Raportul intermediar încheiat în data de 22.04.2013 au fost extinse la nivelul întregului exerciţiu financiar pe baza datelor definitive înregistrate în evidenţa contabilă, prezentate în Situaţiile financiare întocmite la data de 31.12.2012.

3.1.5. Cu privire la numărul, categoriile de salariaţi şi fluctuaţia acestora în anul 2012

Echipa de inspecţie economico-financiară a solicitat conducerii Companiei situaţii privind numărul şi categoriile de salariaţi pentru începutul şi sfârşitul anului 2012, precum şi fluctuaţia lunară a personalului din cadrul Companiei. Din documentele puse la dispoziţie, rezultă următoarele:

- **numărul total de personal înregistrat de Companie, a crescut de la data de 31.01.2012 (5.889) la data de 31.12.2012 (6.036) cu 147 persoane.** Pe categorii de personal la muncitori numărul de salariaţi a scăzut cu 18 persoane, iar la **TESA a crescut cu 165 persoane.**
- la data de 31.12.2012 ponderea muncitorilor în total personal a scăzut faţă de 31.01.2012 de la 47,88% la 46,42%, iar **ponderea personalului TESA a crescut de la 52,12% la 53,58%.**
- creşteri de personal la nivelul Companiei au fost înregistrate în lunile februarie - 37 persoane, noiembrie - 19 persoane, decembrie - 77 persoane. În aceste luni se înregistrează şi numărul cel mai mare de angajări de personal, respectiv: februarie - 50 persoane, noiembrie - 35 persoane, decembrie - 80 persoane. Astfel, în luna februarie CESTRIN a efectuat 43 de angajări, în luna noiembrie D.R.D.P. Craiova a efectuat 9 angajări, DRDP Timişoara 5

21/69

angajări, iar D.R.D.P. Cluj, Braşov şi Constanţa 4 angajări, iar în luna decembrie numărul noilor angajaţi a fost de 27 la D.R.D.P. Constanţa, 21 la D.R.D.P. Cluj şi 15 la D.R.D.P. Iaşi.

- la nivelul aparatului Central numărul de personal a crescut de la 511 la 31.01.2012 la 513 persoane angajate la data de 31.12.2012.

Echipa de inspecţie economico-financiară constată următoarele:

- **Atât la nivelul aparatului central, cât şi la nivelul direcţiilor regionale s-au efectuat în luna noiembrie şi decembrie 2012 angajari de personal în condiţiile în care existau indicii clare privind depăşirea fondului de salarii;**
- **La nivelul aparatului central au existat schimbări ale locului de muncă în cadrul aceleaşi unităţi, precum şi schimbări de funcţie în cadrul aceleaşi unităţi.**
- **Au existat mai multe atenţionări transmise de conducerea Companiei către structurile organizatorice teritoriale pentru încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri şi cheltuieli.**

3.1.6. Atribuţiile structurilor organizatorice din Companie privind angajarea personalului şi cheltuielile de personal

În anul 2012 la nivelul Companiei au fost aplicabile prevederile Regulamentului de Organizare şi Funcţionare avizat de Consiliul de Administraţie în şedinţa din data de 26.04.2010.

Acesta prevede în principal următoarele atribuţii privind managementul resurselor umane, fundamentarea şi urmărirea cheltuielilor de personal şi a fondului de salarii:

Serviciul Resurse umane şi planificare

- Răspunde de efectuarea formalităţilor privind modificarea/actualizarea organigramei, ROF, ROI;
- Răspunde de efectuarea formalităţilor privind angajarea/promovarea personalului C.N.A.D.N.R. S.A. Central, parţial D.R.D.P. 1-7 şi CESTRIN;
- Răspunde de efectuarea formalităţilor privind stabilirea salariului de încadrare a personalului C.N.A.D.N.R. S.A. Central;
- Răspunde de evidenţa, prezenţa şi concediile personalului C.N.A.D.N.R. S.A.- Central
- Răspunde de efectuarea formalităţilor privind modificarea/suspendarea/încetarea raporturilor de serviciu/contract de muncă personal C.N.A.D.N.R. S.A. – Central;
- Răspunde de efectuarea formalităţilor privind acordarea sporurilor angajaţilor C.N.A.D.N.R. S.A. - Central;
- Răspunde de verificarea şi actualizarea fişelor de post.

Direcţia financiară - Serviciul buget

- Răspunde pentru elaborarea bugetelor de venituri şi cheltuieli aferente subunităţilor, în concordanţă cu bugetul aprobat al C.N.A.D.N.R. S.A.;
- **Întocmeşte realizarea lunară a bugetului de venituri şi cheltuieli per total şi în structură conform balanţei de verificare întocmite de Serviciul Bilanţ din cadrul Direcţiei Contabilitate.**

Serviciul salarizare

- **Planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat;**
- Defalcarea bugetului aprobat de MTI pe subunităţi şi pe trimestre, elemente ale fondului de salarii (salarii de bază, sporuri, premii), contract de mandat, consiliu de administraţie, adunarea generală a acţionarilor;
- **Urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii;**
- Stabilirea necesarului lunar de fond de salarii având în vedere solicitările subunităţilor şi situaţiile centralizatoare întocmite pe baza statelor de funcţii;

22/69

- **Întocmirea rapoartelor privind: analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC.**

3.1.7. Salarizarea şi alte drepturi salariale acordate personalului

A. Cu privire la salarizarea personalului

Salariul acordat personalului aparatului central al Companiei în anul 2012 pentru munca prestată în baza Contractelor Individuale de Muncă (CIM), a fost verificat pe baza statelor lunare de plată a salariilor şi a documentelor justivicative care au stat la baza acordării altor drepturi salariale personalului.

Majorarea salariului de bază conform prevederilor art. 95 din CCM a fost verificată pe baza următoarelor documente solicitate conducerii Companiei:

- situaţia proiectelor derulate în anul 2012 pentru care s-au aplicat prevederile art. 95 din CCM **(anexa nr. 11);**
- situaţia concediilor de odihnă efectuate în anul 2012 şi a perioadelor de suspendare CIM pentru personalul care a beneficiat de prevederile art. 95 din CCM;
- situaţia nominală a salariaţilor din aparatul central al Companiei care au beneficiat în anul 2012 de prevederile art. 95 din CCM **(anexa nr. 12).**

Echipa de inspecţie a verificat modul de încheiere a CIM cu valabilitate în anul 2012 şi actelor adiţionale de modificare a acestora pentru 10 salariaţi cu funcţii diferite şi studii diferite, respectiv: Pascu Bogdan – director, Antofie Diana - Oana – consilier director general, Bem Carmen - Cornelia – arheolog, Ciobanovschi Silvia – inginer, Varga Rada – subinginer, Curculescu Marius - Răzvan – economist, Filip Granina – consilier juridic, Brătulescu Corina - consilier juridic, Stratia Alexandru – inginer şi Luţu Ana – economist.

Din controlul documentelor puse la dispoziţie privind salarizarea personalului în anul 2012, au rezultat următoarele:

✓ **La încheierea contractului individual de muncă în anul 2012 nu a fost respectată grila de salarizare, anexă la CCM. Astfel la negocierea salariului de bază a fost acordată limita maximă prevăzută în grilă, fără justificare, la care a fost adăugat, de asemenea fără justificare, procentul de până la 75% conform art. 95 din CCM şi după caz indemnizaţia de conducere, în felul acesta salariul de bază din CIM a depăşit grila de salarizare.** Exemplificăm în acest sens: domnului Pascu Bogdan prin CIM nr. 30/06.07.2012 i s-a acordat un salariu de bază la limita maximă a grilei de salarizare, respectiv 6.743 lei, care a fost majorat cu 50% conform art. 95 din CCM. De asemenea, i s-a acordat un spor pentru vechime în muncă de 21% şi indemnizaţie de conducere 45%.

✓ **La încheierea Actului adiţional la CIM a fost acordat un procent de majorare conform art. 95 din CCM fără a exista o fundamentare a acestei majorări, precum şi fără a fi corelată cu timpul efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect, indiferent de numărul de proiecte în care este implicat, aşa cum prevedea CCM.**

✓ **Celelalte drepturi salariale acordate conform CCM au fost calculate la un salariu de bază mai mare decât cel prevăzut în grila de salarizare.**

✓ Unităţile de implementare a proiectelor finanţate din fonduri comunitare nerambursabile, din împrumuturi externe rambursabile şi proiecte de investiţii finanţate de la bugetul de stat şi venituri proprii au fost constituite prin decizii ale directorului general;

✓ **Procentul de majorare a salariului de bază conform art. 95 pct. 6 din CCM acordat personalului din aparatul central al Companiei, cuprins între 2,5% şi 75%, a fost stabilit în mod arbitrar;**

✓ **De majorarea salariului de bază conform art. 95 pct. 6 din CCM a beneficiat în anul 2012 aproape jumătate din personalul angajat în aparatul central, respectiv din 499 persoane incadrate au beneficiat de acest procent de creştere 245 salariaţi în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat (vezi anexa nr. 12);**

23/69

✓ **Creşterea în perioada iunie – decembrie 2012 a numărului de persoane care au beneficiat de creşterea salariului de bază cu un procent de până la 75%, respectiv cu 50 de persoane în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat;**

✓ **Majorarea salariului de bază în luna decembrie din anul 2012 pentru unele categorii de personal din aparatul central cu până la 75% conform prevederilor art. 95 din CCM în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat;**

✓ **La nivelul Companiei fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri şi cheltuieli pentru exerciţiul financiar 2012 nu are detaliată şi o componentă destinată acordării majorării salariale prevăzută la art. 95 în CCM, aşa cum este prevăzut la pct. 6 al acestui articol.**

✓ **Compania a acordat procentul de majorare a salariului de bază conform art. 95, fără respectarea CCM, în sensul că nu a organizat şi condus evidenţa pe salariaţi a timpului efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect finanţat din fonduri comunitare nerambursabile, din împrumuturi externe rambursabile şi proiecte de investiţii finanţate de la bugetul de stat şi venituri proprii.**

B. Alte drepturi salariale acordate personalului în anul 2012

Pe lângă drepturile salariale de bază, personalul Companiei beneficiază de sporuri şi bonusuri acordate în conformitate cu prevederile CCM.

Din documentele puse la dispoziţie de către Companie rezultă următoarea componenţă a drepturilor salariale acordate personalului în exerciţiul financiar 2012:

lei

Indicatori	Total	%	Muncitori	%	TESA	%
1	2=4+6	3	4	5=4/2	6	7=6/2
Nr mediu personal	**5.780**		**2.763**	**48%**	**3.017**	**52%**
Total fond salarii	**168.128.141**	**100%**	**48.229.541**	**29%**	**119.898.600**	**71%**
Salarii de baza	**129.523.699**	**77%**	**35.291.479**	**27%**	**94.232.220**	**73%**
sporuri-total	**38.604.442**	**23%**	**12.938.062**	**34%**	**25.666.380**	**66%**
vechime în munca	24.412.172	63,2%	7.221.640	29,6%	17.190.532	70,4%
Lucru în condiţii de noapte	1.806.315	4,7%	1.076.792	59,6%	729.523	40,4%
Lucru în condiţii periculoase	2.673.295	6,9%	1.685.227	63,0%	988.068	37,0%
Lucru în condiţii nocive	88.237	0,2%	6.978	7,9%	81.259	92,1%
Ore suplimentare	1.619.879	4,2%	273.791	16,9%	1.346.088	83,1%
Lucru în sistem tură	1.043.230	2,7%	424.741	40,7%	618.489	59,3%
Spor week-end	314.879	0,8%	149.594	47,5%	165.285	52,5%
activitate neîntreruptă	4.380.836	11,3%	1.648.253	37,6%	2.732.583	62,4%
Titlu ştiinţific de doctor	157.701	0,4%		0,0%	157.701	100%
cumul funcţii	12.891	0,0%		0,0%	12.891	100%
Cfp+audit intern	336.080	0,9%		0,0%	336.080	100%
Premii	195.418	0,5%	9.629	4,9%	185.789	95,1%
ajutoare de pensionare	1.563.509	4,1%	441.417	28,2%	1.122.092	71,8%
Sal mediu af sal bază	1.867		1.064	57%	2.603	139%
Sal mediu af total fd sal	2.424		1.455	60%	3.312	137%

Din datele prezentate rezultă următoarele:

✓ **în totalul sporurilor acordate în anul 2012, se regăsesc, în principal:**

- **pentru lucrul în condiţii de noapte, periculoase sau nocive, în sistem tură sporurile acordate reprezintă 14,5% din care 57,2% au fost acordate pentru personalul TESA;**

- **sporul pentru ore suplimentare şi week-end reprezintă 5%, din care 67,8% au fost acordate pentru personalul TESA.**

C. Referitor la cheltuielile de personal şi fondul de salarii înregistrate în anul 2012

În timpul controlului au fost solicitate Companiei documente şi situaţii privind modul de repartizare şi urmărire a cheltuielilor cu personalul aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli, respectiv:

- raportările lunare transmise către Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii şi Ministerul Finanţelor Publice privind realizarea preliminată a B.V.C. pe anul 2012;
- repartizarea pe subunităţi a cheltuielilor de personal aprobate pentru anul 2012;
- corespondenţa cu direcţiile regionale privind încadrarea în fondul de salarii;
- situațiile financiare și execuția bugetului de venituri și cheltuieli aferente exercițiului financiar 2012.

Din documentele puse la dispoziţie, echipa de control constată următoarele:

- **<u>În luna noiembrie 2012 fondul de salarii realizat la nivelul Companiei oferea indicii asupra depăşirii nivelului aprobat pentru întregul an 2012;</u>**
- **<u>Toate actele adiţionale la contractele individuale de muncă de majorare salarială conform art. 95 din CCM au fost încheiate în luna decembrie 2012 cu încălcarea prevederilor acestui articol din CCM, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul A, în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat;</u>**
- **<u>De majorarea salariului de bază conform art. 95 pct. 6 din C.C.M a beneficiat în anul 2012 aproape jumătate din personalul angajat în aparatul central, respectiv din 499 persoane încadrate au beneficiat de acest procent de crestere 245 salariati în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul A;</u>**
- **<u>Compania a acordat procentul de majorare a salariului de bază conform art. 95, fără respectarea CCM, în sensul că nu a organizat şi condus evidenţa pe salariaţi a timpului efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect finanţat din fonduri comunitare nerambursabile, din împrumuturi externe rambursabile şi proiecte de investiţii finanţate de la bugetul de stat şi venituri proprii, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul B, fără justificare, în sensul că la nivelul Companiei nu se regăsesc justificări cu privire la faptul că beneficiarii au lucrat efectiv, precum şi timpul efectiv lucrat;</u>**
- **Conform execuţiei bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 și a situațiilor financiare, cheltuielile cu personalul efectuate de Companie raportat la cele aprobate, se prezintă astfel:**

Indicatori	Programat 2012	Realizat 2012	R/P %
CHELTUIELI CU PERSONALUL, din care:	217.672,52	231.258,99	1,0624
1. Salarii (inclusiv C.A. şi A.G.A) + alte cheltuieli cu personalul	172.870,52	180.850,54	1,0462
2. Cheltuieli cu asigurările şi protecţia socială	44.802,00	50.408,45	1,1251

- **Cheltuielile cu personalul efectuate de Companie în exerciţiul financiar 2012, au depăşit cheltuielile aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli cu 6,24%, respectiv cu 13.586,47 mii lei.**
- **Prin actul constitutiv şi Regulamentul de organizare și funcționare al Companiei s-a prevăzut că o parte din veniturile proprii ale Companiei sunt folosite, în principal, pentru acoperirea cheltuielilor de funcţionare şi rambursări de credite, plăţi de dobânzi**

25/69

şi de comisioane. Plafonul maxim al acestor cheltuieli de funcționare, care cuprind și cheltuielile cu salariile, au fost prevăzute și avizate de Consiliul de Administrație, respectiv de Adunarea Generală a Acționarilor prin bugetul de venituri și cheltuieli care a fost aprobat prin Hotărâre a Guvernului. Astfel, depășirea cheltuielilor cu salariile, respectiv acordarea sumei de 13.586,47 mii lei peste valoarea aprobată prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, a fost efectuată din veniturile proprii ale Companiei, care, reamintim, sunt formate din taxele încasate pentru rovigneta, trecere pod și utilizarea de către agenții economici ai infrastructurii rutiere administrate de Companie. Totodată, cea mai mare parte a acestor venituri proprii nu reprezintă efortul propriu al Companiei, ci sunt realizate prin intermediari, încasarea acestor taxe făcându-se prin diferiți agenți economici contra unui comision.

Având în vedere cele prezentate mai sus, echipa de control constată diminuarea patrimoniului Companiei cu valoarea de 13.586,47 mii lei, reprezentând depăşirea cu 6,24% a cheltuielilor cu personalul aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli. Au fost, astfel, încălcate prevederile:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv;
- art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 242/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii;
- art. 6 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economic, în vigoare în exercițiul financiar 2012;
- art. 95, 106, 110 și 113 din CCM;
- actele adiționale la CIM-uri referitoare la acordarea sporurilor conform art. 95 din CCM, condiționate de încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli;
- Deciziile Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă (anexa nr. 13)

Persoanele răspunzătoare de depășirea cheltuielilor cu personalul în exercițiul financiar 2012 sunt:

- membrii Adunării Generale a Acționarilor şi ai Consiliului de Administrație;
- conducerea executivă a Companiei;
- persoanele din cadrul cadrul compartimentului salarizare responsabili de: planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat; urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii; întocmirea rapoartelor privind analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC;
- salariaţii din cadrul structurii de control intern/managerial, respectiv controlul financiar preventiv cu atribuţii în acest sens, cât şi cei din cadrul structurii de control financiar de gestiune.

Depăşirea în execuţie a indicatorului cheltuieli cu personalul, programate în anul 2012 în bugetul de venituri şi cheltuieli aprobat prin H.G. nr. 242/2012, constituie contravenţie potrivit prevederilor art. 8^2 alin. (1) lit c din O.U.G. nr. 79/2008 cu modificările şi completările ulterioare, în vigoare în anul 2012, şi se sancţionează potrivit prevederilor art. 8^2 alin. (2) din acelaşi act normativ cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei. Cu Procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiilor seria

26/69

A/2009 nr. 0138071 încheiat în data de 09.04.2013 Compania a fost sancționată cu amendă în valoare de 10.000 lei.

Totodată, echipa de control constată nerespectarea de către Companie a prevederilor:

- art. 95 CCM aferent anului 2012, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Bucureşti sub nr. 78 din data de 28.04.2011, conform cărora:

"Persoanele nominalizate prin decizia directorului general să facă parte din fiecare unitate de implementare a proiectelor, pot beneficia de la data intrării în vigoare a prezentului CCM de o majorare a salariului de bază cu până la 75% cu încadrarea în fondul de salarii gestionat de Compania pentru acordarea acestei majorări salariale, **proporțional cu timpul efectiv alocat realizării activităților pentru fiecare proiect**, indiferent de numărul de proiecte în care este implicat, **fără a depăşi durata maximă a timpului de lucru prevăzută de normele legale în vigoare."**

- Deciziilor Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă (anexa nr. 13),

în sensul că:

- Compania a acordat majorarea salariului de bază cu până la 75%, fără a întocmi documente justificative, respectiv rapoarte privind îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru fiecare activitate pentru care au fost acordate majorări ale salariului de bază cu până la 75%, din care să rezulte faptul că beneficiarii au lucrat efectiv, precum şi timpul efectiv lucrat;

- Compania a acordat la sumele aferente majorării salariului de bază cu până la 75% sporuri pentru muncă suplimentară, respectiv pentru: munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, inclusiv sâmbăta şi/sau duminica pentru lucrări urgente; munca prestată în zilele de sărbători legale stabilite prin lege, depăşind durata maximă a timpului de lucru de 40 de ore pe săptămână;

- Compania a depăşit în anul 2012 fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri şi cheltuieli la indicatorul cheltuielile cu personalul (acesta fiind depăşit cu 13.586.470 lei), una dintre principalele cauze fiind majorarea salariului de bază cu până la 75%, majorare acordată fără respectarea prevederilor:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv;

- art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 242/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii;

- art. 6 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economic, în vigoare în exercițiul financiar 2012;

- art. 95, 106, 110 și 113 din CCM;

- actele adiționale la CIM-uri referitoare la acordarea sporurilor conform art. 95 din CCM, condiționate de încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli.

- prin CIM au fost acordate în mod arbitrar salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, în baza art. 95 din CCM, prin eliminarea obligației Companiei de elaborarea și aplicare a Regulamentului de acordare a salariilor majorate cu până la 75% care să cuprindă criterii de performanță în baza cărora acestea sunt acordate (regulament prevăzut în CCM anterior).

Persoanele răspunzătoare sunt:

- membrii Adunării Generale a Acționarilor și ai Consiliului de Administrație;

- conducerea executivă a Companiei;

27/69

- **persoanele din cadrul cadrul compartimentului salarizare responsabili de: planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat; urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii; întocmirea rapoartelor privind analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC;**

- **salariaţii din cadrul structurii de control intern/managerial, respectiv controlul financiar preventiv cu atribuţii în acest sens, cât şi cei din cadrul structurii de control financiar de gestiune.**

Având în vedere cele prezentate mai sus, în vederea reîntregirii patrimoniului Companiei, diminuat ca urmare a acordării de majorări salariale cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, precum și a celorlalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 1: Compania va identifica, pentru perioada 2011-2015 (perioada aferentă termenului de prescripție), sumele acordate fără bază legală, cu nerespectarea prevederilor legale, ale CCM, ale CIM şi a deciziilor Directorului general, sume reprezentând salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75% precum și celelalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, şi le va recupera de la persoanele responsabile, în vederea reîntregirii patrimoniului.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație; Director general

Termen: 90 zile

3.2. Verificarea concordanței sumelor acordate de la bugetul de stat pentru finanțarea obiectivului de investiţii - „Autostrada Braşov – Cluj – Borş" cu sumele utilizate de Companie cu aceasta destinaţie pe toată perioada de derulare a contractului, conform adresei Curţii de Conturi a României nr.III/40564/ 06.09.2013.

Aprobarea și derularea obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov – Cluj -Borş"

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 846/27.11.2003, **aprobată prin Legea nr. 32/2004, <u>s-a aprobat demararea de către Compania Naţională de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România S.A. a procedurii de negociere cu o singură sursă</u>** cu firma Bechtel Internaţional Inc. <u>în vederea **încheierii contractului de proiectare, construire şi finanţare** a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş</u>.

Echipa de control constată nerespectarea de către Companie a prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, în sensul:

- **că nu a demarat şi nu a derulat o procedură de negociere cu o singură sursă, respectiv cu firma Bechtel Internaţional Inc.;**
- **încheierii cu Bechtel Internaţional Inc. a Contractului de proiectare și construire a autostrăzii, ci nu a „<u>contractului (substantiv articulat, ceea ce denotă intenția legiuitorului de a exista un singur contract–n.n.) de proiectare, construire și finanțare</u>".**

Aceasta constatare este susţinută de faptul că Compania nu a prezentat echipei de control documente cu privire la demararea şi derularea procedurii de negociere, din care să rezulte, în principal:

- **componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;**
- **cerințele Companiei pentru realizarea obiectivului de investiţii;**
- **preţul contractului şi principalele clauze contractuale negociate;**
- **oferta tehnică și cea financiară prezentate de Bechtel Internaţional Inc. în cadrul procesului de negociere;**
- **rezultatele negocierilor efectuate care au condus la stabilirea clauzelor contractuale.**

28/69

Nerespectarea de către Companie a prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, în sensul că nu a demarat şi nu a derulat o procedură de negociere cu firma Bechtel Internaţional Inc. a condus la încheierea unui contract și înscrierea în contractul încheiat cu această firmă a unor clauze păguboase pentru statul român, concretizate în prejudicii majore asupra bugetului de stat, așa cum sunt prezentate mai jos.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării contractului.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1362/18.11.2003 s-a aprobat contractarea de către Ministerul Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului a unor credite externe în valoare totală de 2.885.000 mii euro, destinate realizării **autostrăzii Braşov-Cluj-Borş**, credite garantate în proporţie de 100% de Ministerul Finanţelor Publice, precum și a tuturor costurilor aferente acestora. Rambursarea creditelor precum și a celorlalte costuri aferente se asigurau de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului, în limita sumelor aprobate anual cu această destinaţie.

Controlul constată contradicții între prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, și:

1. Hotărârea Guvernului nr. 1362/18.11.2003. Astfel conform prevederilor ordonanței, finanțarea obiectivului de investiții era în sarcina constructorului, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 1362/18.11.2003 această sarcină revine Ministerului Transporturilor Construcțiilor și Turismului prin contractarea de credite externe în valoare de 2.885.000 mii euro.

Reiterăm că termenul din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003 este „contractului de proiectare, construire și finanțare", substantiv articulat, ceea ce denotă intenția legiuitorului de a exista un singur contract.

2. Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003 prin care s-au aprobat indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov-Târgu Mureş-Cluj-Oradea", iar finanţarea obiectivului de investiţii urma a se face din credite externe şi, în completare, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului. **Astfel, obiectivul de investiții în Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003 este indicat ca fiind "Autostrada Braşov-Târgu Mureş-Cluj-Oradea".**

Menționăm că toate cele trei acte normative OUG nr. 12/18.11.2003, HG nr.1362/18.11.2003 și HG nr.1363/18.11.2003 au fost emise în aceeași zi, respectiv în data de 18.11.2003.

În anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003 sunt prezentate caracteristicile principale și indicatorii tehnico-economici ai obiectivului „Autostrada Brașov-Târgu Mureș-Cluj-Oradea", după cum urmează:

Valoarea totală a investiției (inclusiv TVA) a fost stabilită, conform „Devizului General întocmit de Proiectant (Search Corporation + I.P.T.A.N.A. S.A.) în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1179/24.11.2002 privind aprobarea Structurii devizului general şi a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii", la suma de 12.757.928.700 lei *, respectiv 3.433.150.000 euro (preţuri iulie 2003, 1 euro = 37.161 lei) din care C+M (construcții + montaj) în sumă de 11.767.365.100 lei.

*) *Valoarea este confidențială și se va actualiza potrivit evoluției ulterioare a prețurilor.*

Devizul general conține următoarele capitole și valori (inclusiv TVA):

PARTEA I

Capitolul I - Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului – 1.202.827.200 lei / 323.680.000 euro, din care:

- 1.1 Obținerea terenului ..... 583.725.000 lei / 157.080.000 euro;
- 1.2 Amenajarea terenului ..... 566.036.400 lei / 152.320.000 euro;
- 1.3 Amenajări pentru protecția mediului ..... 53.065.900 lei / 14.280.000 euro.

Capitolul II – Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului – 0 lei/0 euro.

Capitolul III – Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică – 264.330.100 lei / 71.131.000 euro, din care:
- 3.1 Studii teren.....0 lei / 0 euro;
- 3.2 Obținerea de avize, acorduri și autorizații.....78.599.500 lei / 21.151.000 euro;
- 3.3 Proiectare și engineering .....185.730.700 lei / 49.980.000 euro;
- 3.4 Organizarea procedurilor de achiziție publică ..... 0 lei / 0 euro;
- 3.5 Consultanță .....0 lei / 0 euro;
- 3.6 Asistența tehnică ..... 0 lei / 0 euro.

Capitolul IV – Cheltuieli pentru investiția de bază – 11.148.262.800 lei / 2.999.990.000 euro, din care :
- 4.1 Lucrări drum .....7.580.818.700 lei / 2.039.993.000 euro;
- 4.2 Lucrări poduri, pasaje, viaducte ..... 3.121.513.600 lei / 839.997.000 euro;
- 4.3 Noduri rutiere și intersecții..... 334.447.900 lei / 90.000.000 euro;
- 4.4 Dotări autostradă .....111.482.600 lei / 30.000.000 euro.

Capitolul V – Alte cheltuieli – 142.508.500 lei / 38.349.000 euro, din care:
- 5.1 Organizare de șantier ..... 0 lei / 0 euro, din care:
  - 5.1.1 Lucrări de construcții (3,5% din 1.2 + 1.3 + Cap. 4).....0 lei / 0 euro;
  - 5.1.2 Cheltuieli conexe organizării șantierului(1% din Cap. 4)..... 0 lei / 0 euro;
- 5.2 Comisioane, taxe, cote legale, costuri de finanțare..142.508.850 lei / 38.349.000 euro, din care:
  - 5.2.1 Comisioane, taxe și cote legale .....142.508.850 lei / 38.349.000 euro, din care:
    - 5.2.1.1 Taxa de inspecție pentru controlul calității(0,7%) 83.671.700 lei / 22.516.000 euro;
    - 5.2.1.2 Comisionul băncii finanțatoare (0,5%).....0 lei / 0 euro;
    - 5.2.1.3 Cota pentru Casa Socială a Construcțiilor..... 58.836.800 lei / 15.833.000 euro;
- 5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute (5%)..... 0 lei / 0 euro;

Capitolul VI – Cheltuieli pentru darea în exploatare – 0 lei / 0 euro, din care:
- 6.1 Pregătirea personalului de exploatare.....0 lei / 0 euro;
- 6.2 Probe tehnologice.....0 lei / 0 euro;

PARTEA II

Valoarea rămasă neactualizată a mijloacelor fixe existente incluse în cadrul obiectivului de investiție – 0 lei / 0 euro.

PARTEA III

Fondul de rulment necesar pentru primul ciclu de producție – 0 lei / 0 euro.

TOTAL GENERAL 12.757.928.700 lei / 3.433.150.000 euro, din care :

C + M 11.767.365.100 lei / 3.166.590.000 euro.

<u>Durata de realizare a investiției: - 108 luni</u>

Evaluarea investiției pe perioada de derulare a fost următoarea:

30/169

Perioada	Valoarea (lei) ce urmează a fi alocată *Investiție*	din care: C+M
anul I	676.003.168	556.430.235
anul II	1.365.027.581	1.074.584.637
anul III	1.519.011.617	1.278.003.951
anul IV	1.773.285.759	1.605.243.717
anul V	1.954.077.740	1.833.430.837
anul VI	1.784.653.309	1.771.386.832
anul VII	1.671.576.102	1.658.313.341
anul VIII	1.118.806.227	1.105.539.750
anul IX	895.487.197	884.431.800
Total	**12.757.928.700**	**11.767.365.100**

Capacități:

- lungime totală – 415 km;
  - platformă – 26 m;
  - parte carosabilă – 15 m;
- poduri pe autostrada (buc/ml) – 300/41.000;
- pasaje peste autostradă (buc/ml) – 73/5.000;
- noduri rutiere (buc) – 19.

Factori de risc

La proiectarea și dimensionarea construcțiilor se avea în vedere încărcarea seismică corespunzătoare zonei seismice de calcul traversate, conform prevederilor Normativului P 100-92 cu completările și modificările ulterioare.

Finanțarea investiției

Finanțarea investiției urma a se face din credite externe și în completare de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

3. Hotărârîrea Guvernului nr. 1513/18.12.2003, prin care a fost aprobat **Contractul de proiectare și construire** a Autostrăzii **Brașov – Cluj – Borș**, **„în forma negociată în condițiile legii„** de către C.N.A.D.N.R. S.A şi Bechtel Internaţional Inc. și a fost mandată Compania Naţională de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România S.A. să semneze Contractul de proiectare şi construire a Autostrăzii cu **„investitorul selecționat conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/2003"**, fără a mai cuprinde finanțarea în sarcina constructorului. Totodată, se constată că Hotărârea Guvernului **nr. 1513/18.12.2003** prevede la art.1 că se aprobă Contractul de proiectare și construire a Autostrăzii Brașov – Cluj – Borș, **„în forma negociată în condițiile legii"** în timp ce prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003 se prevedea derogarea de la prevederile art.12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2001 privind achizițiile publice, astfel încât formularea **„în condițiile legii"** nu este logică.

Din datele prezentate de Companie, rezultă că:

- prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003 nu au fost modificate până la data încheierii Acordului de tranzacționare și încetare cu privire la Contractul de construire a autostrăzii Brașov – Cluj – Borș, din 29.05.2013;

- indicatorii tehnico-economici aprobați prin Hotărârea Guvernului nr. 1363/ 18.11.2003 nu au mai fost modificați până la data încheierii Acordului de tranzacționare și încetare cu privire la Contractul de construire a autostrăzii Brașov – Cluj – Borș, din 29.05.2013.

Contractul de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş a fost încheiat la data de 19.12.2003 între **C.N.A.D.N.R. S.A în calitate de Beneficiar** şi **Bechtel Internaţional Inc în calitate de Antreprenor** și a fost semnat din partea Beneficiarului de către directorul general Mihail Băşulescu iar din partea Antreprenorului de Sr. Vice President Michael A. Adams (**anexa nr.14**), și conține în principal, următoarele prevederi:

- „**Beneficiarul încheie prezentul Contract cu Antreprenorul conform Legilor Române**";
- „Antreprenorul convine prin prezenta cu Beneficiarul să proiecteze, să realizeze și să finalizeze Construcțiile și să remedieze orice defect ale acestora, în conformitate cu prevederile Contractului și ale Legii Aplicabile <u>și să depună eforturi rezonabile pemtru a sprijini Guvernul României în eforturile acestuia de a obține finanțarea realizării Construcțiilor pe bază de garanții de stat</u>";
- „Beneficiarul convine prin prezenta să plătească Antreprenorului, pentru proiectarea, realizarea și finalizarea Construcțiilor și remedierea defectelor acestora, Prețul Contractului în conformitate cu prevederile Contractului și la termenele și în modalitatea prevăzute în Contract"

Definiții:

„Amplasament – înseamnă, în privința oricărei Secțiuni, terenurile, puse la dispoziție de către beneficiar, unde Construcțiile trebuie să fie executate și unde trebuie să fie livrate Echipamentele Incorporate și Materialele, și orice alte terenuri care sunt în mod expres specificate în Contract ca făcând parte din Amplasament, așa cum sunt delimitate de către Ampriza din Specificațiile și Proiectul Beneficiarului";

„Ampriza – înseamnă hotarele terenului (achiziționat de către Beneficiar) necesar pentru realizarea Construcțiilor pe Amplasament.";

„Aprobările Beneficiarului - înseamnă toate autorizațiile, licențele, permisele, avizele, aprobările oricărei Autorități Competente pentru realizarea, sau în legătură cu Construcțiile care trebuie să fie obținute de Beneficiar în conformitate cu Legea Aplicabilă, incluzând, dar fără a se limita la autorizațiile de amplasare și Autorizațiile de Construire.";

„Aprobările – înseamnă toate autorizațiile, licențele, permisele, avizele, aprobările unei Autorități Competente pentru realizarea Construcțiilor sau a oricărei activități în legătură cu acestea.";

„Mobilizare – înseamnă acele activități desfășurate de Antreprenor înaintea începerii Construcțiilor, fără de care Construcțiile nu ar putea fi începute, cum ar fi: înființarea birourilor Antreprenorului, a taberelor și a spațiilor de întreținere necesare pentru începerea lucrărilor de realizare a Construcțiilor; pregătirea și prezentarea sistemului de asigurare a calității al Antreprenorului, a planului de siguranță a muncii și de sănătate, a planului de siguranță a amplasamentului și a Programului; înființarea unei activități locale de achiziții; livrarea inițială a echipamentelor și a stocurilor cerute pentru realizarea Construcțiilor și înființarea laboratoarelor Antreprenorului.";

„Plată de Mobilizare – înseamnă suma de treizeci de milioane de euro (30.000.000 euro), plătibilă în două tranșe egale conform Clauzei 2.1.";

<u>„Suma avansului – însemnă suma de douăsutecincizeci milioane euro (euro 250.000.000), sumă care nu depășește treizeci (30) % din valoarea totală a Prețului Contractului pentru toate Secțiunile luate împreună, așa cum e cerut de Legea Aplicabilă.";</u>

„Prețul Contractului – înseamnă totalul sumelor plătibile către Antreprenor pentru proiectarea, realizarea și finalizarea Construcțiilor și pentru remedierea defectelor în conformitate cu obligațiile Antreprenorului prevăzute la Clauza 11.";

32/69

„Preţuri unitare înseamnă preţurile stabilite pe unităţi de măsură a Lucrărilor de Construcţie, prevăzute în Anexa nr.1.";
„Reprezentantul Antreprenorului – înseamnă persoana numită de Antreprenor în această calitate sau orice persoană numită de Antreprenor la anumite intervale de timp conform Sub-Clauzei 4.4.";
„Reprezentantul Beneficiarului – înseamnă persoana desemnată de Beneficiar să acţioneze ca reprezentant al Beneficiarului pentru scopurile Contractului sau orice altă persoană desemnată de Beneficiar la anumite intervale de timp şi notificată ca atare Antreprenorului.";
„Secţiune – înseamnă oricare dintre Secţiunile 1a; 1b; 1c; 2a; 2b; 3a; 3b; 3c aşa cum acestea sunt identificate în Anexa 9, sau oricare altă secţiune din cadrul Construcţiilor, care s-a convenit să fie executată de către Antreprenorconform prevederilor prezentului Contract.";
(...)
„1.4 – **Prezentul Contract este guvernat de Legea română**";
(...)
„2.1. **Beneficiarul va plăti Antreprenorului Plata de Mobilizare, în două tranşe egale la, sau înaintea datelor prevăzute în Program pentru asemenea plăţi.**";
În Anexa nr. 1 la Contract – ANEXA PREŢURILOR UNITARE, la ARTICOLE GENERALE Punctul 1 Mobilizarea au fost prevăzute următoarele:
„**Preţul Unitar: 30.000.000 euro (Sumă Globală).** Mobilizarea se referă la alocarea şi încredinţarea resurselor pentru Proiect de către Antreprenor pentru a iniţia activităţile administrative şi cele efectuate înaintea începerii construcţiei, cum ar fi înfiinţarea locaţiilor Antreprenorului, ...livrarea iniţială a echipamentelor şi a stocurilor precum şi înfiinţarea laboratoarelor Antrepernorului. **Mobilizarea va fi plătită ca sumă globală aşa cum se specifică la Sub-Clauza 2.1. a prezentului Contract şi în Program**."
Astfel, în Anexa nr. 8 la Contract – Programul – a fost prevăzut ca Mobilizarea să fie plătită după cum urmează:
tranşa I – 1 aprilie 2004 în sumă de 15.000.000 euro;
tranşa II – 1 ianuarie 2005 în sumă de 15.000.000 euro;
„2.5 Deşeurile sau Materialele Periculoase – Antreprenorul este obligat să îl notifice imediat pe Beneficiar în scris despre existenţa oricărui Deşeu sau Material Periculos descoperit pe Amplasament sau pe căile de acces pentru care Beneficiarul a dat drept de acces Antrepenorului sau Subantreprenorilor. Beneficiarul trebuie să înlăture, să transporte sau să îndepărteze definitiv Deşeurile sau Materialele Periculoase sau să soluţioneze în alt mod problema îndepărtării acestora pentru care Antreprenorul nu este responsabil în conformitate cu Sub-Clauza 4.22.";
„2.7 – Utilităţi pentru Autostradă – Beneficiarul este responsabil pentru aducerea la Ampriză a tuturor Utilităţilor necesare pentru utilizarea Construcţiilor Permanente aşa cum sunt definite în Autorizaţia de Construire şi conform Programului convenit";
„3.2 – Reprezentantul Beneficiarului va fi un inginer calificat în mod corespunzător sau orice alt profesionist adecvat, cu experienţa şi abilitatea necesare pentru a-şi îndeplini obligaţiile, în concordanţă cu cerinţele Contractului, sau acesta va angaja asemenea ingineri calificaţi în mod corespunzător sau alţi profesionişti pe care îi va pune la dispoziţie în vederea îndeplinirii obiectului Contractului.";
„4.1(a) – Antreprenorul va realiza şi finaliza proiectarea şi executare Construcţiilor în deplină concordanţă cu Specificaţiile şi Proiectul Beneficiarului (inclusiv orice Modificări făcute conform Clauzei 13), cu Standardele Româneşti şi cu celelalte prevederi ale prezentului Contract.";
(...)
„ 12.1 – Preţul contractului - ... plata Construcţiilor se va face prin aplicarea Preţului Unitar relevant la o cantitate măsurată (baza de remăsurare a Preţului Unitar), dacă nu sunt convenite Sume Fixe conform Sub-Clauzei 12.1.A.";

33/6

„12.1. B. (I) - ... Reprezentantul Beneficiarului va emite și va transmite Beneficiarului un Certificat de Plată Interimar în forma prevăzută la Anexa 14 în cinci (5) Zile de la primirea Devizului Interimar Lunar relevant.";
„12.1. D. - Prețurile Unitare stabilite în Anexa 1 vor rămâne fixe pentru o perioadă de un an de Data Intrării în Vigoare. La sfârșitul primului an de la Data Intrării în Vigoare și la sfârșitul fiecărui an ulterior, Prețurile unitare vor fi indexate pentru a fi utilizate în anul următor, ...
Valorile indexate ale Prețurilor Unitare, calculate în fiecare an, vor fi folosite pentru toate calculele care implică Prețuri Unitare pentru următoarele douăsprezece luni, după care noi Prețuri Unitare indexate vor fi determinate conform Contractului.";
„12.1.E. - Suplimentar față de Ratele pe Unitate și ca parte a Prețului Contractului, Antreprenorului I se va plăti Onorariul de Proiectare pentru pregătirea și finalizarea proiectării Construcțiilorașa cum se cere în Specificațiile și Proiectul Beneficiarului.";
„12.1.H. - Beneficiarul va avea obligația să plătească autorităților competente în numele Antreprenorului toate taxele vamale, taxele și impozitele pe Echipamentul Antreprenorului în legătură cu Proiectul ABCB și se va asigura că aceste taxe vamale, taxe și impozite sunt plătite la termenele cerute de Legea Aplicabilă.";
„12.1.I. - Toate sumele prevăzute în Contract, ca fiind plătibile Antreprenorului, nu include taxa pe valoarea adăugată (TVA). Această taxă va fi percepută suplimentar și inclusă în oricare Certificat de Plată Interimar sau Final la ratele de referință, acolo unde sunt aplicabile. Beneficiarul este de acord să plătească orice TVA datorat Antreprenorului.";
„12.2 – Suma Avansului – Beneficiarul va plăti Antreprenorului Suma Avansului fără dobândă, pentru cumpărarea Echipamentului Antreprenorului, Echipamentelor Încorporate și Materialelor. Suma Avansului va fi plătită Antreprenorului în patru rate: prima rată va fi în sumă de patruzeci milioane euro(40.000.000 €) la Data Începerii primei Secțiuni Asumate, a doua rată în sumă de cincizeci milioane euro (50.000.000 €), a treia rată în sumă de o sută milioane euro (100.000.000 €) și a patra rată în sumă de șaizeci milioane euro (60.000.000 €) vor fi plătibile la datele prevăzute în Program. Reprezentantul Beneficiarului va emite un Certificat de Plată Interimar pentru fiecare rată din Suma Avansului după ce Antreprenorul a transmis Beneficiarului Garanția de Execuție conform Sub-Clauzei 4.2, și o Garanție de Plată a Sumei Avansului de la un garant acceptabil pentru Beneficiar într-o sumă și monedă egale cu suma respectivei rate. ... Suma Avansului va fi rambursată printr-o deducere proporțională în Certificatul de Plată Interimar până la momentul la care Suma Avansului este rambursată. Deducerile vor începe în Certificatul de Plată Interimar care urmează primirii de către Antreprenor a celei de-a patra rate din Suma Avansului și vor fi făcute într-o sumă egală cu doisprezece la sută(12%), din valoarea fiecărui Certificat de Plată Interimar, cu condiția ca Suma Avansului să fie rambursată în întregime prin, sau înaintea, emiterii Certificatului de Plată Interimar final pentru toate Secțiunile(și dacă este necesar, restituirea Sumei Avansului va fi modificată în mod corespunzător pentru a asigura acest lucru).
Astfel, în Anexa nr. 8 la Contract – Programul – a fost prevăzut ca avansul să fie plătit după cum urmează:
rata I – 1 iulie 2004 în sumă de 40.000.000 Euro;
rata II – 1 ianuarie 2005 în sumă de 50.000.000 Euro;
rata III – 1 ianuarie 2006 în sumă de 100.000.000 Euro;
rata IV – 1 ianuarie 2007 în sumă de 60.000.000 Euro.
„12.3 – Antreprenorul va depune la Reprezentantul Beneficiarului devize (Devize Interimare Lunare). Devizele Interimare Lunare vor fi depuse lunar pentru Construcții, până în a treia Zi a Lunii curente pentru Luna anterioară";
„12.5 – Reprezentantul Beneficiarului va emite și va transmite Beneficiarului, în cinci (5) Zile de la primirea Devizului Interimar Lunar și a documentelor doveditoare, un Certificat de Plată Interimar certificat, indicând suma pe care Reprezentantul Beneficiarului o consideră datorată.";

34/69

„12.6 – Plata va fi făcută Antreprenorului în maximum 25 de Zile după transmiterea Certificatului de Plată Interimar sau Final către Beneficiar.";
„12.11 – Antreprenorul va fi îndreptățit să primească în Euro toate plătile pe care Beneficiarul I le datorează, într-un cont bancar deschis în afara Țării, cu excepția TVA-ului. TVA-ul va fi plătit în Lei într-un cont bancar din Țară. Rata de referință a cursului de schimb ce urmează a fi utilizată pentru schimbul Euro-Lei va fi rata de schimb pentru cumpărare publicată de Banca Națională a României aplicabilă la data la care Certificatele de Plată Interimar sau Final au fost emise de Reprezentantul Beneficiarului.";
În Anexa nr. 1 la Contract – ANEXA PREȚURILOR UNITARE, la ARTICOLE GENERALE Punctul 2 Costurile indirecte de capital au fost prevăzute următoarele:
Prețul Unitar: 1.000.000 Euro/lună – Costurile Indirecte de Capital se referă la costurile făcute de un Antreprenor străin care sunt suportate ca o funcție de sprijinire a activităților de construire. Metoda de măsurare: - Costurile Indirecte de Capital vor fi achitate în rate lunare egale de 1.000.000 Euro/lună, pe toată durata perioadei Contractului.

Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Contractului de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş, echipa de control constată următoarele:

- **deși art. 1.4 din Contractul de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş stipulează că acesta este guvernat de Legea română, prevederea de la art. 12.2 referitoare la Suma Avansului** (rata I – 1 iulie 2004 în sumă de 40.000.000 Euro; rata II – 1 ianuarie 2005 în sumă de 50.000.000 Euro; rata III – 1 ianuarie 2006 în sumă de 100.000.000 Euro; rata IV – 1 ianuarie 2007 în sumă de 60.000.000 Euro) **a fost înscrisă în contract cu încălcarea prevederilor:**

- art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice:

„(8) Sumele reprezentând plăţi în avans, efectuate potrivit alin. (7) şi nejustificate prin bunuri livrate, lucrări executate şi servicii prestate până la sfârşitul anului, în condiţiile prevederilor contractuale, vor fi recuperate de către instituţia publică care a acordat avansurile şi se vor restitui bugetului din care au fost avansate. În cazul nelivrării bunurilor, neefectuării lucrărilor şi serviciilor angajate pentru care s-au plătit avansuri, recuperarea sumelor de către instituţia publică se face cu perceperea majorărilor de întârziere existente pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de când s-au acordat şi până s-au recuperat."

- art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice:

„(1) Sumele reprezentând plăţi în avans, efectuate potrivit prevederilor prezentei hotărâri şi nejustificate prin bunuri livrate, lucrări executate şi servicii prestate până la sfârşitul anului, în condiţiile prevederilor contractuale, vor fi recuperate de către instituţia publică care a acordat avansurile şi se vor restitui bugetului din care au fost avansate.
(2) În cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a părţii de contract pentru care s-a acordat avans, recuperarea sumelor de către ordonatorul de credite se face cu perceperea dobânzilor şi penalităţilor de întârziere existente pentru creanţele bugetare, calculate pentru perioada de când s-a acordat avansul şi până în momentul recuperării.
(3) În cazul în care recuperarea avansului acordat este programată să se efectueze în anul bugetar următor, potrivit dispoziţiilor legale, beneficiarul contractual va prezenta, până la finele anului bugetar curent în care a fost acordat avansul, un deviz justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care confirmă utilizarea conform destinaţiilor legale a avansului acordat.
(4) Pentru avansurile primite în cursul unui an bugetar în cadrul unor contracte multianuale beneficiarul contractual este obligat ca la încheierea anului bugetar să întocmească un deviz

35/69

justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care să confirme utilizarea integrală şi potrivit destinaţiilor legale a avansului acordat."

- **<u>În Contract a fost prevăzută achitarea de către Beneficiar a sumei de 30.000.000 Euro reprezentând Plată Mobilizare pentru activităţi anterioare începerii lucrărilor de construcţii</u>**, deşi în **Devizul general** întocmit de Proiectant (Search Corporation + I.P.T.A.N.A. S.A.) în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1179/24.11.2002 privind aprobarea Structurii devizului general şi a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii" , **însuşit de Beneficiar (<u>care a stat la baza indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiţii, aprobaţi prin Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003) nu au fost prevăzute</u>**, la capitolul 5 „Alte Cheltuieli – pct. 5.1 – Organizare de şantier", **<u>sume reprezentând cheltuieli de mobilizare/organizare de şantier.</u>**
- **<u>În Contractul încheiat a fost prevăzută achitarea de către Beneficiar a sumei totale de 100.000.000 Euro, pentru întreaga perioadă de derulare a Contractului, reprezentând Costuri indirecte de capital</u>, definite ca şi costuri făcute de <u>un Antreprenor străin</u> care sunt suportate ca o funcţie de sprijinire a activităţilor de construire,** deşi în **Devizul general** întocmit de Proiectant (Search Corporation + I.P.T.A.N.A. S.A.) în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1179/24.11.2002 privind aprobarea Structurii devizului general şi a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii", **însuşit de Beneficiar (<u>care a stat la baza indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiţii, aprobaţi prin Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003) acestea nu au fost prevăzute</u>**, la capitolul 4 „Cheltuieli pentru investiţia de bază".

<u>Astfel, prin înscrierea în contract a sumelor reprezentând:</u>
<u>- avans cu încălcarea prevederilor legale;</u>
<u>- cheltuieli de mobilizare fără a fi prevăzute în devizul general;</u>
<u>- cheltuieli indirecte de capital, cu încălcarea prevederilor legale şi fără a fi prevăzute în devizul general,</u>

a condus la prejudicii majore asupra bugetului de stat, aşa cum sunt prezentate mai jos.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării contractului.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 224/16.02.2006 s-a aprobat Acordul de modificare a contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Braşov – Cluj - Borş şi a fost mandată Compania să semneze acest acord de modificare. Hotărârea Guvernului nr. 224/16.02.2006 a fost emisă în baza Notei de fundamentare iniţiată de Ministerul transporturilor, construcţiilor şi turismului **(Anexa nr. 15). Acest Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Braşov – Cluj – Borş încheiat la data de 23.02.2006** a fost semnat din partea Beneficiarului de director general Dâmboiu Liviu şi din partea Antreprenorului de către Principal Vice President Donald W. Marshall **(anexa nr. 16)** şi prevedea, în principal, următoarele modificări a clauzelor contractului:

- „În aşteptarea Acordului cu privire la modificări, Beneficiarul nu a efectuat anumite plăţi pe care le datorează şi care sunt plătibile în baza Contractului şi, prin urmare Antreprenorul a redus ritmul lucrărilor şi a suspendat lucrările în conformitate cu Clauza 15.1 din Contract, cu consecinţe asupra graficului de execuţie. Acest lucru a condus la întârzierea proiectului autostrăzii după cum este prezentat în Anexa 8 revizuită, ataşată la prezentul document"
- „Antreprenorul convine prin prezenta cu Beneficiarul să proiecteze <u>numai</u> pentru Secţiunile 2b şi 3c, să realizeze şi să finalizeze Construcţiile ...";
- „Beneficiarul convine prin prezenta să proiecteze Construcţiile Proiectate de Beneficiar şi să plătească Antreprenorului pentru proiectarea, (<u>numai pentru Secţiunile 2b şi 3c</u>), realizarea şi

finalizarea Construcțiilor și remedierea defectelor acestora, Prețul Contractului în conformitate cu prevederile Contractului și la termenele și în modalitatea prevăzută în contract";
- „Noțiunea de Suma Avansului se modifică și va avea următorul conținut: Suma avansului înseamnă fiecare dintre sumele care urmează a fi plătite în fiecare an calendaristic Antreprenorului în avans, sume ce vor fi egale cu treizeci la sută (30%) din valoarea Construcțiilor care urmează a fi executate în anul respectiv, astfel cum este menționată în Program. Fiecare Sumă a Avansului va fi rambursată de Antreprenor prin deduceri făcute din sumele prevăzute pentru lucrări în baza facturilor emise în temeiul Certificatelor de Plată Interimare emise în cursul anului în care a fost plătită respectiva Sumă a Avansului. În cazul în care Antreprenorul nu poate să ramburseze întreaga valoare a unei Sume a Avansului până la sfârșitul anului în care a fost acordată prin deduceri făcute din facturile emise în temeiul Certificatelor de Plată Interimare emise în cursul anului respectiv, Antreprenorul va rambursa imediat Beneficiarului diferența rămasă din Suma Avansului împreună cu orice penalități care sunt datorate în conformitate cu legea finanțelor publice în vigoare în România la momentul respectiv."
-„Definiția Plății de Mobilizare se modifică și va avea următorul conținut: „Plata de Mobilizare înseamnă suma de 70.000.000 Euro (șaptezeci de milioane de Euro)"
În Anexa nr. 1 revizuită la Contract – ANEXA PREȚURILOR UNITARE, la ARTICOLE GENERALE Punctul 1 Mobilizarea au fost prevăzute următoarele:
„Prețul Unitar: 70.000.000 Euro (Sumă Fixă). ..... Mobilizarea va fi plătită ca **sumă fixă** așa cum se specifică la Sub-Clauza 2.1. a prezentului Contract și în Program.
-„Clauza 12.2 a Contractului se modifică și va avea următorul conținut: În fiecare an, începând din anul 2006, Beneficiarul va plăti Antreprenorului Sumele Avansului fără dobândă. Fiecare Sumă a Avansului va fi plătită Antreprenorului la sau până la data de 15 ianuarie a anului respectiv, într-o singură rată, într-o sumă egală cu 30% din valoarea Construcțiilor care urmează să fie executate în acel an, astfel cum este menționat în Program. Reprezentantul Beneficiarului va emite un Certificat de Plată Interimar pentru Suma Avansului la sau până la data de 5 decembrie a anului care precede anul în care urmează să fie plătită Suma Avansului, ...
Suma Avansului va fi rambursată prin deduceri din facturile emise în temeiul Certificatelor de Plată Interimare emise pe durata anului respectiv. ....
În cazul în care Suma Avansului nu a fost rambursată înainte de finalul anului respectiv sau nu a fost rambursată anterior încetării în baza Clauzelor 14, 15 sau 18 (după caz), întregul sold restant la acel moment, nejustificat sau neachitat, va deveni imediat scadent și plătibil de către Antreprenor Beneficiarului, împreună cu orice penalități care sunt datorate în conformitate cu legea finanțelor publice în vigoare în România în acel moment. "
-„Se confirmă că Beneficiarul a plătit Plata de Mobilizare menționată în Clauza 2.1 din Contract întrucât a efectuat plăți în valoare de:
1. 15.000.000 Euro – sumă plătită la data de 27.05.2004,
2. 31.200.000 Euro – sumă achitată la data de 13.09.2004,
3. 100.000 Euro – sumă achitată la data de 12.01.2005,
4. 8.700.000 Euro – sumă achitată la data de 03.03.2005,
5. 6.149.255 Euro – sumă achitată la data de 09.06.2005,
6. 8.850.745 Euro – sumă achitată la data de 20.07.2005. "
-„Beneficiarul confirmă prin prezența că în următorii 4 ani, bugetul minim ce va fi alocat pentru plăți către Antreprenor în legătură cu Construcțiile și, în ceea ce privește Secțiunile 2b și 3c, proiectarea va fi: anul 2006 – 78.000.000 Euro; anul 2007 – 120.500.000 Euro; anul 2008 – 442.000.003 Euro; anul 2009 – 319.600.000 Euro."
-„Pentru a implementa înțelegerile revizuite pentru plata Sumei Avansului pentru anul 2006 s-a convenit ca: Valoarea lucrărilor pentru 2006 pentru scopul fixării valorii Sumei Avansului este

de 78.000.000 Euro și, de aceea, valoarea Sumei Avansului este de 23.400.000 Euro ... Beneficiarul va plăti Suma Avansului la sau până la data de 15.03.2006"

Anexa 8 revizuită prevede prelungirea duratei de execuție a Costrucțiilor cu 12 luni, respectiv 31.12.2013.

Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Acordului de modificare a Contractului, echipa de control constată următoarele:

- **La data încheierii Acordului de modificare, respectiv 23.02.2006, suma de 40.000.000 Euro plătită de Beneficiar cu titlu de avans în anul 2004 nu a fost recuperată de la Antreprenor, conform prevederilor legale (art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice).**
- **Avansul nerecuperat în sumă de 40.000.000 Euro, prin acest Acord de modificare, a fost reclasificat și transformat în cheltuieli de mobilizare, valoarea acestora ajungând la suma fixă de 70.000.000 Euro, în condițiile în care Contractul inițial prevedea o sumă globală de 30.000.000 Euro pentru activități anterioare începerii lucrărilor de construcții.**
- **Potrivit prevederilor legale menționate mai sus, Compania avea obligația recuperării sumelor plătite ca avans Antreprenorului, cu perceperea majorărilor de întârziere, calculate pentru perioada de când s-au acordat și până s-au recuperat, în cazul în care sumele reprezentând plăți în avans nu erau justificate prin lucrări executate până la sfârșitul anului. Compania nu a recuperat avansul de 40.000.000 Euro și nu a calculat majorări de întârziere aferente acestuia.**
- **Prin nerecuperarea de către Companie a avansului acordat, a fost prejudiciat Bugetul de stat cu suma totală de 156.829.120 Euro, din care 40.000.000 Euro avans acordat și nerecuperat și 116.829.120 Euro reprezentând majorări de întârziere calculate conform art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 de la data acordării și până la data de 21.10.2016.**
- **Majorarea cheltuielilor de mobilizare prin reclasificarea și transformarea avansului de 40.000.000 Euro s-a făcut în condițiile în care valoarea inițială a cheltuielilor de mobilizare de 30.000.000 Euro era prevăzută și achitată pentru întregul contract, fiind destinată inițierii activităților administrative anterioare începerii lucrărilor de construcții, acestea fiind începute din anul 2004.**
- Prin extinderea perioadei contractuale cu 12 luni, **a fost suplimentat costul total al lucrărilor cu 12.000.000 Euro** ca rezultat al aplicării costurilor indirecte de capital pentru încă un an(1.000.000 Euro/lună x 12 luni – conform Anexei nr. 1 la Contract, Punctul 2 - Costurile Indirecte de Capital vor fi achitate în rate lunare egale de 1.000.000 Euro/lună, pe toată durata perioadei Contractului.)
- **Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:**

- componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;

- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;

- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale,

fapt care a condus la un prejudiciu asupra bugetului de stat în sumă de 156.829.120 Euro.

- **Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:**

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 2

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

Prin Protocolul (anexa nr. 17) încheiat la data de 24.02.2009 între Ministerul Transporturilor și Infrastructurii reprezentat de ministru, Companie (Beneficiar) reprezentată de domnul Duică Cristian – director general adjunct și domnul Gaspar Radu Daniel – director Autostrada Transilvania și Antreprenor (reprezentat de domnul Mike Adams – President Bechtel și domnul Michael John Mix – Project Manager), având în vedere:

1) Neplata sumelor deja certificate de către Reprezentantul Beneficiarului și restante (66.018.392, 38 Euro plus TVA la data acestui acord, până la și inclusiv sumele certificate în IPC nr. 152);

2) Necertificarea de către Reprezentantul Beneficiarului a sumelor incluse în IMS transmis de către Antreprenor (57.638.955 Euro plus TVA la data acestui acord, până la și inclusiv sumele incluse în IMS nr.155);

3) Solicitarea Beneficiarului ca Antreprenorul să renunțe la plata în avans la care are de altfel dreptul pentru anul 2009;

4) Solicitarea Beneficiarului privind modificările legate de programarea și Metodele privind plățile viitoare către Antreprenor;

5) Solicitarea Beneficiarului ca Antreprenorul să-și limiteze lucrările pentru anul 2009, astfel încât să instaleze capetele piloților de consolidare peste piloții finalizați din Secțiunea 3c; și în Secțiunea 2b să-și replanifice lucrările pe anul 2009 astfel încât să se concentreze asupra finalizării elementelor principale de pe aliniament între km 9+400 și km 51+700 (Turda-Gilău)..."

au fost convenite, în principal, următoarele:

„A. PLATA SUMELOR CERTIFICATE

1. Suma menționată în paragraful 1) de mai sus va fi plătită în Euro (cu excepția TVA care va fi achitată în Lei) către Antreprenor în contul său de Euro din Londra în data de sau înaintea datei de 25 februarie 2009. TVA va fi plătit în Lei, în România la aceeași dată.

3. Plata pentru Lucrările viitoare (Ianuarie 2009 și următoarele) se va efectua după cum urmează:

39/63

(a) 50% din totalul certificat la plată (fără TVA) și 100% din TVA din totalul certificat la plată vor fi plătite în Lei, în România într-un cont care va fi anunțat de către Antreprenor. Rata de Schimb folosită pentru calcularea de către beneficiar a valorii plății în lei, se va baza pe rata interbancară din data efectuării plății.
(b) 50% din totalul certificat la plată(fără TVA) va fi plătit în Euro, la Londra, Marea Britanie, într-un cont care va fi anunțat de către Antreprenor.
B. PROGRAMUL DE LUCRĂRI PENTRU ANUL 2009
4. ... Antreprenorul nu va înainta lucrările pe durata anului 2009, cu excepția turnării capetelor de piloți peste piloții de consolidare finalizați din Secțiunea 3c și a Lucrărilor pentru anul 2009, iar obligațiile sale privind programul de lucrări conform Contractului vor fi adaptate prin extinderea de timp pentru a reflecta impactul celor descrise mai sus.....
6. Pe parcursul anului 2009, Antreprenorul nu va pretinde Rate de neutilizare pentru echipamentul său acolo unde nu se poate utiliza echipamentul său în modul previzionat prin Programul de Lucrări, din cauza condițiilor atmosferice. Ratele de neutilizare a echipamentului se vor aplica acolo unde Antreprenorul nu își poate utiliza echipamentul din motive pentru care Beneficiarul este răspunzător.
C. CERTIFICAREA ȘI PLATA SUMELOR NECERTIFICATE ȘI PRINCIPII DE CERTIFICARE ULTERIOARE
8. Lucrările vor fi certificate la plată în IPC corespunzător lunii în care sunt efectuate, pe baza de măsurători privind progresul, ... Antreprenorul este de acord că plata în conformitate cu următoarele aranjamente nu afectează în nici un fel obligația Antreprenorului de a efectua și de a finaliza Lucrările și de a remedia defectele conform Contractului.
...
(d) **Plata se va efectua pentru structurile care conțin fisuri, fără a ține cont de prezența acestor fisuri.** Aceasta nu afectează responsabilitatea Antreprenorului privind orice defecte, în conformitate cu Contractul și pentru orice remediere a acestora pe cheltuiala proprie, așa cum este prevăzut în Contract.
9. Antreprenorul va fi plătit pentru materialele provenite din Gropile de Împrumut, agregate și alte materiale ce provin din Gropile de Împrumut sau din cariere pentru Execuția Lucrărilor Permanente sau Temporare, și pentru transportul acestora la punctul de utilizare, în conformitate cu metodologia stabilită în Anexa 2 la prezentul acord.
14. **Beneficiarul convine să plătească o sumă suplimentară de până la 3.000.000 Euro pentru subconsultanții de Proiectare** pentru care s-au emis facturi până în prezent. Pe viitor Beneficiarul va plăti pentru lucrările de proiectare și verificare ale subconsultanților referitoare la ordine de variație solicitate de Reprezentantul Beneficiarului care necesită proiectarea, ...
16. Sumele următoare se vor plăti în felul descris mai jos:
(a) Suma de 26.181.972,77 Euro, plus TVA („Sumă inițială") va constitui obiectul unui IPC suplimentar, emis exclusiv în scopul implementării acestui acord, în termen de (5) Zile de la data acordului și în cazul în care Antreprenorul emite factură fiscală/factură externă în termen de (2) Zile de la primirea IPC de către Beneficiar, vor fi plătite de Beneficiar către Antreprenor în termen de treisprezece (13) zile lucrătoare de la primirea facturii fiscale/facturii externe în Euro (cu excepția TVA care se va achita în Lei) către Antreprenor, în contul său din Londra. TVA va fi plătită în Lei, în România la aceeași dată cu suma inițială.
(b) Suma de 3.275.900,60 Euro („Dobânda"), care reprezintă dobânda pentru plăți întârziate ale sumelor certificate până la data de 12 Decembrie 2008 nu va face obiectul unui IPC ci va fi plătită de Beneficiar către Antreprenor în contul său din Londra în termen de treisprezece (13) zile lucrătoare de la primirea facturii fiscale/facturii externe în Euro.
D. PLATA ÎN AVANS
18. Antreprenorul este de acord că nu se va efectua nici o plată în avans pentru anul 2009."

Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componenţa echipelor de negociere ale celor două părţi şi mandatul acordat acestora;

- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;

- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale cuprinse în Protocolul din data de 24.02.2009.

Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Protocolului din data de 24.02.2009, echipa de control constată următoarele:

- **Încheierea, în condiții nelegale a Protocolului din data de 24.02.2009, având în vedere că orice modificare ulterioară a prevederilor Contractului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1513/2003, nu se putea efectua decât printr-un act normativ cu o forță juridică cel puțin egală cu actul normativ de aprobare, respectiv prin hotărâre a Guvernului;**
- **Suma de 29.457.873,37 Euro plătită în baza Protocolului încheiat, de către Beneficiar Antreprenorului, a cuprins și sumele aferente unor lucrări executate și necertificate de Reprezentantul Beneficiarului datorită constatării unor vicii de calitate, respectiv pentru structurile care conțin fisuri;**
- **Prin Protocolul din data de 24.02.2009 a fost impusă obligația pentru Reprezentantul Beneficiarului de a certifica și lucrările viitoare de construcții, inclusiv pentru structurile care prezentau anumite vicii de calitate, menționându-se, în mod expres, faptul că *„plata se va efectua pentru structurile care conțin fisuri, fără a se ține cont de prezența acestor fisuri".***

Prin Protocolul II (anexa nr. 18) încheiat la data de 16.11.2009 între Companie (reprezentată de doamna Tiron Dorina – director general) și Antreprenor (reprezentat de domnul Michael John Mix – Project Manager), având în vedere că:

„...

(iv) Termenele contractuale actuale pentru finalizarea fiecăreia dintre secțiunile 2b și 3c sunt februarie 2010 și părțile acestui protocol (Protocol II) convin ca Timpul Necesar pentru Finalizare trebuie prelungit pentru fiecare dintre cazuri;

(v) Părțile nu au agreat asupra modificării corespunzătoare a Timpului Necesar pentru Finalizare,

Beneficiarul și Antreprenorul au convenit, în principal, următoarele:

„...

(2) Părțile agreează ca până la determinarea Timpului de Finalizare, fie că aceasta se petrece înainte sau după 28.02.2010, Beneficiarul nu va aplica penalitățile conform clauzei 8.7 a Contractului. În cazul în care noii Timpi de Finalizare nu sunt agreați, aceasta devenind subiect de dispută, Beneficiarul va putea aplica clauza 8.7 doar după soluționarea disputei conform Clauzei 19.

(4) Cu excepția cazului în care există alte stipulări exprese, termenii Protocolului II se vor interpreta prin referire la Contractul de Construire. Acordurile conținute în prezentul Protocol nu sunt destinate de către Părți a constitui un acord referitor la perioada aferentă oricărei amânări a Timpului Necesar pentru Finalizare pentru oricare dintre Secțiunile 2b și 3c; deîndată ce se ajunge la un astfel de acord acesta va fi înregistrat în scris și semnat de către ambele Părți.

(5) Acest Protocol II conține doar angajamente referitoare la aspectele menționate mai sus și nu intenționează să modifice niciuna dintre prevederile contractuale sau drepturile din Contractul de Construire.

(6) Părțile vor conveni în proces separat de discuții privind reconfigurarea programului de lucrări pentru alte Secțiuni ale Autostrăzii.

Echipa de control constată încheierea, în condiții nelegale a Protocolului II din data de 16.11.2009, având în vedere că orice modificare ulterioară a prevederilor Contractului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1513/2003, nu se putea efectua decât printr-un act normativ cu o forță juridică cel puțin egală cu actul normativ de aprobare, respectiv prin Hotărâre a Guvernului.

Echipa de control constată că cele două protocoale nu prezintă număr de înregistrare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 943/28.09.2011 s-a aprobat cel de-al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş. Hotărârea Guvernului nr. 943/28.09.2011 a fost emisă în baza Notei de fundamentare inițiată de către Ministerul transporturilor și infrastructurii **(Anexa nr. 19)**, prin Memorandumul nr. S/52/20.03.2011 al Guvernului României fiind aprobat Companiei mandatul de a purta negocieri în vederea modului de continuare a lucrărilor pentru anii 2011- 2012. **(Anexa nr. 20).** La data de 26 iulie 2011, a fost semnat documentul Termenii Principali ai Acordului (Heads of Terms), prin care părţile sunt de acord să renegocieze condițiile contractuale existente. Conţinutul acestui document a fost prezentat Guvernului şi aprobat de catre acesta în forma Memorandumului emis de M.T.I. aprobat de Primul Ministru, în şedinţă de Guvern, sub nr. S/128/03.08.2011. În baza Termenilor Principali ai Acordului, aprobat de Guvernul României prin zisul Memorandum s-a aprobat mandatul pentru renegocierea termenilor și condițiilor Contractuale.

Termenii Principali prevedeau obiectivele celui de-al doilea Acord de Modificare, după cum urmează:

- să se convină prețuri fixe accesibile pentru lucrările rămase de executat în Secțiunile 2b și 3c;
- să se convină asupra unui program pentru finalizarea Secțiunilor în 2012, respectiv 2013;
- să se rezolve de către ambele Părți toate pretențiile și disputele trecute și prezente și să se minimizeze riscul unor dispute viitoare;
- să se realizeze plata către Antreprenor a sumelor certificate datorate;
- **<u>să se elibereze Părțile de angajamentele lor în legătură cu celelalte șase Secțiuni ale Autostrăzii, permițând Beneficiarului să achiziționeze construirea lor prin alte mijloace și fără întârziere.</u>**

Al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Brașov – Cluj – Borș încheiat la data de 05.09.2011 a fost semnat din partea Beneficiarului de director general Drăghia Daniela și din partea Antreprenorului de către Senior Vice President Walker S. Kimball (**anexa nr. 21**) și prevedea, în principal, următoarele modificări a clauzelor contractului:

„1. Obiectul Secţiunii 3c este redus prin excluderea Km 0+000 la 4+200 (aprox.), astfel că în prezent se întinde de la Km 4+200 la 64+450.Antreprenorul va construi o legătură temporară la Km 4+200 (aprox.) pentru a conecta Autostrada cu DN 19B în conformitate cu proiectul inclus în Anexa 15 la Contractul Modificat.

2. Cu privire la Secțiunea 2b, Părțile confirmă că Partea din Secțiunea care cuprinde Km de la 10+235 la 51+700 a fost dată în folosință și, prin urmare, face obiectul unei predări-primiri prezumate conform Clauzei 10.2 din Contractul de Bază, din data de 1 decembrie 2009, iar Partea din Secțiunea care cuprinde Km de la 0+000 la 10+235 a fost dată în folosință și, prin urmare, face obiectul unei predări-primiri prezumate din data de 13 noiembrie 2010.(...)

3. **<u>Secțiunile 1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b sunt eliminate din Contractul Modificat și niciuna dintre Părți nu are vreo pretenție împotriva celeilalte care să rezulte din această</u>**

eliminare. Beneficiarul va fi liber la orice moment să re-achiziționeze lucrările pentru aceste Secțiuni sau pentru orice combinație sau părți din acestea.
4. Plata acordată Antreprenorului se va efectua în baza unui preț fix pentru finalizarea proiectării și a construcției Secțiunilor 2b și 3c. Prețurile fixe pentru Secțiunile 2b și 3c sunt următoarele:
- Secțiunea 2b – 25.000.000 Euro plus TVA;
- Secțiunea 3c – 260.000.000 Euro plus TVA.
Prețurile fixe au fost alocate activităților astfel cum se prevede în Anexa 7 la Contractul Modificat. Prețurile fixe se vor aplica Lucrării executate începând cu data de 8 iunie 2011 și vor fi plătite în rate lunare, în funcție de proporția cantităților estimate din activitățile date finalizate pentru perioada începând cu data de 8 iunie 2011 în conformitate cu clauza 12 din Contractul Modificat și Anexa 7. Beneficiarul va efectua plata sumelor datorate în termen de 65 de zile de la data prezentării de către Antreprenor către Reprezentantul Beneficiarului a Devizelor Interimare Lunare ale Antreprenorului.
7. Cu privire la sumele certificate de până la și inclusiv valoarea sumelor certificate în Certificatul Interimar de Plată nr.184 sau certificate în alt mod și incluse în facturile de până la și inclusiv factura nr.144, dar neplătite, Beneficiarul va plăti Antreprenorului o sumă principală de 94.181.426,08 Euro (pentru Construcții) și 718.132,33 Ron (pentru Taxele Vamale, agreate astfel cum au fost certificate de către Beneficiar) plus TVA astfel cum aceasta este facturată (94.036.571,85 Ron). Antreprenorul renunță la și nu va încerca să perceapă sau să recupereze vreo penalitate pentru plata efectuată cu întârziere, anterior sau pentru plata în conformitate cu acest Al Doilea Acord de Modificare, fie ca dobândă, fie altfel. Antreprenorul va emite facturi de stornare pentru facturile emise anterior cu privire la dobânda aferentă plății cu întârziere după cum este menționat în Anexa 1 la acest Al Doilea Acord de Modificare.
8. Plata sumelor certificate menționate în Paragraful 7, împreună cu factura aferentă costurilor indirecte de capital pentru iunie 2011 în valoare de 1.000.000 Euro plus TVA, menționate în paragraful 10, va fi efectuată în două rate, astfel încât vor fi primite fonduri libere și negrevate de sarcini în conturile Antreprenorului, având la data de sau înainte de această dată valoarea următoare:
- 50.000.000 Euro plus TVA – 30 septembrie 2011;
- 45.181.426,08 Euro plus TVA, plus 718.132,33 Ron pentru Taxele Vamale – 31.12.2011.
Antreprenorul nu va avea nici un fel de pretenții cu privire la plățile cu întârziere anterioare.
9. Prețurile fixe se aplică Construcției executate ulterior datei limită de 8 iunie 2011. ... Primul Deviz Interimar Lunar al Antreprenorului, ulterior Datei de Referință va include Construcția executată începând cu data de 8 iunie 2011.
11. Sumele plătite conform paragrafului 8 din prezentul sunt, împreună cu suma menționată în paragraful 14 și sumele plătite anterior, pentru achitarea integrală și definitivă a tuturor drepturilor financiare ale Antreprenorului cu privire la Construcția executată înainte de data de 8 iunie 2011.
12. Toate pretențiile din partea oricărei Părți cu privire la aspecte apărute înainte de Data de Referință, fie ca acestea sunt cunoscute sau necunoscute, notificate sau nenotificate, (inclusiv pretențiile și dezacordurile cu privire la prețurile unitare și cantitățile măsurate și drepturile Antreprenorului asupra costurilor pentru neutilizarea echipamentului) altele decât:
- pretențiile în legătură cu deficiențele de proiectare ori construcție pentru care este responsabil Antreprenorul, și
- pretențiile cu privire la plata conform prețului fix pentru lucrarea realizată ulterior datei finale de plată, respectiv 8 iunie 2011, menționate în paragraful 9 și valoarea costurilor indirecte de capital menționate în paragraful 8 de mai sus,
sunt pe deplin și în mod definitiv soluționate prin acest Al Doilea Acord de Modificare. **Valoarea pretențiilor Antreprenorului soluționate prin acest Al Doilea Acord de**

63/69

Modificare este de 115 milioane Euro (plus TVA acolo unde este aplicabil – a se vedea paragraful 14 - Suma Aferentă Soluționării Pretențiilor).
13. Fără a aduce atingere paragrafului 12, Suma Aferentă Soluționării Pretențiilor soluționează pretențiile Beneficiarului cu privire la, și ia în considerare compensarea în valoare de 203.015,84 Euro reprezentând deducerea din sumele astfel datorate Antreprenorului a sumei pretinse de către Beneficiar din partea Antreprenorului în legătură cu, arbitrajului ICC 17273/GZ(Arbitrajul)...
14. Pentru soluționarea pretențiilor menționate în paragrafele 12 și 13 ca fiind soluționate integral și în mod definitiv, Beneficiarul va plăti Suma Aferentă Soluționării Pretențiilor în 3 rate, astfel încât să fie primite fonduri libere și negrevate de sarcini în conturile Antreprenorului, cu o dată a valutei la sau înainte de, după cum urmează:
- 11.500.000 Euro – 31.12.2011;
- 51.750.000 Euro – 31.03.2012;
- 51.750.000 Euro – 31.05.2012,
plus TVA acolo unde este aplicabil.
Suma Aferentă Soluționării Pretențiilor cuprinde suma de 6.001.507 Euro vizând lucrările efectuate și 108.998.493 Euro vizând pretențiile Antreprenorului pentru pierderi și daune.
Beneficiarul nu recunoaște că vreuna dintre aceste sume era datorată Antreprenorului, iar acesta din urmă nu va susține că Beneficiarul face vreo recunoaștere în acest sens.
Suma Aferentă Soluționării Pretențiilor este plătită în considerarea renunțărilor și promisiunilor reciproce prevăzute în acest Al Doilea Acord de Modificare. În aceste condiții, Părțile înțeleg că se va percepe TVA pentru suma de 6.001.507 Euro menționată mai sus, dar nu se va percepe TVA pentru suma de 108.998.493 Euro menționată mai sus și vor proceda în consecință. ...
17. Lucrările vor reîncepe în mod substanțial în 2011 iar Construcțiile vor fi finalizate de către Antreprenor după cum urmează:
- Secțiunea 2b – 31.12.2012;
- Secțiunea 3c – 31.12.2013.
Antreprenorul va realiza Construcțiile în conformitate cu Programul. Antreprenorul va îndeplini de asemenea următoarele activități la datele de referință de mai jos:
A. Autostrada va fi deschisă traficului cel puțin între Km 59+940(cu nod rutier) și Km 42+785(cu conexiuni temporare corespunzătoare cu drumul local) până la data de 15.11.2012;
B. Autostrada va fi deschisă traficului între Km 59+940 și Km 24+300 (cu nod rutier) până la 30.08.2013.
18. Beneficiarul va asigura exproprierea terenului, relocarea utilităților, descărcările arheologice și obținerea autorizațiilor de construire (inclusiv Acordurile aferente ale Beneficiarului) până la datele prevăzute în Program, în caz de neîndeplinire Antreprenorul fiind îndreptățit la o extindere de termen zi pentru zi și Costuri Suplimentare în măsura în care Autorizațiile de Construcție și accesul la Amplasament nu sunt realizate până la data de 15 decembrie 2011 și pentru toate celelalte date, ori extindere de timp și Costuri Suplimentare, în măsura în care întârzierea și costurile sunt cauzate de această neîndeplinire. ...
22. Plata sumelor menționate în paragrafele 8 și 14 se va face în conturile bancare ale Antreprenorului așa cum sunt prevăzute sau notificate în baza Contractului Modificat. Pentru evitarea oricărui dubiu, aceste sume nu vor fi incluse de către Antreprenor în Devizele Interimare Lunare, nu vor face obiectul vreunui Certificat de Plată Interimar și nu vor reprezenta nici o astfel de precondiție pentru astfel de plăți. ...
36. Beneficiarul a obținut aprobările necesare pentru:
- acest Al Doilea Acord de Modificare;
- Anexele și atașamentele la acesta;

- efectuarea tuturor plăților la care se face referire în acesta sau care rezultă din acest Al Doilea Acord de Modificare
prin Hotărârea de Aprobare care va fi publicată în Monitorul Oficial al României în timp util. ...
39. În acest Al Doilea Acord de Modificare, orice referire la „data prezentului" înseamnă Data de Referință sau data publicării în Monitorul Oficial al României(sau într-o publicație echivalentă) a Hotărârii de Guvern de aprobare a celui de Al Doilea Acord de Modificare, oricare dată intervine cel mai târziu."

Echipa de control constată:

- **Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine lucrările de construcție pentru șase Secțiuni, respectiv Secțiunile 1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b din Contract, <u>fără ca vreuna dintre părți să aibă vreo pretenție împotriva celeilalte care să rezulte din această eliminare</u>, deși Beneficiarul trebuia să aibă în vedere următoarele:**

- valoarea inițială pentru mobilizare (30.000.000 Euro) <u>a fost achitată anterior începerii lucrărilor, ca sumă globală</u>, pentru toate cele 8 Secțiuni ale Autostrăzii;

<u>- în anul 2006 prin primul Acord de Modificare a contractului a fost majorată nelegal valoarea mobilizării cu suma de 40.000.000 Euro, reprezentând o creștere cu 133% față de valoarea inițială, în condițiile în care lucrările de construcție fuseseră începute doar pe 2 Secțiuni din cele 8, respectiv Secțiunile 2b și 3c (25% din Secțiunile prevăzute în contract)</u>

Față de cele prezentate mai sus, Compania (Beneficiarul) avea obligația să solicite returnarea sumelor acordate cu titlu de mobilizare pentru secțiunile care au fost eliminate (1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b) prin cel de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv suma de 22.500.000 Euro (30.000.000 – 30.000.000 : 8 x 2)

Nesolicitarea și nerecuperarea de către Companie (Beneficiar) a sumei de 22.500.000 Euro, reprezentând cheltuieli de mobilizare pentru lucrări de construcție aferente Secțiunilor care au fost eliminate din Contract, reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Pentru prejudiciul de 22.500.000 Euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data aprobării prin Hotărârea Guvenului nr. 943/2011 a celui de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv 28.09.2011 și până la data de 21.10.2016, în sumă de 17.187.750 Euro.

- **Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine, începând cu luna iulie 2011, plata sumei de 1.000.000 Euro/lună reprezentând Cheltuieli indirecte de capital. Suma totală plătită Antreprenorului în perioada iunie 2004 – iunie 2011 a fost în valoare de 84.000.000 Euro, în condițiile în care acest tip de cheltuială, respectiv „Costuri indirecte de capital, definite ca și costuri făcute de un Antreprenor străin care sunt suportate ca o funcție de sprijinire a activităților de construire", nu a fost prevăzută în Devizul general (indicatorii tehnico economici ai obiectivului de investiții), iar lucrările de construcție nu au fost începute decât pe două (2b și 3c) din cele 8 Secțiuni ale Contractului.**

Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și o fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la încheierea, aprobarea și plata către Antreprenor a sumei de 84.000.000 Euro, reprezentând *„Costuri indirecte de capital"*, sumă care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

- **Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 115.000.000 Euro, din care 6.001.507 Euro pentru lucrări efectuate, iar restul de 108.998.493 Euro au vizat pretențiile Antreprenorului pentru pierderi și daune, <u>în condițiile în care Beneficiarul nu a recunoscut că vreuna dintre aceste sume era</u>**

datorată, dar a fost plătită în considerarea renunțărilor și promisiunilor reciproce prevăzute în acest al doilea acord de modificare, care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de Stat. **Pentru prejudiciul de 115.000.000 Euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii ratelor aferente acestei sume și până la data de 21.10.2016, în valoare de 73.250.698 Euro.**

- **Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:**
  - **componenţa echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;**
  - **partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;**
  - **rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale cuprinse în al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş,**

  ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 221.500.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii până la data de 21.10.2016, în valoare de 90.438.448 euro.
- **Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:**

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispuse următoarele măsuri:

MĂSURA nr. 3

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

MĂSURA nr. 4

Conducerea Companiei va calcula accesoriile aferente sumei de 84.000.000 Euro de la data achitării și până la data plății acestora, va recupera de la persoanele responsabile contravaloarea acestora și o va vira în lei, la cursul din data viramentului, către Bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

În ședința de Guvern din data de 15.05.2013, a fost aprobat **Memorandumul cu tema: Aprobarea mandatului de negociere în vederea încetării anticipate pe cale amiabilă a**

46/69

Contractului de construire a Autostrăzii Brașov-Cluj-Borș, încheiat la data de 19.12.2003 cu Bechtel International Inc., cu modificările și completările ulterioare (Anexa nr. 22).

În cuprinsul Memorandumului se menționează că în perioada 05.03.2013 – 09.05.2013, au avut loc la sediul C.N.A.D.N.R. S.A. un număr de 9 întâlniri între reprezentanții Companiei, asistați de echipe de consultanți de specialitate tehnică și juridică, și cei ai Bechtel, în cadrul cărora Antreprenorul și-a expus în mod detaliat pretențiile privind sumele la care se consideră îndreptățit în legătură cu încetarea anticipată a Contractului și a depus documentele justificative aferente, iar părțile au discutat pe marginea acestora și au negociat suma totală a compensațiilor plătibile Antreprenorului în contextul acestei încetări, astfel:

- pretențiile formulate de Antreprenor au fost grupate în 21 categorii însumând 151.357.000 Euro;
- pretențiile formulate de Antreprenor, analizate și găsite îndreptățite de către consultantul de specialitate tehnică al Beneficiarului au fost grupate în 8 categorii însumând 52.926.000 Euro;
- consultantul de specialitate tehnică al Beneficiarului a evidențiat și trei categorii de sume pe care Beneficiarul ar fi îndreptățit să le primească de la Antreprenor în sumă de 23.759.000 Euro;
- pretențiile formulate de Antreprenor au fost analizate și de către consultantul juridic al Beneficiarului, care a concluzionat că opțiunea părților de a înceta anticipat Contractul prin acordul părților este validă din punct de vedere juridic și a apreciat că Antreprenorul ar putea fi îndreptățit, în principiu, la 10 din cele 21 de categorii de pretenții formulate de acesta. De asemenea consultantul juridic a opinat că este întemeiat și dreptul Beneficiarului la recuperarea celor trei categorii de sume evidențiate de consultantul tehnic;
- pornind de la concluziile acestor analize, părțile au negociat încetarea pe cale amiabilă a Contractului, pentru o sumă totală a compensațiilor plătibile Antreprenorului de 37,2 milioane Euro, incluzând TVA aferent operațiunilor taxabile, în condițiile în care Beneficiarul preia lucrările în stadiul în care acestea se află, precum și răspunderea Antreprenorului în relațiile contractuale care au fost stabilite cu terțe părți în vederea executării contractului.

În aceste condiții, a fost mandatat Beneficiarul să negocieze forma finală și să semneze convenția de încetare a contractului prin acordul părților, **convenție care va intra în vigoare sub condiția aprobării sale prin Hotărâre a Guvernului, pentru respectarea condițiilor de formă aplicabile la data încheierii contractului ce urmează a înceta.**

Suma totală a compensațiilor ce urmează a fi plătită Antreprenorului se va asigura prin redistribuiri în cadrul bugetului aprobat pentru anul 2013 Departamentului pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine.

În baza mandatului de negociere aprobat prin Memorandumul de mai sus, **a fost încheiat la data de 29.05.2013, Acordul de tranzacționare și încetare cu privire la contractul de construire a autostrăzii Brașov-Cluj-Borș (Anexa nr. 23)** de către C.N.A.D.N.R. S.A. (Beneficiar) cu Bechtel Internațional Inc. (Antreprenor). Acest Acord a fost semnat din partea Beneficiarului de către domnul Mircea Pop – director general și din partea Antreprenorului de domnul Christopher J. Dering – Assistant General Counsel și prevedea, în principal, următoarele:

„Având în vedere că:

...

G. Potrivit legilor din România, Beneficiarul avea dreptul să încheie Contractul, Primul Acord de Modificare, Protocolul I , Protocolul II și al Doilea Acord de Modificare cu Antreprenorul și, în baza legilor din România, are dreptul de a încheia acest Acord cu Antreprenorul.

H. Antreprenorul a început mobilizarea după semnarea celui de-al Doilea Acord de Modificare, în anticiparea începerii Lucrărilor conform Programului de Executare a Lucrărilor ...

I. De asemenea, Beneficiarul nu a efectuat plata unor sume datorate și exigibile în favoarea Antreprenorului, potrivit prevederilor Contractului și ale celui de-al Doilea Acord de Modificare, Antreprenorul fiind astfel îndreptățit să reducă ritmul și/sau să suspende Lucrările.
J. Antreprenorul a suferit pierderi și daune considerabile ca urmare a aspectelor descrise mai sus și de asemenea, este îndreptățit la penalități de întârziere pentru sumele restante datorate acestuia în baza Contractului și al celui de-al Doilea Acord de Modificare.
K. Părțile au convenit să termine Contractul potrivit termenilor și condițiilor prevăzute în acest Acord, care soluționează dreptul Antreprenorului de a primi despăgubiri pentru pierderile și daunele suferite și penalități de întârziere și prevede acordul Părților cu privire la modalitatea în care Beneficiarul își va asuma răspunderea în ceea ce privește Amplasamentul și alte terenuri închiriate de către Antreprenor.
L. Semnatarii garantează că au autoritatea să semneze acest Acord și să angajeze Partea pe care o reprezintă. Beneficiarul garantează că a luat toate măsurile necesare pentru a asigura că acest Acord este valabil încheiat, legal și opozabil.
Drept pentru care Părțile convin următoarele:
...
1.2. **Părțile convin prin prezentul că au negociat, discutat și convenit în mod expres asupra oricăreia și tuturor clauzelor prezentului Acord.**
1.3. Fiecare Parte la Acest Acord confirmă că acest acord constituie rezultatul negocierii dintre Părți și nu se va aplica nici o reglementare privind interpretarea clauzelor ambigue împotriva părții care a redactat contractul. De asemenea, Părțile confirmă că acest acord a fost negociat și încheiat după analizarea cu atenție a fiecărei secțiuni a prezentului acord. Atât Beneficiarul cât și Antreprenorul convin în mod expres asupra oricărei și tuturor clauzelor din prezentul.
2.1. Acest Acord, încheiat la data menționată mai sus, va intra în vigoare și va produce efecte juridice începând cu data de 29.05.2013, data semnării Acordului (denumită în continuare – Data Intrării în Vigoare);
2.2. Părțile convin prin prezentul că începând cu Data Intrării în Vigoare, Părțile nu vor mai avea nici o obligație în baza Contractului care va fi încetat prin acordul ambelor părți la Data Intrării în Vigoare. Amplasamentul și Lucrările (în starea lor actuală) vor fi considerate ca fiind predate Beneficiarului începând cu Data Intrării în Vigoare. Părțile au inspectat Amplasamentul și Lucrările. ....
2.3.1. **Antreprenorul va fi exonerat de orice obligație și răspundere în baza contractului** ....
2.3.2. **Beneficiarul acceptă Lucrările și Amplasamentul *în starea în care se află* și în condiția actuală, iar Antreprenorul nu va răspunde pentru nici o pretenție formulată în legătură cu acestea. Antreprenorul nu va avea obligația de a finaliza Lucrări neexecutate și/sau remedia orice vicii/defecte cu excepția Defectelor aferente 2b sau daune la Lucrări și nu va răspunde în fața Beneficiarului după încetarea contractului pentru vicii sau daune care afectează Lucrările sau pierderi care decurg din acestea cu excepția remedierii Defectelor aferente 2b.**
2.3.3. **Beneficiarul își va asuma întreaga răspundere pentru Amplasament și Lucrări începând cu Data Intrării în Vigoare, inclusiv dar fără limitare, pentru securitatea și siguranța acestora.**
...
4. Plăți datorate ca urmare a încetării Contractului prin acordul Părților
Sume datorate în baza celui de-al Doilea Acord de Modificare
4.1. Se confirmă prin prezentul că prin plățile efectuate între 27.03.2013 și 02.05.2013, Beneficiarul a achitat Antreprenorului suma totală de 40.453.505,94 Euro în legătură cu facturile și celelalte sume indicate în Anexa nr. 10 (Sumele Plătite cu Întârziere).
4.2. Ca urmare a plăților menționate mai sus, suma actuală restantă în legătură cu sumele certificate este de 48.820,64 Euro dintre care 48.334,25 Euro reprezintă soldul restant din

sumele certificate conform IPC SAA 014 și 486 Euro este suma certificată conform IPC SAA 015 (Sumele Certificate). ...

Penalități de întârziere

4.4. Părțile acceptă că Antreprenorul este îndreptățit la plata unor penalități de întârziere în legătură cu Sumele Plătite cu Întârziere potrivit clauzei 12.6 din Contract, în valoare de 1.419.394 Euro (Anexa nr.10 la Acord – Penalități de Întârziere). Valoarea Penalităților de Întârziere este inclusă în Suma Agreată a Pretențiilor astfel cum aceasta este definită mai jos.

Dreptul Antreprenorului la despăgubiri pentru pierderile și daunele suferite

4.5.Părțile recunosc faptul că Antreprenorul a înaintat o listă de pretenții legată de anumite pierderi și daune anexată prezentului (Anexa 4 la Acord), incluzând dar fără a se limita la reducerea ritmului și suspendarea ulterioară a lucrărilor și datorită încetării înainte de termen a contractului (Pretențiile Antreprenorului).

4.6. **Pretențiile Antreprenorului din Anexa 4, dreptul Antreprenorului la Penalități de Întârziere, precum și orice alte pretenții ale Antreprenorului și orice Pretenții pe care Beneficiarul și/sau Părțile Afiliate Beneficiarului consideră că le-ar avea împotriva Antreprenorului și/sau împotriva părților afiliate Antreprenorului sunt stinse în mod complet și irevocabil prin acest Acord pentru suma de 37.200.000 Euro (Suma Agreată a Pretențiilor) incluzând tot TVA-ul aplicabil**. Această sumă cuprinde 26.803.426 Euro referitoare la aspecte pentru care TVA nu a fost inclus și 8.384.334 Euro referitoare la aspecte pentru care TVA a fost inclus. Acest TVA aplicabil însumează o valoare totală de 2.012.240 Euro.

4.7. Beneficiarul va plăti Suma Agreată a Pretențiilor astfel încât fonduri libere și negrevate de sarcini sunt primite în contul Antreprenorului, cu o dată a valutei de 25 august 2013 sau o dată anterioară acesteia. ...

5.1. Părțile convin că toate plățile efectuate de Beneficiar până la data prezentului și care urmează a fi efectuate de Beneficiar către Antreprenor în baza prezentului Acord au fost și/sau sunt datorate în mod valabil Antreprenorului în conformitate cu termenii și condițiile din Contract și în conformitate cu termenii și condițiile menționate în prezentul Acord conform Legii Române și nu pot fi rediscutate sau revizuite.

5.2. Părțile confirmă de asemenea că toate sumele datorate de către Beneficiar Antreprenorului, astfel cum acestea au fost determinate în baza prezentului acord, reprezintă creanțe certe, lichide și exigibile datorate de către Beneficiar Antreprenorului conform termenilor și condițiilor prezentului Acord.

6.1. În limita permisă de legea română, ambele Părți, și cu excepția obligației de a remedia Defectele aferente 2b conform celor descrise mai sus pentru acestea și pentru Părțile Afiliate Beneficiarului și respectiv, Părțile Afiliate Antreprenorului, renunță la și nu vor formula nici un fel de pretenții pe care acestea le au sau le-ar putea avea ulterior una împotriva celeilalte, sau care iau naștere din sau în legătură cu Contractul și/sau Proiectul.

6.3. În măsura permisă de legea română, Beneficiarul îl va despăgubi pe Antreprenor și Părțile Afiliate Antreprenorului pentru toate pretențiile formulate împotriva Antreprenorului și/sau Părților Afiliate Antreprenorului după Data Intrării în Vigoare, cu privire la vătămări aduse persoanelor și/sau daune aduse proprietății și/sau autorităților locale afectate de Proiect ...

7.3. Orice dispută care ia naștere între Beneficiar și Antreprenor în legătură cu, sau care ia naștere din prezentul Acord va fi soluționată în formă definitivă printr-o procedură de arbitraj, în conformitate cu Regulile de Conciliere și Arbitraj ale Camerei Internaționale de Comerț și cu regulile ICC. Procedura va fi soluționată de trei arbitri. Limba în care se va desfășura procedura de arbitraj va fi limba engleză. Disputele vor fi sub incidența dreptului substanțial român. Locul arbitrajului va fi Paris."

În ședința de Guvern din data de 04.06.2013, a fost aprobat **Memorandumul** cu tema: **Modificarea Memorandumului cu tema „Aprobarea mandatului de negociere în vederea**

încetării anticipate pe cale amiabilă a Contractului de construire a Autostrăzii Brașov-Cluj-Borș, încheiat la data de 19.12.2003 cu Bechtel International Inc., cu modificările și completările ulterioare"(Anexa nr. 24). Acesta a fost inițiat ministru delegat pentru proiecte de infrastructură de interes național și investiții străine și aprobat de domnul Prim-Ministru al Guvernului României.

În cuprinsul acestui Memorandum se menționează:

„În urma adoptării Memorandumului din data de 15.05.2013, Departamentul pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine a inițiat demersurile de redactare și avizare a proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea convenției de încetare a contractului cu Bechtel.

Prin avizul nr. 2.50.052/29.05.2013, Ministerul Justiției a menționat că, nefiind prevăzute reguli speciale referitoare la încetarea contractului în cadrul O.U.G. nr. 120/2003, aprobată prin legea nr. 32/2004, atunci în cazul de față sunt incidente doar eventualele clauze ale contractului care se referă la încetare sau, în lipsa acestora, dispozițiile dreptului comun privind încetarea contractului.

În adresa Ministerului Justiției se precizează că nu există temei legal expres pentru promovarea la nivel de HG a măsurilor referitoare la aprobarea convenției de încetare și a mandatării CNADNR să o încheie (mandatul fiind considerat a fi acordat deja prin adoptarea Memorandumului menționat anterior).

Prin urmare, în baza adresei Ministerului Justiției, propunem Guvernului să constate că nu este aplicabilă condiția de aprobare prin HG a convenției de încetare a contractului cu Bechtel, așa cum a fost formulată în penultimul paragraf al Memorandumului menționat, iar convenția de încetare a contractului cu Bechtel a intrat în vigoare la data semnării acesteia de către părți și își produce pe deplin efectele juridice, fără a mai fi necesară nici o altă formalitate de aprobare."

Referitor la încheierea și aprobarea Acordului de tranzacționare și încetare a Contractului, echipa de control constată următoarele:

- **În negocierile privind termenii convenției de încetare prin acordul părților a Contractului, Compania (Beneficiarul) nu a formulat pretenții cu privire la sumele plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (8 secțiuni – 415 Km), deși era îndreptățit să solicite returnarea sumelor aferente celor șase Secțiuni eliminate din Contract prin al doilea acord de modificare** (valoarea acestei omisiuni din partea Beneficiarului, precum și implicațiile economico-financiare asupra Bugetului de stat au fost prezentate de echipa de control în constatările aferente celui de al Doilea Acord de Modificare a Contractului);
- **În Acordul de tranzacționare și încetare se precizează la punctul H că: „*Antreprenorul a început mobilizarea după semnarea celui de-al Doilea Acord de Modificare, în anticiparea începerii Lucrărilor conform Programului de Executare a Lucrărilor*", afirmație total eronată având în vedere faptul că activitatea de mobilizare a fost desfășurată de Antreprenor înaintea începerii lucrărilor de construcție, respectiv în anii 2004 și 2005 și doar pentru secțiunile 2b și 3c;**
- **Nici în Acordul de tranzacționare și încetare Compania (Beneficiarul) nu a luat în considerare recuperarea sumelor plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (inclusiv avansul de 40.000.000 Euro „transformat" în cheltuieli de mobilizare), având în vedere că era îndreptățit să solicite returnarea sumelor plătite pentru cele șase secțiuni eliminate prin cel de-al Doilea Acord de Modificare a Contractului, respectiv suma de 62.500.000 Euro;**
- **Negocierea defectuoasă a termenilor și clauzelor Acordului de tranzacționare și încetare, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 37.200.000 Euro, în condițiile în care Compania (Beneficiarul)**

nu a solicitat returnarea de către Antreprenor a sumelor plătite cu titlu de mobilizare pentru cele șase secțiuni eliminate;

- **În cazul în care Compania (Beneficiarul) ar fi fost întreprins acest demers, atunci Antreprenorul ar fi avut de plătit Companiei (Beneficiarului) aproximativ 25.300.000 Euro (62.500.000 – 37.200.000) pentru tranzacționarea și încetarea contractului;**

Având în vedere cele de mai sus, plata sumei de 37.200.000 Euro reprezentând Suma Agreată a Pretențiilor Antreprenorului pentru tranzacționarea și încetarea contractului reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Compania nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de negociere în vederea încetării pe cale amiabilă a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de renegociere ale celor două părți și mandatul acordat acestora;

- cerințele Companiei la încetarea contractului;

- cerințele Bechtel Internaţional Inc. în cadrul procesului de negociere;

- rezultatele negocierilor efectuate pentru încetarea pe cale amiabilă a contractului,

ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 37.200.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii până la data de 21.10.2016, în valoare de 19.924.320 euro.

- **Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:**

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 5

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

Din cele prezentate mai sus rezultă încheierea, modificarea şi încetarea contractului în condiţii exclusiv în favoarea antreprenorului şi în defavoarea statului român, ceea ce a condus la un prejudiciu asupra bugetului de stat în sumă totală de 525.891.888 euro, cu încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:

51/69

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Această constatare este susţinută de faptul că, în conformitate cu Contractul încheiat în anul 2003, valoarea totală care urma a fi plătită către Antreprenor pentru realizarea a 415 Km de autostradă era în cuantum de 2.247.500.000 euro. Valoarea totală efectiv plătită către Antreprenor, la data încetării Contractului a fost de aproximativ 1.469.916.600 euro, reprezentând 65,4% din valoarea iniţială a Contractului, în condiţiile în care erau finalizaţi şi daţi în folosinţă doar 52 Km (Secţiunea 2b), reprezentând 12,53 % din lungimea totală a Autostrăzii, iar pe o distanţă de 60,5 Km (Secţiunea 3c), reprezentând 15,7% din lungimea totală a Autostrăzii, lucrările de construcţie au fost doar începute. Astfel, pentru 1 kilometru de autostradă recepţionat a fost achitată din bugetul de stat valoarea de 28.267.627 euro.

Responsabili pentru prejudiciul în sumă totală de 525.891.888 euro (echivalentul a 2.368.932.598,68 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016) adus bugetului de stat, sunt directorii generali ai Companiei care au semnat Contractul, acordurile de modificare ale Contractului şi acordul de tranzacţionare şi încetare a Contractului.

Având în vedere că, faptele prezentate la capitolul 3.2 din prezentul act de control au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 525.891.888 euro (echivalentul a 2.368.932.598,68 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 298.700.000 euro (echivalentul a 1.345.524.020 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 227.191.888 euro (echivalentul a 1.023.408.578,68 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011, organele de inspecţie economico-financiară au sesizat organele de urmărire penală în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecţiei economico-financiare care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracţiuni, în condiţiile prevăzute de legea penală.

3.2.2. Verificarea concordanţei sumelor acordate de la bugetul de stat pentru finanţarea obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov – Cluj - Borş" cu sumele utilizate de C.N.A.D.N.R. S.A. cu aceasta destinaţie pe toată perioada de derulare a contractului (2004-2013).

Pentru îndeplinirea obiectivului de control, echipa de inspecţie economico-financiară a solicitat conducerii Companiei documente şi situaţii aferente execuţiei obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov - Cluj - Borş" în perioada 2004 - 2013.

Din analiza documentelor şi situaţiilor prezentate de Conducerea Companiei, precum şi a situaţiilor întocmite de echipa de inspecţie pe baza informaţiilor puse la dispoziţie, au fost constatate următoarele:

- referitor la alocarea resurselor financiare pentru realizarea obiectivului de investiţii:

- conform Hotărârii de Guvern. nr. 1363/18.11.2003 au fost aprobaţi indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov-Târgu Mureş-Cluj-Oradea". Obiectivul de investiţii privind realizarea a 415 km de autostradă, se derula pe o perioada de 9 ani (2004-2012) şi avea o valoare totală de 12.757.928.700,00 lei. Finanţarea obiectivului de investiţii urma a se face din credite externe şi, în completare, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului;

- valoarea totală solicitată de Companie conform estimării lucrărilor de executat a fost de 11.718.656.237,30 lei, reprezentând 91,85% din valoarea totală a indicatorilor tehnico-economici, din care: de la bugetul de stat – 9.472.926.300,30 lei și din credite externe – 2.245.729.937,00 lei;
- în legile bugetare anuale, în perioada 2004-2013, pentru realizarea obiectivului de investiţii au fost prevăzute resurse financiare, prin bugetele Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului, Ministerul Transporturilor şi Infrastructurii şi Departamentul pentru proiecte de infrastructură şi investiţii străine (2013), în sumă totală de 6.826.034.600 lei, reprezentând aproximativ 53,50% din valoarea prevăzută pentru realizarea obiectivului de investiţii.
- valoarea sumelor aprobate prin legile bugetare anuale a fost de 6.826.034.600,00 lei reprezentând 58,25% din valoarea totală solicitată de Companie conform estimării lucrărilor de executat, din care: de la bugetul de stat – 5.894.705.000,00 lei și din credite externe – 931.329.600,00 lei;
- valoarea sumelor acordate de ordonatorul principal de credite, urmare solicitărilor de deschideri de finanțare pentru obiectivul de investiții, a fost de 6.617.443.202,95 lei, reprezentând 96,94% din valoarea sumelor aprobate prin legile bugetare anuale, din care: de la bugetul de stat – 5.825.046.398,73 lei și din credite externe – 792.396.804,22 lei;
- valoarea plăților efectuate de Companie pentru realizarea obiectivului de investiții a fost de 6.616.877.874,97lei, reprezentând 99,99% din valoarea sumelor acordate de ordonatorul principal de credite, înregistrându-se la data de 31.08.2013, un sold în valoare de 565.327,91 lei, sold cu care a fost returnat Bugetului de stat în luna decembrie 2013;
- conform prevederilor Hotărârîrii Guvernului nr. 1362/18.11.2003, Ministerul Transporturilor Construcțiilor și Turismului avea sarcina contractării de credite externe în valoare de 2.885.000 mii EURO pentru finanțarea obiectivului de investiții. Acesta a contractat, în perioada 2004 – 2007, 3 credite externe în valoare totală de 206.000.000 Euro de la Raiffeisen Zentralbank Osterreich Aktiengesellschaft;

Situația detaliată, pe perioada 2004-2013, a alocării resurselor financiare pentru realizarea obiectivului de investiții este prezentată în **anexa nr. 25.**

- **referitor la plățile efectuate pentru realizarea obiectivului de investiții:**
- valoarea plăților efectuate de Companie în perioada 2004-2013, pentru realizarea obiectivului de investiții, a fost de 6.616.877.874,97 lei, din care 2.854.516.144,57 lei și 3.762.361.730,40 lei (echivalentul a 961.051.452,02 EUR) conform **anexei nr. 26**;
- valoarea plăților efectuate de Companie către Antreprenor (Bechtel Internaţional Inc.) a fost de 5.754.467.213,86 lei, reprezentând 86,97% din totalul plăților efectuate de Companie pentru realizarea obiectivului de investiții, din care 1.992.105.483,46 lei și 3.762.361.730,40 lei (echivalentul a 961.051.452,02 EUR) conform **anexei nr. 27**;
- **din valoarea totală a plăților efectuate către Antreprenor, respectiv 5.754.467.213,86 lei, suma de 529.352.258,82 lei (reprezentând 9,20%) a fost achitată de Beneficiar pentru penalități și pretenții solicitate de Antreprenor.**
- valoarea plăților efectuate de Companie către alți furnizori aferenți obiectivului de investiții a fost de 862.410.661,11 lei **(anexa nr. 28)**, pentru consultanţă tehnică, consultanţă juridică, servicii expropriere, contravaloare terenuri expropriate, servicii de proiectare, relocare utilităţi, decontaminare sol de substanţe periculoase (HCH), alte taxe, reprezentând 13,03% din totalul plăților efectuate de Companie pentru realizarea obiectivului de investiții;
- **conform Contractului încheiat în anul 2003, valoarea totală care urma a fi plătită către Antreprenor pentru realizarea a 415 Km de autostradă era în cuantum de 2.247.500.000 Euro. Valoarea totală efectiv plătită către Antreprenor, la data încetării Contractului a fost de aproximativ 1.469.916.600 Euro, reprezentând 65,4% din valoarea inițială a Contractului, în condițiile în care erau finalizați și dați în folosință doar 52 Km**

53/69

(Secțiunea 2b), reprezentând 12,53 % din lungimea totală a Autostrăzii, iar pe o distanță de 60,5 Km (Secțiunea 3c), reprezentând 15,7 % din lungimea totală a Autostrăzii, lucrările de construcție au fost doar începute.

3.2.3. Referitor la decontarea în exercițiul financiar 2011 a facturilor externe nr. 129/21.05.2010, nr. 130/21.06.2010, nr. 131/21.07.2010 şi a facturilor nr. 20091023/ 21.05.2010, nr. 20091024/21.06.2010 şi nr. 20091025/ 21.07.2010, reprezentând TVA aferent facturilor externe, precum și aprobarea de sume suplimentare de la bugetul de stat ca urmare a aplicării unui curs leu/euro supraevaluat, comparativ cu cel înscris în facturile fiscale aferente facturilor externe, cât şi faţă de cel aferent datei efectuării finanţării şi neregularizarea acestuia după efectuarea plăţilor.

Contractul de construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş, încheiat la data de 19.12.2003 de către C.N.A.D.N.R. S.A. (în calitate de beneficiar) cu Bechtel Internaţional Inc. (în calitate de antreprenor), cu modificările şi completările ulterioare, stipulează că emiterea facturilor de către antreprenor se face pe baza certificatelor de plată intermediare (I.P.C.) emise de supervizorul lucrărilor, în calitate de reprezentant al beneficiarului.

În acest sens Compania a încheiat Contractul nr. 2562/30.08.2004 cu JV Egis Scetauroute – Egis BCEOM Int., care are ca obiect *„servicii de supervizare a lucrărilor pentru Contractul de construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş"*.

Supervizorul lucrărilor, în calitate de reprezentant al beneficiarului, în baza Devizelor interimare lunare (I.M.S.) emise de Antreprenor, a măsurătorilor, calculelor și testelor specifice efectuate, certifică total sau parţial valoarea devizului intermediar şi emite certificatul de plata intermediar (I.P.C.). Acest I.P.C. cuprinde valoarea lucrărilor din perioada certificată, în moneda euro, precum şi valoarea T.V.A. – ului aferentă lucrărilor executate. Pentru lucrările executate se emite factură externă în moneda euro, iar pentru TVA-ul aferent lucrărilor executate se emite factură în lei calculată la cursul din data emiterii I.P.C.

În perioada 2004 - până la încheierea Protocolului din 24.02.2009, de modificare a Contractului de construire a Autostrăzii Braşov-Cluj-Borş, beneficiarul avea obligaţia decontării facturilor emise de antreprenor într-un interval de 35 de zile de la data emiterii acestora, astfel:

- Facturile emise în valută(euro) sunt plătite integral în moneda specificată în contul notificat de antreprenor (plata externă);
- Facturile emise în lei sunt plătite integral în moneda specificată în contul notificat de antreprenor (plata internă);

Protocolul din 24.02.2009 stipulează că plata facturilor emise în valută (euro) se va efectua astfel:

- 50% din totalul acestora va fi plătită în euro în contul notificat de antreprenor (plata externă);
- 50% din totalul acestora va fi plătită în lei în contul notificat de antreprenor (plata internă) la cursul interbancar din data efectuării plăţii.
- Facturile emise în lei sunt plătite integral în moneda specificată în contul notificat de antreprenor (plata internă);

Prin al doilea Acord de modificare, cu privire la Contractul de construire pentru Autostrada Braşov-Cluj-Borş, încheiat la data de 05.09.2011, decontarea de către beneficiar a facturilor antreprenorului se va face în termen de 65 de zile de la emiterea Devizului interimar lunar (I.M.S) prezentat reprezentantului beneficiarului, respectiv în 60 de zile de la emiterea I.P.C. şi a facturii.

Pentru verificarea aspectelor semnalate de Curtea de Conturi a României, echipa de inspecţie a solicitat Companiei documente privind solicitările de deschideri de finanţare, alocarea surselor financiare şi decontarea facturilor.

Din verificarea documentelor prezentate de Compania, echipa de inspecţie a constatat următoarele:

54/69

- în anul 2011 Compania a solicitat ordonatorului principal de credite, deschideri de finanţare pentru decontarea facturilor aferente obiectivului de investiţii Autostrada Braşov-Cluj-Borş, în valoare totală de 711.540.000,00 lei.

- decontarea facturilor externe nr. 129/21.05.2010, nr. 130/21.06.2010, 131/ 21.07.2010 şi a facturilor nr. 20091023/21.05.2010, nr. 20091024/21.06.2010 şi nr. 20091025/21.07.2010, reprezentând TVA aferent facturilor externe enumerate mai sus, a fost efectuată de Companie astfel:

-în perioada 2004-2013 Compania a efectuat către Bechtel Internaţional Inc. plăţi atât în moneda naţională cât şi în valută, respectiv euro, conform clauzelor prevăzute în Contractul de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş, a Acordurilor de modificare a contractului iniţial şi a Acordului de tranzacţionare şi încetare cu privire la contractul de construire a autostăzii Braşov-Cluj-Borş **(anexa nr. 29)**;

-solicitările de fonduri de la bugetul statului pentru plata unor facturi externe emise de constructorul Bechtel Internaţional Inc., în perioada 2004-2013, au fost estimate la cursul de schimb euro/leu din data solicitării la care a fost aplicată o marjă pentru acoperirea fluctuaţiilor de curs valutar cuprinsă între 2-5%. Diferenţele dintre sumele utilizate pentru schimbul valutar aferent plăţii facturilor externe şi sumele solicitate/alocate de la buget, au fost folosite tot pentru plata unor furnizori aferenţi obiectivului de investiţii Autostrada Brasov-Cluj-Borş.

-în baza I.P.C. nr. 170/21.05.2010 elaborat şi certificat de reprezentantul beneficiarului, antreprenorul a emis factura externa nr. 129/21.05.2010, reprezentând lucrări executate în luna aprilie, în valoare de 3.386.695,57 euro, echivalent 14.223.444,05 lei la cursul de 4,1998 lei/euro. Pentru factura externă nr. 129/2010 antreprenorul a emis factura nr. 2009023/21.05.2010 reprezentând TVA aferent lucrărilor executate, în valoare de 2.702.454,37 lei, prin aplicarea cotei de 19% la valoarea de 14.223.444,05 lei **(anexa nr. 30)**;

-în baza I.P.C. nr. 171/21.06.2010 elaborat şi certificat de reprezentantul beneficiarului, antreprenorul a emis factura externa nr.130/21.06.2010, reprezentând lucrări executate în luna mai, în valoare de 8.794.524,84 euro, echivalent 37.330.999,04 lei la cursul de 4,2448 lei/euro. Pentru factura externă nr.130/2010 antreprenorul a emis factura nr. 2009024/21.06.2010 reprezentând TVA aferent lucrărilor executate, în valoare de 7.092.889,82 lei, prin aplicarea cotei de 19% la valoarea de 37.330.999,04 lei **(anexa nr. 31)**;

-în baza I.P.C. nr. 172/21.07.2010 elaborat şi certificat de reprezentantul beneficiarului, antreprenorul a emis factura externa nr. 131/21.07.2010, reprezentând lucrări executate în luna iunie, în valoare de 17.399.993,42 euro, echivalent 74.294.491,90 lei la cursul de 4,2698 lei/euro. Pentru factura externă nr.131/2010 antreprenorul a emis factura nr. 2009025/21.07.2010 reprezentând TVA aferent lucrărilor executate, în valoare de 17.830.678,06 lei, prin aplicarea cotei de 19% la valoarea de 74.294.491,90 lei **(anexa nr. 32)**;

-Compania a achitat parţial din factura nr. 129/2010, suma de 20.211,07 euro cu Dispoziţia de plată externă nr. 5971/30.12.2010 şi suma de 86.644,90 lei (echivalent 20.211,07 euro) cu O.P. nr. 5943/30.12.2010. Plata parţială a fost efectuată din soldul contului aferent obiectivului de investiţii, înregistrat la data de 30.12.2010. Diferenţa rămasă de achitat din factura nr. 129/2010, la data de 01.01.2011, a fost de 3.346.273,43 euro;

-pentru decontarea facturilor externe şi a facturilor de TVA aferente, mai sus menţionate, în valoare totală de 29.540.791,69 euro şi respectiv 27.626.022,25 lei, Compania a solicitat prin cererea de deschidere de finanţare nr. 92/6098/04.02.2011, suma de 95.096.000 lei, din care pentru plata TVA suma de 16.200.000 lei (fact.2009023 şi 2009024 integral şi fact. 2009025-partial) şi pentru plata facturilor externe suma echivalent lei de 78.896.000 lei (rest fact. 129, fact. 130 integral şi fact.131-partial) la un curs estimat de 4,3000 lei/euro.

Situaţia analitică a solicitărilor de deschideri de finanţare, a alocărilor efective, precum şi a plăţilor efectuate de Companie în anul 2011 sunt prezentate în **anexa nr. 33**.

-prin cererea de deschidere de finanţare nr. 92/6098/04.02.2011, Compania a solicitat Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii, suma de 369.043.000 lei, din care suma de

55/69

101.000.000 lei necesară achitării unor facturi scadente, aferente obiectivului de investiţii – Autostrada Braşov-Cluj-Borş;

Compania nu a achitat facturile emise de Bechtel Internaţional Inc. datorită începerii negocierilor pentru reducerea costurilor de construire a secţiunilor aflate în lucru din cadrul obiectivului de investiţii, aşa cum rezultă din Memorandumul aprobat de Guvernul României în data de 20.03.2011**(anexa nr. 20)**;

în conformitate cu prevederile art. 44 alin. 4 din Legea finanţelor publice nr. 500/2002, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede că, „ordonatorii principali de credite sunt responsabili de realizarea obiectivelor de investiţii incluse în programul de investiţii" suma alocată în luna februarie 2011 pentru achitarea facturilor către antreprenor a fost utilizată de Companie pentru achitarea altor facturi emise de către alţi furnizori în cadrul aceluiaşi obiectiv de investiţii. O situaţie similară a fost înregistrată în anul 2008, când pentru suma de 6.436.360 lei solicitată şi alocată pentru plata unei facturi care ulterior solicitării a fost stornată, ordonatorul principal de credite (M.T.I.) prin adresa nr. 25/2743/2008 a comunicat Companiei că „nu este necesar acordul ordonatorului principal de credite pentru achitarea obligaţiilor de plată ajunse la scadenţă în cadrul aceluiaşi obiectiv de investiţii"**(anexa nr. 34)**

întrucât negocierile cu antreprenorul nu erau finalizate, prin adresa nr. 13787/30.06.2011, aprobată de conducerea Companiei, au fost amânate plăţile către antreprenor până la finalizarea negocierilor şi stabilirea costurilor revizuite, iar sumele alocate în luna februarie pentru plata facturilor către Bechtel Internaţional Inc., au fost utilizate pentru achitarea facturilor scadente, emise de alţi furnizori aferenţi obiectivului de investiţii Autostrada Braşov-Cluj-Borş. **(anexa nr. 35)**

având în vedere faza finală a procesului de negociere cu antreprenorul, Compania a solicitat prin adresele nr. 92/47537/17.08.2011 şi 92/50718/02.09.2011 deschideri de finanţare pentru obiective de investiţii în sumă totală de 329.852.000 lei, din care suma de 217.691.000 lei necesară pentru achitarea unor facturi scadente aferente obiectivului de investiţii Autostrada Braşov-Cluj-Borş.

prin adresa nr. 92/47940/19.08.2011, Compania a informat ordonatorul principal de credite asupra faptului că în solicitarea de deschidere de finanţare sunt cuprinse şi facturi ale antreprenorului, care au mai fost nominalizate şi în solicitarea de deschidere de finanţare din luna februarie, pentru care M.T.I. a alocat fondurile solicitate **(anexa nr. 36)**;

sumele pentru plata facturilor (nr. 129/21.05.2010, 130/21.06.2010, 131/21.07.2010 şi nr. 20091023/21.05.2010, 20091024/21.06.2010 şi 20091025/21.07.2010) emise de Bechtel Internaţional Inc., solicitate şi alocate în baza cererii de deschidere de finanţare nr. 92/6098/ 04.02.2011, au fost utilizate pentru plata unor facturi scadente emise de alti furnizori aferenţi aceluiaşi obiectiv de investiţii, datorită derularii cu antreprenorul a procesului de negociere şi stabilire a costurilor revizuite.

sumele solicitate şi alocate prin cererile de deschidere de finanţare nr.92/47537/ 17.08.2011 şi nr.92/50718/02.09.2011, care cuprind şi facturile emise de Bechtel Internaţional Inc., neachitate din fondurile alocate în luna februarie 2011 datorită derularii cu antreprenorul a procesului de negociere şi stabilire a costurilor revizuite, au fost utilizate pentru plata furnizorilor aferenţi obiectivului de investiţii şi nu pot fi considerate finanţări suplimentare;

Faţă de cele prezentate mai sus, echipa de inspecţie constată că în anul 2011 sumele acordate de la bugetul de stat prin Ministerul Transporturilor și infrastructurii și utilizate de Companie pentru finanţarea obiectivului de investiţii Autostrada Brasov-Cluj-Borş au fost în sumă de 711.540.000 lei din care pentru Antreprenor 560.638.822,57 lei și 150.901.177,43 lei pentru alţi furnizori.

CAP. 4 DISCUŢIA FINALĂ CU CONDUCEREA COMPANIEI

În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (1) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011, pe parcursul desfăşurării controlului, conducerea Companiei a fost informată asupra constatărilor rezultate din inspecţia economico-financiară.

Proiectul prezentului Raport de inspectie economico-financiara a fost prezentat conducerii Companiei cu adresa nr. 232956/10.11.2016 înregistrat la Companie sub nr. 92/71927/10.11.2016 **(anexa nr. 4)**.

Prin adresa nr. 92/72000/11.11.2016 **(anexa nr. 37)** Compania a solicitat prelungirea termenului de depunere a punctului de vedere până la data de 30.11.2016, solicitare la care Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară prin adresa nr. 232967/14.11.2016 a învederat prevederile art. 19 alin. (4) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011 **(anexa nr. 38)**.

Urmare punctului de vedere exprimat de către Companie, transmis cu adresa nr. 92/71927/2016 **(anexa nr. 39)**, înregistrată la Direcţia Generală de Inspecţie Economico-Financiară sub nr. 233099/23.11.2016 au fost efectuate modificări în prezentul act de control.

CAP. 5 CONCLUZII ŞI MĂSURI

Având în vedere cele prezentate în capitolul 3.1. din prezentul act de control, rezultă, în sinteză, următoarele constatări și deficiente:

- În luna noiembrie 2012 fondul de salarii realizat la nivelul Companiei oferea indicii asupra depăşirii nivelului aprobat pentru întregul an 2012;
- Toate actele adiţionale la contractele individuale de muncă de majorare salarială conform art. 95 din CCM au fost încheiate în luna decembrie 2012 cu încălcarea prevederilor acestui articol din CCM, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul A, în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat;
- De majorarea salariului de bază conform art. 95 pct. 6 din C.C.M a beneficiat în anul 2012 aproape jumătate din personalul angajat în aparatul central, respectiv din 499 persoane încadrate au beneficiat de acest procent de crestere 245 salariati în condiţiile depăşirii fondului de salarii aprobat, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul A;
- Compania a acordat procentul de majorare a salariului de bază conform art. 95, fără respectarea CCM, în sensul că nu a organizat şi condus evidenţa pe salariaţi a timpului efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect finanţat din fonduri comunitare nerambursabile, din împrumuturi externe rambursabile şi proiecte de investiţii finanţate de la bugetul de stat şi venituri proprii, așa cum a fost prezentat la cap 3.1.7 punctul B, fără justificare, în sensul că la nivelul Companiei nu se regăsesc justificări cu privire la faptul că beneficiarii au lucrat efectiv, precum şi timpul efectiv lucrat;
- Conform execuţiei bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 și a situațiilor financiare, cheltuielile cu personalul efectuate de Companie raportat la cele aprobate, se prezintă astfel:

Indicatori	Programat 2012	Realizat 2012	R/P %
CHELTUIELI CU PERSONALUL, din care:	**217.672,52**	**231.258,99**	**1,0624**
1. Salarii (inclusiv C.A. şi A.G.A) + alte cheltuieli cu personalul	172.870,52	180.850,54	1,0462
2. Cheltuieli cu asigurările şi protecţia socială	44.802,00	50.408,45	1,1251

- Cheltuielile cu personalul efectuate de Companie în exerciţiul financiar 2012, au depăşit cheltuielile aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli cu 6,24%, respectiv cu 13.586,47 mii lei.
- Prin actul constitutiv şi Regulamentul de organizare și funcționare al Companiei s-a prevăzut că o parte din veniturile proprii ale Companiei sunt folosite, în principal, pentru acoperirea cheltuielilor de funcţionare şi rambursări de credite, plăţi de dobânzi şi de

57/69

comisioane. Plafonul maxim al acestor cheltuieli de funcționare, care cuprind și cheltuielile cu salariile, au fost prevăzute și avizate de Consiliul de Administrație, respectiv de Adunarea Generală a Acționarilor prin bugetul de venituri și cheltuieli care a fost aprobat prin Hotărâre a Guvernului. Astfel, depășirea cheltuielilor cu salariile, respectiv acordarea sumei de 13.586,47 mii lei peste valoarea aprobată prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, a fost efectuată din veniturile proprii ale Companiei, care, reamintim, sunt formate din taxele încasate pentru rovigneta, trecere pod și utilizarea de către agenții economici ai infrastructurii rutiere administrate de Companie. Totodată, cea mai mare parte a acestor venituri proprii nu reprezintă efortul propriu al Companiei, ci sunt realizate prin intermediari, încasarea acestor taxe făcându-se prin diferiți agenți economici contra unui comision.

Având în vedere cele prezentate mai sus, echipa de control constată diminuarea patrimoniului Companiei cu valoarea de 13.586,47 mii lei, reprezentând depăşirea cu 6,24% a cheltuielilor cu personalul aprobate prin bugetul de venituri şi cheltuieli. Au fost, astfel, încălcate prevederile:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv;
- art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 242/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii;
- art. 6 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economic, în vigoare în exercițiul financiar 2012;
- art. 95, 106, 110 și 113 din CCM;
- actele adiționale la CIM-uri referitoare la acordarea sporurilor conform art. 95 din CCM, condiționate de încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli;
- Deciziile Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă

Persoanele răspunzătoare de depășirea cheltuielilor cu personalul în exercițiul financiar 2012 sunt:

- membrii Adunării Generale a Acționarilor şi ai Consiliului de Administrație;
- conducerea executivă a Companiei;
- persoanele din cadrul cadrul compartimentului salarizare responsabili de: planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat; urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii; întocmirea rapoartelor privind analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC;
- salariaţii din cadrul structurii de control intern/managerial, respectiv controlul financiar preventiv cu atribuţii în acest sens, cât şi cei din cadrul structurii de control financiar de gestiune.

Depăşirea în execuție a indicatorului cheltuieli cu personalul, programate în anul 2012 în bugetul de venituri şi cheltuieli aprobat prin H.G. nr. 242/2012, constituie contravenţie potrivit prevederilor art. 8^2 alin. (1) lit.c din O.U.G. nr. 79/2008 cu modificările şi completările ulterioare, în vigoare în anul 2012, şi se sancţionează potrivit prevederilor art. 8^2 alin. (2) din acelaşi act normativ cu amendă de la 5.000 lei la 10.000 lei. Cu Procesul-verbal de constatare şi sancţionare a contravenţiilor seria A/2009 nr. 0138071 încheiat în data de 09.04.2013 Compania a fost sancționată cu amendă în valoare de 10.000 lei.

Totodată, echipa de control constată nerespectarea de către Companie a prevederilor:

- art. 95 CCM aferent anului 2012, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Bucureşti sub nr. 78 din data de 28.04.2011, conform cărora:

58/69

"Persoanele nominalizate prin decizia directorului general să facă parte din fiecare unitate de implementare a proiectelor, pot beneficia de la data intrării în vigoare a prezentului CCM de o majorare a salariului de bază cu până la 75% cu încadrarea în fondul de salarii gestionat de Companie pentru acordarea acestei majorări salariale, proporţional cu timpul efectiv alocat realizării activităţilor pentru fiecare proiect, indiferent de numărul de proiecte în care este implicat, fără a depăşi durata maximă a timpului de lucru prevăzută de normele legale în vigoare."

- Deciziilor Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă,

în sensul că:

- Compania a acordat majorarea salariului de bază cu până la 75%, fără a întocmi documente justificative, respectiv rapoarte privind îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru fiecare activitate pentru care au fost acordate majorări ale salariului de bază cu până la 75%, din care să rezulte faptul că beneficiarii au lucrat efectiv, precum şi timpul efectiv lucrat;

- Compania a acordat la sumele aferente majorării salariului de bază cu până la 75% sporuri pentru muncă suplimentară, respectiv pentru: munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, inclusiv sâmbăta şi/sau duminica pentru lucrări urgente; munca prestată în zilele de sărbători legale stabilite prin lege, depăşind durata maximă a timpului de lucru de 40 de ore pe săptămână;

- Compania a depăşit în anul 2012 fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri şi cheltuieli la indicatorul cheltuielile cu personalul (acesta fiind depăşit cu 13.586.470 lei), una dintre principalele cauze fiind majorarea salariului de bază cu până la 75%, majorare acordată fără respectarea prevederilor:

- art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv;
- art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 242/2012 privind aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pe anul 2012 al Companiei Naţionale de Autostrăzi şi Drumuri Naţionale din România - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor şi Infrastructurii;
- art. 6 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economic, în vigoare în exercițiul financiar 2012;
- art. 95, 106, 110 și 113 din CCM;
- actele adiționale la CIM-uri referitoare la acordarea sporurilor conform art. 95 din CCM, condiționate de încadrarea în fondul de salarii aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli.

- prin CIM au fost acordate în mod arbitrar salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, în baza art. 95 din CCM, prin eliminarea obligaţiei Companiei de elaborare şi aplicare a Regulamentului de acordare a salariilor majorate cu până la 75% care să cuprindă criterii de performanţă în baza cărora acestea sunt acordate (regulament prevăzut în CCM anterior).

Persoanele răspunzătoare sunt:

- membrii Adunării Generale a Acționarilor şi ai Consiliului de Administrație;
- conducerea executivă a Companiei;
- persoanele din cadrul cadrul compartimentului salarizare responsabili de: planificarea şi urmărirea cheltuielilor cu salariile, conform bugetului de venituri şi cheltuieli aprobat; urmărirea realizării bugetului de venituri şi cheltuieli în derulare pe subunităţi, trimestre, elemente ale fondului de salarii; întocmirea rapoartelor privind analiza structurii fondului de salarii, analiza dinamicii fondului de salarii şi a salariului mediu, analiza încadrării fondului de salarii plătit în prevederile BVC;
- salariaţii din cadrul structurii de control intern/managerial, respectiv controlul financiar preventiv cu atribuţii în acest sens, cât şi cei din cadrul structurii de control financiar de gestiune.

59/69

Având în vedere cele prezentate mai sus, în vederea reîntregirii patrimoniului Companiei, diminuat ca urmare a acordării de majorări salariale cu procente cuprinse între 2,5% - 75%, precum și a celorlalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 1: Compania va identifica, pentru perioada 2011-2015 (perioada aferentă termenului de prescripție), sumele acordate fără bază legală, cu nerespectarea prevederilor legale, ale CCM, ale CIM şi a deciziilor Directorului general, sume reprezentând salarii de bază majorate cu procente cuprinse între 2,5% - 75% precum și celelalte sporuri de natură salarială aplicate la aceste majorări și acordate, şi le va recupera de la persoanele responsabile, în vederea reîntregirii patrimoniului.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație; Director general

Termen: 90 zile

Având în vedere cele prezentate în capitolul 3.2. din prezentul act de control, rezultă, în sinteză, următoarele constatări și deficiențe:

1. Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Braşov-Cluj-Borş:

- nerespectarea de către Compania a prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, în sensul:

- că nu a demarat şi nu a derulat o procedură de negociere cu o singură sursă, respectiv cu firma Bechtel Internaţional Inc.;

- încheierii cu Bechtel Internaţional Inc. a Contractului de proiectare și construire a autostrăzii, ci nu a „contractului (substantiv articulat, ceea ce denotă intenția legiuitorului de a exista un singur contract–n.n.) de proiectare, construire și finanțare".

Aceasta constatare este susţinută de faptul că Compania nu a prezentat echipei de control documente cu privire la demararea şi derularea procedurii de negociere, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;
- cerințele Companiei pentru realizarea obiectivului de investiții;
- preţul contractului şi principalele clauze contractuale negociate;
- oferta tehnică și cea financiară prezentate de Bechtel Internaţional Inc. în cadrul procesului de negociere;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la stabilirea clauzelor contractuale.

Nerespectarea de către Compania a prevederilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, în sensul că nu a demarat şi nu a derulat o procedură de negociere cu firma Bechtel Internaţional Inc. a condus la încheierea unui contract și înscrierea în contractul încheiat cu această firmă a unor clauze păguboase pentru statul român, concretizate în prejudicii majore asupra bugetului de stat, așa cum sunt prezentate mai jos.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării contractului.

- contradicții între prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003, și:

1. Hotărârea Guvernului nr. 1362/18.11.2003. Astfel conform prevederilor ordonanței, finanțarea obiectivului de investiții era în sarcina constructorului, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 1362/18.11.2003 această sarcină revine Ministerului Transporturilor Construcțiilor și Turismului prin contractarea de credite externe în valoare de 2.885.000 mii euro.

Reiterăm că termenul din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/18.11.2003 este „contractului de proiectare, construire și finanțare", substantiv articulat, ceea ce denotă intenția legiuitorului de a exista un singur contract.

2. Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003 prin care s-au aprobat indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiţii „Autostrada Braşov-Târgu Mureş-Cluj-Oradea", iar finanţarea obiectivului de investiţii urma a se face din credite externe şi, în completare, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului. Astfel,

obiectivul de investiţii în Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003 este indicat ca fiind "Autostrada Braşov-Târgu Mureş-Cluj-Oradea".

Menţionăm că toate cele trei acte normative OUG nr. 12/18.11.2003, HG nr.1362/18.11.2003 şi HG nr.1363/18.11.2003 au fost emise în aceeaşi zi, respectiv în data de 18.11.2003.

- Deşi art. 1.4 din Contractul de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş stipulează că acesta este guvernat de Legea română, prevederea de la art. 12.2 referitoare la Suma Avansului (rata I – 1 iulie 2004 în sumă de 40.000.000 Euro; rata II – 1 ianuarie 2005 în sumă de 50.000.000 Euro; rata III – 1 ianuarie 2006 în sumă de 100.000.000 Euro; rata IV – 1 ianuarie 2007 în sumă de 60.000.000 Euro) a fost înscrisă în contract cu încălcarea prevederilor:

- art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanţele publice:

„(8) Sumele reprezentând plăţi în avans, efectuate potrivit alin. (7) şi nejustificate prin bunuri livrate, lucrări executate şi servicii prestate până la sfârşitul anului, în condiţiile prevederilor contractuale, vor fi recuperate de către instituţia publică care a acordat avansurile şi se vor restitui bugetului din care au fost avansate. În cazul nelivrării bunurilor, neefectuării lucrărilor şi serviciilor angajate pentru care s-au plătit avansuri, recuperarea sumelor de către instituţia publică se face cu perceperea majorărilor de întârziere existente pentru veniturile bugetare, calculate pentru perioada de când s-au acordat şi până s-au recuperat."

- art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice:

„(1) Sumele reprezentând plăţi în avans, efectuate potrivit prevederilor prezentei hotărâri şi nejustificate prin bunuri livrate, lucrări executate şi servicii prestate până la sfârşitul anului, în condiţiile prevederilor contractuale, vor fi recuperate de către instituţia publică care a acordat avansurile şi se vor restitui bugetului din care au fost avansate.

(2) În cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a părţii de contract pentru care s-a acordat avans, recuperarea sumelor de către ordonatorul de credite se face cu perceperea dobânzilor şi penalităţilor de întârziere existente pentru creanţele bugetare, calculate pentru perioada de când s-a acordat avansul şi până în momentul recuperării.

(3) În cazul în care recuperarea avansului acordat este programată să se efectueze în anul bugetar următor, potrivit dispoziţiilor legale, beneficiarul contractual va prezenta, până la finele anului bugetar curent în care a fost acordat avansul, un deviz justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care confirmă utilizarea conform destinaţiilor legale a avansului acordat.

(4) Pentru avansurile primite în cursul unui an bugetar în cadrul unor contracte multianuale beneficiarul contractual este obligat ca la încheierea anului bugetar să întocmească un deviz justificativ al cheltuielilor efectuate, prin care să confirme utilizarea integrală şi potrivit destinaţiilor legale a avansului acordat."

- În Contract a fost prevăzută achitarea de către Beneficiar a sumei de 30.000.000 Euro reprezentând Plată Mobilizare pentru activităţi anterioare începerii lucrărilor de construcţii, deşi în Devizul general întocmit de Proiectant (Search Corporation + I.P.T.A.N.A. S.A.) în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1179/24.11.2002 privind aprobarea Structurii devizului general şi a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii" , însuşit de Beneficiar (care a stat la baza indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiţii, aprobaţi prin Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003) nu au fost prevăzute, la capitolul 5 „Alte Cheltuieli – pct. 5.1 – Organizare de şantier", sume reprezentând cheltuieli de mobilizare/organizare de şantier.

- În Contractul încheiat a fost prevăzută achitarea de către Beneficiar a sumei totale de 100.000.000 Euro, pentru întreaga perioadă de derulare a Contractului, reprezentând Costuri indirecte de capital, definite ca şi costuri făcute de un Antreprenor străin care sunt suportate ca o funcţie de sprijinire a activităţilor de construire, deşi în Devizul general întocmit de Proiectant

61/69

(Search Corporation + I.P.T.A.N.A. S.A.) în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1179/24.11.2002 privind aprobarea Structurii devizului general şi a Metodologiei privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiţii şi lucrări de intervenţii", însuşit de Beneficiar (care a stat la baza indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții, aprobați prin Hotărârea Guvernului nr. 1363/18.11.2003) acestea nu au fost prevăzute, la capitolul 4 „Cheltuieli pentru investiția de bază".

Astfel, prin înscrierea în contract a sumelor reprezentând:
- avans cu încălcarea prevederilor legale;
- cheltuieli de mobilizare fără a fi prevăzute în devizul general;
- cheltuieli indirecte de capital, cu încălcarea prevederilor legale și fără a fi prevăzute în devizul general,

a condus la prejudicii majore asupra bugetului de stat, așa cum sunt prezentate mai jos.

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării contractului.

2. Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea primului Acord de Modificarea a Contractului:

- La data încheierii Acordului de modificare, respectiv 23.02.2006, suma de 40.000.000 Euro plătită de Beneficiar cu titlu de avans în anul 2004 nu a fost recuperată de la Antreprenor, conform prevederilor legale (art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și art. 7 din Hotărârea de Guvern nr. 264/2003 privind stabilirea acţiunilor şi categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor şi limitelor pentru efectuarea de plăţi în avans din fonduri publice).
- Avansul nerecuperat în sumă de 40.000.000 Euro, prin acest Acord de modificare, a fost reclasificat și transformat în cheltuieli de mobilizare, valoarea acestora ajungând la suma fixă de 70.000.000 Euro, în condițiile în care Contractul inițial prevedea o sumă globală de 30.000.000 Euro pentru activități anterioare începerii lucrărilor de construcții.
- Potrivit prevederilor legale menționate mai sus, Compania avea obligația recuperării sumelor plătite ca avans Antreprenorului, cu perceperea majorărilor de întârziere, calculate pentru perioada de când s-au acordat și până s-au recuperat, în cazul în care sumele reprezentând plăți în avans nu erau justificate prin lucrări executate până la sfârșitul anului. Compania nu a recuperat avansul de 40.000.000 Euro și nu a calculat majorări de întârziere aferente acestuia.
- Prin nerecuperarea de către Companie a avansului acordat, a fost prejudiciat Bugetul de stat cu suma totală de 156.829.120 Euro, din care 40.000.000 Euro avans acordat și nerecuperat și 116.829.120 Euro reprezentând majorări de întârziere calculate conform art. 52 alin. (8) din Legea nr. 500/2002 de la data acordării și până la data de 21.10.2016.
- Majorarea cheltuielilor de mobilizare prin reclasificarea și transformarea avansului de 40.000.000 Euro s-a făcut în condițiile în care valoarea inițială a cheltuielilor de mobilizare de 30.000.000 Euro era prevăzută și achitată pentru întregul contract, fiind destinată inițierii activităților administrative anterioare începerii lucrărilor de construcții, acestea fiind începute din anul 2004.
- Prin extinderea perioadei contractuale cu 12 luni, a fost suplimentat costul total al lucrărilor cu 12.000.000 Euro ca rezultat al aplicării costurilor indirecte de capital pentru încă un an(1.000.000 Euro/lună x 12 luni – conform Anexei nr. 1 la Contract, Punctul 2 - Costurile Indirecte de Capital vor fi achitate în rate lunare egale de 1.000.000 Euro/lună, pe toată durata perioadei Contractului.)
- Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:
  - componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;

62/69

- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale, fapt care a condus la un prejudiciu asupra bugetului de stat în sumă de 156.829.120 Euro.

⊲ Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 2

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 156.829.120 euro (echivalentul a 706.452.453,95 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 40.000.000 euro (echivalentul a 180.184.000 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 116.829.120 euro (echivalentul a 526.268.453,95 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

3. Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Protocolului din data de 24.02.2009 și a Protocolului II din data de 16.11.2009:

⊲ Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susţinută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de negociere ale celor două părţi și mandatul acordat acestora;
- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale cuprinse în Protocolul din data de 24.02.2009.

Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Protocolului din data de 24.02.2009, echipa de control constată următoarele:

⊲ Încheierea, în condiții nelegale a Protocolului din data de 24.02.2009, având în vedere că orice modificare ulterioară a prevederilor Contractului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1513/2003, nu se putea efectua decât printr-un act normativ cu o forță juridică cel puțin egală cu actul normativ de aprobare, respectiv prin hotărâre a Guvernului;

⊲ Suma de 29.457.873,37 Euro plătită în baza Protocolului încheiat, de către Beneficiar Antreprenorului, a cuprins și sumele aferente unor lucrări executate și necertificate de Reprezentantul Beneficiarului datorită constatării unor vicii de calitate, respectiv pentru structurile care conțin fisuri;

⊲ Prin Protocolul din data de 24.02.2009 a fost impusă obligația pentru Reprezentantul Beneficiarului de a certifica și lucrările viitoare de construcții, inclusiv pentru structurile care prezentau anumite vicii de calitate, menționându-se, în mod expres, faptul că *„plata se va efectua pentru structurile care conțin fisuri, fără a se ține cont de prezența acestor fisuri"*.

⊲ Echipa de control constată încheierea, în condiții nelegale a Protocolului II din data de 16.11.2009, având în vedere că orice modificare ulterioară a prevederilor Contractului, aprobat

prin Hotărârea Guvernului nr. 1513/2003, nu se putea efectua decât printr-un act normativ cu o forță juridică cel puțin egală cu actul normativ de aprobare, respectiv prin Hotărâre a Guvernului.

- Echipa de control constată că cele două protocoale nu prezintă număr de înregistrare.

4. Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea celui de al doilea Acord de Modificare a Contractului:

- Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine lucrările de construcție pentru șase Secțiuni, respectiv Secțiunile 1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b din Contract, fără ca vreuna dintre părți să aibă vreo pretenție împotriva celeilalte care să rezulte din această eliminare, deși Beneficiarul trebuia să aibă în vedere următoarele:

  - valoarea inițială pentru mobilizare (30.000.000 Euro) a fost achitată anterior începerii lucrărilor, ca sumă globală, pentru toate cele 8 Secțiuni ale Autostrăzii;

  - în anul 2006 prin primul Acord de Modificare a contractului a fost majorată nelegal valoarea mobilizării cu suma de 40.000.000 Euro, reprezentând o creștere cu 133% față de valoarea inițială, în condițiile în care lucrările de construcție fuseseră începute doar pe 2 Secțiuni din cele 8, respectiv Secțiunile 2b și 3c (25% din Secțiunile prevăzute în contract)

Față de cele prezentate mai sus, Compania (Beneficiarul) avea obligația să solicite returnarea sumelor acordate cu titlu de mobilizare pentru secțiunile care au fost eliminate (1a, 1b, 1c, 2a, 3a și 3b) prin cel de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv suma de 22.500.000 Euro (30.000.000 – 30.000.000 : 8 x 2)

Nesolicitarea și nerecuperarea de către Companie (Beneficiar) a sumei de 22.500.000 Euro, reprezentând cheltuieli de mobilizare pentru lucrări de construcție aferente Secțiunilor care au fost eliminate din Contract, reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Pentru prejudiciul de 22.500.000 Euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data aprobării prin Hotărârea Guvenului nr. 943/2011 a celui de Al Doilea Acord de Modificare, respectiv 28.09.2011 și până la data de 21.10.2016, în sumă de 17.187.750 Euro.

- Prin al doilea acord de modificare, Beneficiarul și Antreprenorul au convenit să elimine, începând cu luna iulie 2011, plata sumei de 1.000.000 Euro/lună reprezentând Cheltuieli indirecte de capital. Suma totală plătită Antreprenorului în perioada iunie 2004 – iunie 2011 a fost în valoare de 84.000.000 Euro, în condițiile în care acest tip de cheltuială, respectiv „Costuri indirecte de capital, definite ca și costuri făcute de un Antreprenor străin care sunt suportate ca o funcție de sprijinire a activităților de construire", nu a fost prevăzută în Devizul general (indicatorii tehnico economici ai obiectivului de investiții), iar lucrările de construcție nu au fost începute decât pe două (2b și 3c) din cele 8 Secțiuni ale Contractului.

Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și o fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la încheierea, aprobarea și plata către Antreprenor a sumei de 84.000.000 Euro, reprezentând *„Costuri indirecte de capital"*, sumă care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

- Modificarea defectuoasă a termenilor și clauzelor contractuale, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 115.000.000 Euro, din care 6.001.507 Euro pentru lucrări efectuate, iar restul de 108.998.493 Euro au vizat pretențiile Antreprenorului pentru pierderi și daune, în condițiile în care Beneficiarul nu a recunoscut că vreuna dintre aceste sume era datorată, dar a fost plătită în considerarea renunțărilor și promisiunilor reciproce prevăzute în acest al doilea acord de modificare, care reprezintă prejudiciu adus Bugetului de Stat. Pentru prejudiciul de 115.000.000 Euro, echipa de control a calculat accesorii, de la data plății ratelor aferente acestei sume și până la data de 21.10.2016, în valoare de 73.250.698 Euro.

- Compania nu a renegociat clauzele contractului, constatare susținută prin faptul că nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de renegociere a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de negociere ale celor două părți și mandatul acordat acestora;
- partea care a solicitat renegocierea precum şi motivaţia acestei solicitări;
- rezultatele negocierilor efectuate care au condus la modificarea clauzelor contractuale cuprinse în al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş,

ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 221.500.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plăţii până la data de 21.10.2016, în valoare de 90.438.448 euro.

- Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispuse următoarele măsuri:

MĂSURA nr. 3

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 311.938.448 euro (echivalentul a 1.405.157.932,86 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 221.500.000 euro (echivalentul a 997.768.900 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 90.438.448 euro (echivalentul a 407.389.032,86 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

MĂSURA nr. 4

Conducerea Companiei va calcula accesoriile aferente sumei de 84.000.000 Euro de la data achitării și până la data plății acestora, va recupera de la persoanele responsabile contravaloarea acestora și o va vira în lei, la cursul din data viramentului, către Bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

5. Referitor la negocierea, încheierea și aprobarea Acordului de tranzacționare și încetare a Contractului:

- În negocierile privind termenii convenției de încetare prin acordul părților a Contractului, Compania (Beneficiarul) nu a formulat pretenții cu privire la sumele plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (8 secțiuni – 415 Km), deși era îndreptățit să solicite returnarea sumelor aferente celor șase Secțiuni eliminate din Contract prin al doilea acord de modificare (valoarea acestei omisiuni din partea Beneficiarului, precum și implicațiile economico-financiare asupra Bugetului de stat au fost prezentate de echipa de control în constatările aferente celui de al Doilea Acord de Modificare a Contractului);
- În Acordul de tranzacționare și încetare se precizează la punctul H că: *„Antreprenorul a început mobilizarea după semnarea celui de-al Doilea Acord de Modificare, în anticiparea începerii Lucrărilor conform Programului de Executare a Lucrărilor"*, afirmație total eronată având în vedere faptul că activitatea de mobilizare a fost desfășurată de Antreprenor înaintea începerii lucrărilor de construcție, respectiv în anii 2004 și 2005 și doar pentru secțiunile 2b și 3c;

65/69

- Nici în Acordul de tranzacționare și încetare Compania (Beneficiarul) nu a luat în considerare recuperarea sumelor plătite anticipat cu titlu de mobilizare Antreprenorului pentru întreg obiectivul de investiții (inclusiv avansul de 40.000.000 Euro „transformat" în cheltuieli de mobilizare), având în vedere că era îndreptățit să solicite returnarea sumelor plătite pentru cele șase secțiuni eliminate prin cel de-al Doilea Acord de Modificare a Contractului, respectiv suma de 62.500.000 Euro;
- Negocierea defectuoasă a termenilor și clauzelor Acordului de tranzacționare și încetare, fără o analiză și fundamentare justă din partea Companiei (Beneficiarului), a condus la aprobarea și plata către Antreprenor a unei sume aferente soluționării pretențiilor în valoare de 37.200.000 Euro, în condițiile în care Compania (Beneficiarul) nu a solicitat returnarea de către Antreprenor a sumelor plătite cu titlu de mobilizare pentru cele șase secțiuni eliminate;
- În cazul în care Compania (Beneficiarul) ar fi fost întreprins acest demers, atunci Antreprenorul ar fi avut de plătit Companiei (Beneficiarului) aproximativ 25.300.000 Euro (62.500.000 – 37.200.000) pentru tranzacționarea și încetarea contractului;

Având în vedere cele de mai sus, plata sumei de 37.200.000 Euro reprezentând Suma Agreată a Pretențiilor Antreprenorului pentru tranzacționarea și încetarea contractului reprezintă prejudiciu adus Bugetului de stat.

Compania nu a prezentat echipei de control documente cu privire la procedura de negociere în vederea încetării pe cale amiabilă a contractului, din care să rezulte, în principal:

- componența echipelor de renegociere ale celor două părți și mandatul acordat acestora;
- cerințele Companiei la încetarea contractului;
- cerințele Bechtel Internațional Inc. în cadrul procesului de negociere;
- rezultatele negocierilor efectuate pentru încetarea pe cale amiabilă a contractului,

ceea ce a condus la un prejudiciu la bugetul de stat de 37.200.000 euro, pentru care echipa de control a calculat accesorii, de la data plății până la data de 21.10.2016, în valoare de 19.924.320 euro.

- Au fost încălcate prevederile art. 5 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, conform cărora:

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public."

Persoane responsabile – directorul general al Companiei de la data semnării Acordului.

Având în vedere că faptele prezentate mai sus, care au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală și 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, urmează a fi dispusă următoarea măsură:

MĂSURA nr. 5

Conducerea Companiei va recupera, conform prevederilor legale incidente, de la persoanele responsabile, contravaloarea prejudiciului adus bugetului de stat, în valoare de 57.124.320 euro (echivalentul a 257.322.211,87 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 37.200.000 euro (echivalentul a 167.571.120 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală și 19.924.320 euro (echivalentul a 89.751.091,87 lei) reprezentând accesorii calculate și o va vira la bugetul de stat.

Răspunde: Adunarea Generală a Acționarilor; Consiliul de Administrație

Termen: conform prevederilor art. 28 alin. (8) din H.G. nr. 101/2012

Din cele prezentate mai sus rezultă încheierea, modificarea și încetarea contractului în condiții exclusiv în favoarea antreprenorului și în defavoarea statului român, ceea ce a condus

66/69

la un prejudiciu asupra bugetului de stat în sumă totală de 525.891.888 euro, cu încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordonanţa Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial şi controlul financiar preventiv, conform cărora:

„Buna gestiune financiară

(1) Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligaţia să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalităţii, regularităţii, economicităţii, eficacităţii şi eficienţei în utilizarea fondurilor publice şi în administrarea patrimoniului public."

Această constatare este susţinută de faptul că, în conformitate cu Contractul încheiat în anul 2003, valoarea totală care urma a fi plătită către Antreprenor pentru realizarea a 415 Km de autostradă era în cuantum de 2.247.500.000 euro. Valoarea totală efectiv plătită către Antreprenor, la data încetării Contractului a fost de aproximativ 1.469.916.600 euro, reprezentând 65,4% din valoarea iniţială a Contractului, în condiţiile în care erau finalizaţi şi daţi în folosinţă doar 52 Km (Secţiunea 2b), reprezentând 12,53 % din lungimea totală a Autostrăzii, iar pe o distanţă de 60,5 Km (Secţiunea 3c), reprezentând 15,7% din lungimea totală a Autostrăzii, lucrările de construcţie au fost doar începute. Astfel, pentru 1 kilometru de autostradă recepţionat a fost achitată din bugetul de stat valoarea de 28.267.627 euro.

Responsabili pentru prejudiciul în sumă totală de 525.891.888 euro (echivalentul a 2.368.932.598,68 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016) adus bugetului de stat, sunt directorii generali ai Companiei care au semnat Contractul, acordurile de modificare ale Contractului şi acordul de tranzacţionare şi încetare a Contractului.

Având în vedere că, faptele prezentate la capitolul 3.2 din prezentul act de control au condus la prejudiciul adus bugetului de stat în valoare de 525.891.888 euro (echivalentul a 2.368.932.598,68 lei, la un curs de 4,5046 lei/euro la data de 21.10.2016), din care 298.700.000 euro (echivalentul a 1.345.524.020 lei) sumă achitată de Companie din fonduri de la bugetul de stat, fără bază legală şi 227.191.888 euro (echivalentul a 1.023.408.578,68 lei) reprezentând accesorii calculate, se circumscriu unei fapte continuate, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 94/2011, organele de inspecţie economico-financiară vor sesiza organele de urmărire penală în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecţiei economico-financiare care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracţiuni, în condiţiile prevăzute de legea penală.

CAP. 6 ANEXE

Prezentul Raport de inspecţie economico-financiară conţine un număr de 40 anexe care sunt parte integrantă din aceasta şi care sunt cuprinse într-un număr de 675 file reprezentând situaţii şi înscrisuri necesare susţinerii constatărilor cuprinse în actul de control, astfel:

Anexa nr. 1 – Ordinul de serviciu nr. 187/2013 – 1 fila;
Anexa nr. 2 – Ordinul de serviciu nr. 189/2013 – 1 fila;
Anexa nr. 3 – Adresa nr. 230417/05.03.2014 – 1 fila;
Anexa nr. 4 – Adresa nr. 232956/10.11.2016 – 1 fila;
Anexa nr. 5 – Certificatul Constatator nr. 1830575/26.10.2016 – 4 file;
Anexa nr. 6 – Situaţia conturilor Companiei – 4 file;
Anexa nr. 7 – Situaţia conducerii Companiei în perioada septembrie 2003 – 14.11.2013 – 2 file
Anexa nr. 8 – Împuternicire Maşala Ionuţ Laurenţiu - Director General Adjunct Economic – 1 filă;
Anexa nr. 9 – Extras CCM 78/2011– 19 file;
Anexa nr. 10 – Răspunsul formulat de Ministerul Finanţelor Publice aplicare OUG 35/2009 – 3 file;
Anexa nr. 11 – Situaţia proiectelor derulate în anul 2012 pentru care s-au aplicat prevederile art. 95 din CCM – 9 file;
Anexa nr. 12 – Situaţia nominală a salariaţilor din aparatul central al Companiei care au

67/69

beneficiat în anul 2012 de prevederile art. 95 din CCM – 11 file;

Anexa nr. 13 – Deciziile Directorului general, prin care au fost stabilite echipele de proiect și actele adiționale la contractele individuale de muncă – 6 file;

Anexa nr. 14 – Copie contract de proiectare şi construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş – 172 file;

Anexa nr. 15 – Nota fundamentare H.G. nr. 224/2006 – 1 filă;

Anexa nr. 16 – Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Braşov-Cluj-Borş încheiat la data de 23.02.2006 – 92 file;

Anexa nr. 17 – Protocolul încheiat la data de 24.02.2009 – 28 file;

Anexa nr. 18 – Protocolul II încheiat la data de 16.11.2009 – 3 file;

Anexa nr. 19 – Nota fundamentare H.G. nr. 943/2011 – 7 file;

Anexa nr. 20 – Memorandumul nr. S/52/20.03.2011 – 5 file;

Anexa nr. 21 – Al doilea Acord de modificare a contractului de proiectare şi construire a Autostrăzii Braşov-Cluj-Borş – 24 file;

Anexa nr. 22 – Memorandumul din data de 15.05.2013 privind: Aprobarea mandatului de negociere în vederea încetării anticipate pe cale amiabilă a Contractului de construire a Autostrăzii Brașov-Cluj-Borș – 10 file

Anexa nr. 23 – Acordul de tranzacţionare şi încetare cu privire la contractul de construire a autostrăzii Braşov-Cluj-Borş – 22 file;

Anexa nr. 24 – Memorandumul din data de 04.06.2013 privind modificarea Memorandumului cu tema: Aprobarea mandatului de negociere în vederea încetării anticipate pe cale amiabilă a Contractului de construire a Autostrăzii Brașov-Cluj-Borș – 13 file;

Anexa nr. 25 – Situația detaliată, pe perioada 2004-2013, a alocării resurselor financiare pentru realizarea obiectivului de investiții – 1filă;

Anexa nr. 26 – Situația plăților efectuate de Companie în perioada 2004-2013, pentru realizarea obiectivului de investiții – 1 filă.

Anexa nr. 27 – Situația centralizatoare a plăților efectuate de Companie către Antreprenor – 1 filă;

Anexa nr. 28 – Situația plăților efectuate de Companie către alți furnizori aferenți obiectivului de investiții – 1 filă.

Anexa nr. 29 – Situația detaliată a plăților efectuate de Companie către Antreprenor lei și valută – 22 file;

Anexa nr. 30 – Factura externa nr. 129/21.05.2010 și factura nr. 2009023/21.05.2010 – 2 file;

Anexa nr. 31 – Factura externa nr. 130/21.06.2010 și factura nr. 2009024/21.06.2010 – 2 file;

Anexa nr. 32 – Factura externa nr. 131/21.07.2010 și factura nr. 2009025/21.07.2010 – 2 file;

Anexa nr. 33 – Situaţia analitică a solicitărilor de deschideri de finanţare, a alocărilor efective, precum şi a plăţilor efectuate de Companie în anul 2011 – 6 file;

Anexa nr. 34 – (M.T.I.) prin adresa nr. 25/2743/2008 – 2 file;

Anexa nr. 35 – Adresa nr. 13787/30.06.2011 – 3 file;

Anexa nr. 36 – Adresa nr. 92/47940/19.08.2011 – 8 file.

Anexa nr. 37 – Adresa nr. 92/72000/11.11.2016 solicitare prelungire termen punct de vedere – 1 filă;

Anexa nr. 38 – Adresa 232967/14.11.2016 răspuns solicitare prelungire termen punct de vedere – 1 filă;

Anexa nr. 39 – Punct de vedere Companie – 181 file;

Anexa nr. 40 – Declarație final – 1 filă;

Prezentul Raport de inspecție economico-financiară a fost întocmit pe baza documentelor puse la dispoziţie de Companie. Menţionăm că echipa de control din cadrul Direcţiei Generale de Inspecţie Economico-Financiară nu-şi asumă răspunderea pentru

68/69

situaţia în care Compania a furnizat informaţii şi documente incorecte, incomplete sau false.

La finalizarea inspecţiei economico-financiare reprezentantul Companiei, în persoana domnului Maşala Ionuţ - împuternicit, a declarat pe propria răspundere că au fost puse la dispoziţie toate documentele şi informaţiile solicitate pentru desfăşurarea inspecţiei economico-financiare şi că au fost restituite toate documentele solicitate şi puse la dispoziţie de operatorul economic **(anexa nr. 40)**.

Prezentul Raport de inspecţie economico-financiară s-a întocmit în 3 (trei) exemplare, din care un exemplar pentru Compania, unul pentru organul de control şi unul pentru organul fiscal de administrare competent.

Avizat,
p. Şef serviciu
Ivan Răzvan

Întocmit,
Echipa de inspecţie
Borlea Bogdan - consilier superior
Gâţă Cătălin - consilier superior
Rădulescu Lucia - consilier superior
Smîrcea Claudia - consilier superior
Puşcaşu Marian - consilier superior